

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Mgr. Kateřina Slivková

**Nečinnost a průtahy v řízení jako kárné
provinění soudce v České republice**

Rigorózní práce

Pověřený akademický pracovník: JUDr. Tomáš Pohl

Tematický okruh: Katedra občanského práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu) : 24. 4. 2023

Prohlašuji, že jsem předkládanou rigorózní práci vypracoval/a samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 219 259 znaků včetně mezer.

.....

rigorozantka

V Praze dne 24. 4. 2023

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala JUDr. Tomáši Pohlovi za jeho odborné vedení a rady, které mi v průběhu zpracování této rigorozní práce poskytl. Dále bych ráda poděkovala mému manželovi a rodině, za obrovskou podporu a pomoc.

Největší dík patří mé dceři Emmě, za její trpělivost.

Obsah

Úvod.....	6
1. Kárná odpovědnost soudce v České republice – teoretická východiska.....	9
1.1 Odpovědnost soudce.....	9
1.2 Pojem kárná odpovědnost.....	10
1.3 Kárné řízení	10
1.3.1 Rozsudek Evropského soudního dvora ve věci Grosam proti České republice	15
1.4 Kárné provinění	18
1.5 Kárné opatření	21
1.6 Dohoda o vině a kárném opatření.....	22
1.7 Výtka drobných nedostatků	25
2. Průtahy v řízení v souvislosti s principem přiměřenosti délky řízení	27
2.1 Právo na spravedlivý proces	27
2.2 Pojem přiměřené délky řízení dle Evropského soudu pro lidská práva.....	30
2.2.1 Složitost věci	33
2.2.2 Chování stěžovatele.....	34
2.2.3 Postup státních orgánů	34
2.2.4 Význam řízení pro stěžovatele	35
2.2.5 Počet instancí.....	36
2.3 Judikatura Evropského soudu pro lidská práva týkající se kárných řízení se soudci ve věcech průtahů v řízení.....	36
2.4 Průtahy v řízení dle Ústavního soudu.....	38
2.5 Délka řízení dle zprávy Evropské komise pro efektivitu justice (CEPEJ) a Výroční zprávy Ministerstva spravedlnosti 2021	40
3. Pojmy nečinnost a průtahy v řízení nejen z pohledu rozhodovací praxe kárných senátů Nejvyššího správního soudu.....	45
3.1 Pojem nečinnosti soudu a průtahů v řízení v obecné rovině	45
3.2 Průtahy v řízení a nečinnost z pohledu rozhodovací praxe kárných senátů Nejvyššího správního soudu.....	48
3.3 Pojetí průtahu v řízení jakožto skutku v kárném v řízení	50
3.4 Absolutní a relativní nečinnost	53
3.5 Referenční doba	54
4. Nečinnost a průtahy v řízení z pohledu rozhodovací praxe kárných senátů Nejvyššího správního soudu - analýza rozhodovací praxe kárných senátů Nejvyššího správního soudu.....	57
4.1 Rozhodování kárných senátů Nejvyššího správního soudu o kárném provinění spočívajícím v průtazích v řízení.....	57

4.2	Rozhodování kárných senátů Nejvyššího správního soudu o kárném provinění spočívajícím v nedodržení lhůty.....	62
4.3	Nečinnost a průtahy v řízení z pohledu kárné judikatury na jednotlivých soudech v České republice	64
4.4	Kárná opatření v rozhodovací praxi kárných senátů Nejvyššího správního soudu.....	66
4.4.1	Kárná opatření uložená za kárná provinění spočívající v průtazích v řízení.....	67
4.4.2	Kárná opatření uložená za kárná provinění spočívající v nedodržení lhůty.....	69
4.5	Vybraná rozhodnutí kárných senátů	71
4.6	Objektivní důvody pro zproštění odpovědnosti soudce	73
5.	Úvahy de lege ferenda.....	77
	Závěr.....	84
	Seznam použitých zdrojů	87
	Seznam použité literatury	87
	Seznam použitých internetových zdrojů.....	89
	Seznam použitých právních předpisů	91
	Seznam použité judikatury	92
	Nečinnost a průtahy v řízení jako kárné provinění soudce v České republice.....	114
	Abstrakt	114
	Klíčová slova:.....	114
	Abstract	115
	Keywords:	115

Úvod

Předkládaná rigorózní práce se věnuje tématu kárné odpovědnosti soudců v České republice, specificky potom kárným proviněním spočívajícím v nečinnosti a průtahích v řízení. Soudní moc jakožto nepostradatelná složka fungování práva ve společnosti je současně jedním ze základních pilířů našeho právního systému, přičemž její význam je v odborné literatuře frekventovaně zdůrazňován. Bohužel se však již jen velmi málo pozornosti věnuje jejím nedostatkům, zejm. pokud jde o kárné provinění soudce.

Proč se téma kárné odpovědnosti a specificky oblast nečinnosti a průtahů v řízení netěší ve světě odborné literatury větší pozornosti? Vždyť problém nečinnosti a průtahů v řízení má dalekosáhlé důsledky, když nejenomže nedůvodně prodlužující se soudní řízení a zvyšující se počty vzniklých průtahů v řízení mají vliv jak na samotné účastníky řízení (potažmo zasahují do práv těchto účastníků), ale ovlivňují i nahlížení na soudní moc jako celek. Nejedná se tedy o záležitost hodnou přehlížení. Bohužel díky četnosti, s jakou se tento nešvar v českém soudnictví objevuje, dochází k ohrožení důvěryhodnosti soudního systému ze strany laické veřejnosti, popřípadě právního systému jako celku, neboť nedůvěra vůči autoritám rozhodujících o právech a povinnostech účastníků s sebou může nést účinek v podobě neochoty občanů dodržovat právo jako takové. V kontextu shora uvedeného hovoří i výrok Mgr. Daniely Zemanové, dřívější prezidentky Soudcovské Unie, která v roce 2018 uvedla, že soudce může významně ovlivnit důvěru společnosti nikoli pouze v justici, ale v právo jako takové. Tuto důvěru totiž může soudce svým jednáním vytvořit, získat nebo také narušit, či dokonce ztratit. Pro společnost a stát je zásadní, zda občané věří v soudy a zda tak věří tomu, že má smysl dodržovat zákon.¹

Průtahy v řízení a nečinnost jsou dle mého mínění velmi závažné a palčivé problémy, které se v posledních letech (i přes trvajícím nezájmem ze strany odborné literatury) čím dál tím více těší pozornosti ze strany evropských orgánů kontroly. V roce 2016 označil řádné fungování justice tehdejší místopředseda Nejvyššího soudu České republiky JUDr. Roman Fiala jako jeden z nejpalčivějších a nejzásadnějších problémů každého evropského státu.² Z činnosti Evropské komise pro lidská práva a Evropského soudu pro lidská práva pak vyplývá skutečnost, že

¹ ZEMANOVÁ Daniela, A. Otázky, které si (ne)klademe o proměnách odpovědnosti soudce v dnešní společnosti. In: *PravniProstor.cz* [online]. 2018 [cit. 28. 10. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.pravni prostor.cz/clanky/ustavni-pravo/k-otazky-ktere-si-ne-klademe-o-promenach-odpovednosti-soudce-v-dnesni-spolecnosti>>.

² FIALA, Roman. Postavení soudce, nezávislost a odpovědnost. In: *Právníprostor.cz* [online]. 2016 [cit. 9. 10. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.pravni prostor.cz/clanky/ustavni-pravo/postaveni-soudce-nezavislost-a-odpovednost>>.

nejzávažnějším problémem justice ve většině členských států je právě pomalý výkon spravedlnosti.³

Kárné řízení pak bezesporu představuje významný institut, jehož cílem je mj. zajistit řádný výkon soudnictví. Zásadní otázkou, která v souvislosti s tímto tématem samozřejmě vyvstává, je původ těchto problémů. Jedná se o systémové nedostatky, nemožnost soudit efektivně (např. z důvodu špatné organizace na daném soudě) či je chyba skutečně na straně jednotlivých kárně proviněných soudců?

Práce je obsahově a tematicky členěna do pěti hlavních kapitol. První kapitola nazvaná „Kárná odpovědnost soudce v České republice – teoretická východiska“ se věnuje příznačným prvkům kárného řízení a současné právní úpravě. Vymezení teoretických přístupů jakožto i zákonného zakotvení tohoto právního institutu považuji pro tuto práci za neopomenutelný výchozí bod, bez kterého by nebylo čtenáře možné důkladně seznámit právě se samotným ústředním tématem práce, a to kárným proviněním soudce spočívajícím v nečinnosti a průtahích v řízení.

Vzhledem k abstraktnosti pojmů průtahů v řízení a nečinnosti je druhá kapitola nesoucí název „Průtahy v řízení v souvislosti s principem přiměřenosti délky řízení“ věnována jednak definici principu, ze kterého zakotvení průtahů v řízení vychází, čímž je právo na spravedlivý proces jakožto základní právní rámec soudního řízení, v další části se pak věnuji výkladu těchto pojmů v obecné rovině. Následuje rozbor z pohledu Evropského soudu pro lidská práva včetně výčtu stěžejní judikatury Evropského soudu pro lidská práva v oblasti kárných provinění soudců. Dále se zabývám průtahy v řízení z pohledu judikatury Ústavního soudu. Na konci této kapitoly předkládám závěry vyplývající ze zprávy Evropské komise pro efektivitu justice z roku 2022 a Výroční zprávy Ministerstva spravedlnosti pro rok 2021, neboť se jedná o poslední vydané dokumenty obsahující souhrnné data ohledně reálného stavu českého soudnictví.

Třetí kapitola nazvaná „Vymezení pojmů nečinnost a průtahy v řízení z pohledu rozhodovací praxe kárných senátů Nejvyššího správního soudu“ vymezuje shora uvedené pojmy, včetně pojmů souvisejících, užívaných v rámci rozhodovací praxe kárných senátů Nejvyššího správního soudu jakožto základních kritérií pro určení, zda došlo k nečinnosti a průtahům v řízení či nikoli a zda jejich vznik lze přisuzovat právě kárně obviněnému soudci.

Čtvrtá kapitola nazvaná „Nečinnost a průtahy v řízení z pohledu rozhodovací praxe kárných senátů Nejvyššího správního soudu – analýza rozhodovací praxe kárných senátů Nejvyššího správního soudu“ čtenáři předkládá podrobné analýzy rozhodnutí vydaných kárnými

³ NEZDAŘIL, Aleš. Možnosti obrany proti průtahům v soudním řízení. In. *Ekonom.cz* [online]. 2006 [cit. 9. 10. 2022], dostupné na WWW: <<https://pravnicke.ekonom.cz/c1-19808100-moznosti-obrany-proti-prutahum-v-soudnim-rizeni>>.

senáty Nejvyššího správního soudu v časovém rozmezí od 1. října 2008 (od účinnosti zásadní novely zákona č. 314/2008 Sb.) do 1. února 2023, kdy byla vyřízena má žádost o informace adresovaná Nejvyššímu správnímu soudu. V této kapitole jsou konkrétně analyzovány způsoby rozhodování o kárném provinění spočívajícím v průtazích v řízení, jakož i v případech rozhodování o kárném provinění spočívajícím v nedodržení lhůty, dále jsou vypracovány analýzy uložených kárných opatření u těchto provinění. V další kapitole zmiňuji rozhodnutí kárných senátů Nejvyššího správního soudu, které mne při studiu judikatury kárných senátů zaujaly. Konec čtvrté kapitoly je věnován objektivním důvodům, pro které lze kárně stíhaného soudce zprostit odpovědnosti za vzniklé průtahy v řízení či případně vzniklou nečinnost.

„Úvahy de lege ferenda“ je název poslední páté kapitoly, kde předestírám mé úvahy nad současnou právní úpravou se zdůrazněním kritických pasáží, které by dle mého názoru měly být novelizovány.

Hlavními cíli této práce jsou komplexní představení kárných provinění nečinnosti a průtahů v řízení, nikoli pouze toliko se zohledněním právní úpravy, ale zejména s využitím rozhodovací praxe kárných senátů Nejvyššího správního soudu. Dále je mým cílem zjistit, jak závažnou měrou se tato provinění podílejí na celkovém počtu spáchaných kárných provinění soudců, neboť vycházím z předpokladu, že tento podíl bude zcela nezanedbatelný a v neposlední řadě také zjistit, jak jsou tato kárná provinění v praxi postihována. Za tímto účelem bude třeba analyzovat rozhodnutí kárných senátů Nejvyššího správního soudu vydané ve shora vymezeném časovém úseku.

Práce byla napsána v období mezi říjnem 2022 a březnem 2023, přičemž reflektuje právní stav platný k 6. březnu 2023.

1. Kárná odpovědnost soudce v České republice – teoretická východiska

Pro ucelený odborný výklad a rozbor daného tématu považuji za nezbytné stanovit právní rámec zákonné úpravy a definovat základní pojmy s danou problematikou související.

1.1 Odpovědnost soudce

Pokud hovoříme o právní odpovědnosti v rovině teorie práva, můžeme za tento pojem označit uplatnění právních následků stanovených právní normou vůči té osobě, která porušila svou právní povinnost. Stejně jako výkon jiných právních profesí, tak i výkon funkce soudce je spjat s odpovědností, kterou soudce musí unést. V opačném případě, tedy v případě neunesení odpovědnosti na něj kladené, se vystavuje důsledkům s tím souvisejícím. V rámci odpovědnosti rozlišujeme odpovědnost veřejnoprávní a soukromoprávní. V rovině veřejnoprávní hovoříme o odpovědnosti trestní, správní, disciplinární a ústavní.⁴ Je potřeba uvědomit si, že každá z daných odpovědností je sama o sobě významná, a způsob, jakým s ní jednotliví soudci zacházejí, má vliv nejen na možné individuální právní následky pro soudce samotné, ale případné porušování povinností jednotlivců v soudním systému je objektivně způsobilé znatelně narušit vnímání soudnictví jakožto celku ze strany veřejnosti.

S tímto názorem ostatně koresponduje i vyjádření bývalé prezidentky Soudcovské unie Mgr. Daniely Zemanové, která v roce 2018 prohlásila, že *„žijeme v době, ve které instituce a autority ztrácí u velké části společnosti svoji přirozenou váhu, ale občané se intenzivně zajímají o to, jak tyto subjekty fungují a neváhají své hodnocení zprostředkovat ostatním ... měli bychom přemýšlet, jak to má a může ovlivnit naši činnost.“*⁵ Žijeme v době, kdy je hlas jedince slyšet daleko více než dřív, a to díky internetu, specificky pak zejména díky sociálním sítím. Nutno dodat, že bohužel často slýcháme i hlas jedinců, kteří dané problematice vůbec nerozumí a v tomto případě by u nich jistě mělo platit pravidlo „mlčeti zlato“. Nicméně i tito jedinci mohou mít v duchu rytmu dnešní doby obrovský vliv na vnímání soudnictví jakožto celku ze strany laické veřejnosti, přestože neznale komentují pouze jednání soudce jakožto jedince fungujícího v rozsáhlém soudním systému. V tomto ohledu je samozřejmě na soudce vyvíjen daleko větší tlak

⁴ GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, ISBN 978-80-7380-652-1, s. 174-175.

⁵ ZEMANOVÁ, Daniela. Otázky, které si (ne)klademe o proměnách odpovědnosti soudce v dnešní společnosti. In. *PrávníProstor.cz* [online]. 2018 [cit. 28. 10. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.pravniprostor.cz/clanky/ustavni-pravo/k-otazky-ktere-si-ne-klademe-o-promenach-odpovednosti-soudce-v-dnesni-spolecnosti>>.

než dříve. O to důležitější je, aby byly řádně plněny veškeré zákonné požadavky, které jsou na soudce kladeny a nebylo tak nezbytné soudce volat k jejich zákonné odpovědnosti.

1.2 Pojem kárná odpovědnost

Právní úprava kárné odpovědnosti je upravena dvěma základními předpisy. Pokud jde o hmotněprávní úpravu, jedná se o zákon č. 6/2002 Sb., o sudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSS“), procesní úpravu obsahuje zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZŘSSZE“).

Samotnou definici pojmu kárná odpovědnost soudce právní řád České republiky nevynechává. Pouze v obecné rovině v ust. § 86 ZSS zákonodárce stanovil, že „*soudce, předseda soudu, místopředseda soudu, předseda kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu jsou kárně odpovědní za kárné provinění.*“ Jednotliví autoři se pokoušejí vymezit tento pojem různě, v odborné literatuře se tak můžeme dočíst, že jde např. o odpovědnost disciplinární, či odpovědnost specifickou pro určité profese, vyplývající z pracovněprávního zařazení či pracovněprávního vztahu. Kárnou odpovědnost soudce lze obecně definovat jako negativní důsledek porušení zákonných povinností, kdy specifická tato odpovědnost tkví právě a zejména ve zvláštním postavení soudce a jeho pracovněprávnímu vztahu a zařazení. Negativním důsledkem pak může být uložení sankce v podobě kárného opatření, příp. pouhé projednání věci před kárným senátem Nejvyššího správního soudu. Na druhou stranu nutno podotknout, že jak teorie, tak ani praxe neukazují jakékoliv negativní důsledky vzniklé v důsledku absence bližšího vymezení pojmu kárná odpovědnost.

1.3 Kárné řízení

Kárná odpovědnost soudce může být realizována pouze prostřednictvím kárného řízení.⁶ Jak již bylo výše uvedeno, relativně komplexní úprava kárného řízení se nalézá ve zvláštním předpise, a to v ZŘSSZE, na který odkazuje v ust. § 90 ZSS, když stanovuje, že „*řízení ve věcech kárné odpovědnosti soudců a předsedů soudu, místopředsedů soudu, předsedů kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu upravuje zvláštní právní předpis.*“ S ohledem na znění ust. § 2 písm. a) ZŘSSZE lze konstatovat, že kárným řízením je řízení, ve kterém se posuzuje „*kárná odpovědnost soudce, předsedy soudu, místopředsedy soudu nebo předsedy kolegia*

⁶ ŠUSTOVÁ, Jana. Odpovědnost za škodu způsobenou při výkonu právnické profese. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2016, ISBN 978-80-7400-469-8, s. 98.

Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu ... za kárné provinění.“ Příznačnými prvky kárného řízení jsou tedy soudce, předseda soudu, místopředseda soudu, předseda kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu, tj. „osoba kárně obviněného“, dále jednání soudce v rozporu se zákonem a v neposlední řadě rovněž kárné provinění, a tedy způsobení následku přičitatelného obviněnému soudci.

Pokud jde o povahu kárného řízení, k nejasnostem ohledně typového zařazení řízení o kárné odpovědnosti se musel vyjádřit sám Ústavní soud, k čemuž došlo po přijetí současné podoby procesněprávní úpravy (novela zákonem č. 341/2008 Sb.), která do našeho právního systému zavedla systém jednoinstančního kárného řízení, což samozřejmě jednak nebylo soudcům „po chuti“ a zároveň vyvstala otázka ústavnosti takového okleštění kárného řízení.

V rámci posuzování věci Ústavním soudem, a to nálezem ze dne 29. září 2010, sp. zn. Pl. ÚS 33/09 však tato nová podoba kárného řízení uspěla, neboť Ústavní soud dospěl k závěru, že se jedná o řízení svou povahou disciplinární,⁷ přičemž přestože výsledkem kárného řízení může být uložení sankce, a to dokonce sankce v podobě odvolání z funkce, nejedná se o řízení o trestním obvinění (v optice tzv. Enegelových kritérií stanovených Evropským soudem pro lidská práva) a nejde tak o řízení trestní. Vzhledem k těmto závěrům Ústavní soud judikoval, že jednoinstančnost kárného řízení nepředstavuje zásah do základních práv osob v kárném řízení posuzovaných, tj. soudců.⁸⁹ Takto (v té době nově) stanovený právní rámec kárného řízení byl shledán jako zcela legitimní¹⁰ a v souladu s ústavním pořádkem České republiky. V této optice pak kárné řízení pojímají i samotné kárné senáty Nejvyššího správního soudu, kdy dle usnesení kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. listopadu 2017, sp. zn. 16 Kss 5/2017 jsou kárná řízení svou povahou, tj. materií o níž kárné senáty rozhodují, disciplinárními řízeními týkající se profese se specifickým vztahem ke státu.

Při stanovení procesního rámce právní úpravy kárného řízení nelze opomenout také zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“), jehož přiměřené použití v rámci kárného řízení vyplývá z ust. § 25 ZŘSSZE, dle kterého

⁷ Dle právního slovníku (HROMADA, Jiří. Právní slovník. 3. přepracované a doplněné vydání. Praha: Orbis, 1972, s. 276.) je pak kárná odpovědnost jakožto odpovědnost za disciplinární delikt odpovědností člena určitého společenského organismu za zaviněné porušení pravidel chování závazných pro členy určitého organismu, kdy výsledkem tohoto porušení může být uložení kárné sankce.

⁸ V daném nálezu se Ústavní soud rovněž musel vypořádat s námitkou stěžovatele ohledně účasti „mimojustičního“ prvku, kdy i tuto shledat neopodstatněnou.

⁹ Stejný závěr Ústavní soud zopakoval ještě v několika svých dalších rozhodnutích např. nález Ústavního soudu ze dne 3. srpna 2011, sp. zn. Pl. ÚS 38/09, usnesení Ústavního soudu ze dne 9. července 2013, sp. zn. IV. ÚS 1335/12 a usnesení Ústavního soudu ze dne 15. října 2013, sp. zn. IV. ÚS 2047/13.

¹⁰ Cílem bylo zcela jistě mj. zejména zrychlit kárná řízení.

„nestanoví-li tento zákon jinak nebo nevyplývá-li z povahy věci něco jiného, v kárném řízení se přiměřeně použijí ustanovení trestního řádu.“ Sama otázka stanovení rámce přiměřenosti použití trestního řádu je pak samozřejmě již výsledkem rozhodovací činnosti kárných senátů Nejvyššího správního soudu.

V teoretické rovině lze o kárném řízení hovořit jako o nástroji zajišťující kontrolu řádného výkonu soudní moci (tj. zajišťuje pořádek uvnitř soudnictví), přičemž v praktické rovině samozřejmě druhotně působí i vně, a to působením na veřejnost, když této říká – soudci nejsou nedotknutelní, soudci mají zajišťovat řádné uplatňování Vašich práv a trestat neplnění povinností, a pokud tyto své úkoly náležitě neplní, budou potrestáni způsobem korespondujícím se závažností jejich jednání.

Řízení je jednoinstanční a kárným soudem je (od novely zákonem č. 314/2008 Sb..) jediný soud, a to Nejvyšší správní soud, resp. kárné senáty, které jsou u tohoto soudu zřízeny. V kárném řízení rozhoduje a jedná kárný soud v senátech, které jsou šestičlenné a jsou složeny z předsedy senátu, jeho zástupce, soudce (vrchního, krajského nebo okresního soudu) a tří přísedících. Předsedou je soudce Nejvyššího správního soudu, jeho zástupcem je soudce Nejvyššího soudu, jde-li však o řízení ve věcech soudců rozhodujících ve správním soudnictví, je tomu naopak, tzn. že předsedou senátu je soudce Nejvyššího soudu a jeho zástupce soudce Nejvyššího správního soudu. Mezi přísedícími musí být dle ust. § 4 ZŘSSZE vždy nejméně jeden státní zástupce, jeden advokát a jedna osoba vykonávající jiné právnické povolání, je-li zapsána v seznamu přísedících pro řízení ve věcech soudců.

Řízení je zahajováno výlučně na návrh, přičemž jeho náležitosti stanovuje ust. § 9 odst. 2 ZŘSSZE. Kárný soud je ohledně vymezení skutku návrhem vázán (a contrario k ust. § 9 odst. 2 ZŘSSZE podle něhož není kárný soud vázán návrhem na příp. uložené kárné opatření). V případě průtahů v řízení má pak toto pravidlo následek v nemožnosti postihnout soudce za skutečně vzniklé průtahy, neboť se kárný soud musí řídit časovým rozmezím uvedeným v návrhu, nikoli časovým rozmezím, ve kterém byly průtahy skutečně zjištěny, byť je časové rozmezí uvedené v návrhu kratší. Z rozhodovací praxe kárných senátů vyplývá, že pokud jde o náležitosti návrhu, velmi problematické bývá nedostatečné vymezení skutku, tj. jeho popis, což má za následek zproštění kárného obvinění v souladu s ust. § 19 odst. 2 ZŘSSZE.¹¹

Navrhovatelem dle ust. § 8 odst. 2 ZŘSSZE může být prezident republiky, ministr spravedlnosti, předseda Nejvyššího soudu, předseda Nejvyššího správního soudu a předsedové

¹¹ ŠÁMALOVÁ, Milada. Poznatky kárných soudců Nejvyššího soudu ke kárnému řízení. *Soudce*, 2018, roč. 20, č. 7-8, s. 11.

vrchních, krajských a okresních soudů. Návrh na zahájení kárného řízení proti každému soudci může podat pouze prezident republiky a ministr spravedlnosti. Návrh na zahájení řízení o kárné odpovědnosti předsedy nebo místopředsedy soudu je oprávněn dle ust. 8 odst. 3 ZŘSSZE podat prezident republiky (proti předsedovi nebo místopředsedovi Nejvyššího soudu, Nejvyššího správního soudu, předsedovi vrchního a krajského soudu), ministr spravedlnosti může podat návrh proti kterémukoliv předsedovi a místopředsedovi stejně jako Veřejný ochránce práv, předseda soudu může podat kárný návrh proti místopředsedovi téhož soudu, či vůči předsedovi a místopředsedovi soudu nižšího stupně ve stejném obvodu a dále předseda Nejvyššího správního soudu může podat návrh proti předsedovi krajského soudu a místopředsedovi krajského soudu pro úsek správního soudnictví.

Navrhovatel má v kárném řízení povinnost tvrzení a povinnost důkazní v souladu s ust. § 9 odst. 2 ZŘSSZE, když dle rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. dubna 2014, sp. zn. 13 Kss 1/2014 není kárný soud nejen povinen, ale ani oprávněn domýšlet za kárného navrhovatele, v čem má být spatřováno kárné provinění. Absence zásady vyhledávací ve svém důsledku klade na kárné žalobce velmi vysoké nároky. Takovéto procesněprávní nastavení může mít za následek snížení počtu kárných žalob ohledně skutků nemajících oporu ve spisech, neboť např. nevhodné chování zejména v mimopracovní sféře lze legálně získanými důkazy prokázat nepoměrně obtížněji než např. průtahy v řízení, jež jsou ze spisu poměrně jednoduše čitelné.¹²

Případný kárný žalobce musí nezbytnost podání kárného návrhu řádně zvážit, neboť dle rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 3. října 2013, sp. zn. 16 Kss 8/2013 je podání návrhu na zahájení kárného řízení prostředkem ultima ratio, když toto je způsobilé závažně zpochybnit a poškodit vážnost, autoritu a důvěru v rozhodování kárně stíhaného soudce. K podání návrhu má tedy dojít pouze tehdy, pokud je kárný žalobce pevně přesvědčen, že se daný soudce kárného provinění skutečně dopustil, a není jiného řešení než tomuto soudci uložit některé ze zákonem stanovených kárných opatření. Dle citovaného rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu rovněž podání kárného návrhu nesmí být „*projevem přenesení odpovědnosti z osoby předsedy soudu na kárný senát a navrhovatel si musí být vědom, že iniciováním kárného řízení nese svoji kůži na trh.*“ Kárné senáty Nejvyššího správního soudu ve své judikatuře mimo jiné rovněž odmítají myšlenku jejich působnosti jakožto tzv. „výkladového aparátu“. Tím mají na mysli možnost podávání kárných návrhů kárnými žalobci za účelem stanovení závěru, zda se v daném případě jedná skutečně o porušení povinností dosahující intenzity kárného provinění.

¹² VISINGER, Radek. *Soudní dohled*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, ISBN 978-80-7598-289-6, s. 256.

Pokud si tedy kárný navrhovatel není jist otázkou naplnění skutkové podstaty kárného provinění (ať už vzhledem k intenzitě skutku nebo samotné povaze činnosti), má přijmout v reakci na takovéto pochybení jiné opatření, nikoli podávat kárný návrh takříkajíc z důvodu právní opatrnosti. Mezi takovéto opatření se řadí vytýkáací pohovor, přijetí jiného individuálního opatření (např. sledování plynulosti vyřizování věci v předem stanovených pravidelných intervalech), případně podání podnětu ke stížnosti pro porušení zákona dle ust. § 266 a násl. trestního řádu a v neposlední řadě rovněž uložení výtky.¹³ Přestože právní úpravou není zakotven žádný trest pro kárného navrhovatele, který postupuje v rozporu se shora uvedenými zásadami, mám za to, že závěry vyslovené judikaturou kárných senátů Nejvyššího správního soudu se mohou podílet na snížení procesní aktivity kárných navrhovatelů, což jistě není žádoucí.

Průběh řízení je upraven v ust. § 9 a násl. ZŘSSZE.¹⁴ Senát rozhoduje většinou hlasů všech členů, přičemž v případě rovnosti hlasů vydá senát zprošťující rozhodnutí. Obsazenost senátu, tj. účast „mimojustičního“ prvku byla ze strany soudců hojně kritizována, přičemž za nejpalcivější problém lze označit rovnost počtu hlasů soudců a „nesoudců“ v senátu,¹⁵ tedy nemožnost soudců profesionálů přehlasovat ostatní členy kárného senátu. Kárné řízení může být zastaveno bez nařízení ústního jednání, a to v případě opožděně podané návrhu, pokud byl návrh vzat navrhovatelem zpět, dále zánikem funkce kárně obviněného, bylo-li doručeno vzdání se funkce osobě k tomu dle zákona pověřené¹⁶ a rovněž zánikem odpovědnosti kárně obviněného za kárné obvinění. Má-li senát za to, že skutečnosti kladené kárně obviněnému soudci za vinu naplňují znaky trestného činu, přestupku anebo jiného správního deliktu, v souladu s ust. § 15 ZŘSSZE řízení přeruší a věc postoupí příslušnému orgánu. Obdobně se postupuje i v případě souběhu kárného řízení s jiným řízením vedeným pro tentýž skutek. Přerušování trvá do právní moci rozhodnutí orgánu, jemuž věc byla postoupena. Je-li to třeba, provede se předběžné šetření a následně je určen termín ústního jednání. O tomto se vyrozumí navrhovatel a kárně obviněný (příp. obhájce kárně obviněného), příp. jsou předsedou kárného senátu Nejvyššího správního soudu předvoláni svědci (např. asistent soudce).¹⁷

Kárné řízení může být skončeno několika způsoby. Dojde-li senát k závěru, že se kárně obviněný kárného provinění dopustil, rozhodne, že je vinen a uloží mu kárné opatření. Kárné

¹³ VISINGER, Radek. *Soudní dohled*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, ISBN 978-80-7598-289-6, s. 251-253.

¹⁴ S přihlédnutím k tématu práce pro podrobnější úpravu odkazuji v tomto směru na zákonnou právní úpravu zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵ Např. viz BOBEK, Michal. Odpovědnost a disciplína soudce (v přerodu?). *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 14, s. 502.

¹⁶ K tomu viz ust. § 14 písm. b) ZŘSSZE.

¹⁷ Ust. §§16 a 17 ZŘSSZE.

opatření však nemusí být v případě uznání viny vždy uloženo. Jestliže se totiž kárnému soudu jeví projednání kárného provinění dostačující, od uložení kárného opatření upustí. Pokud kárný soud dojde k závěru, že se kárně obviněný kárného provinění nedopustil nebo mu je nelze prokázat, nebo nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro který se řízení vede, příp. tento skutek není kárným proviněním, vydá zprošťující rozhodnutí. Po nařízení ústního jednání může soud zastavit řízení z totožných důvodů jako před nařízením ústního jednání, kdy tyto jsou již vyjmenovány výše.¹⁸

1.3.1 Rozsudek Evropského soudního dvora ve věci Grosam proti České republice

Nepochybně přelomovým rozsudkem, který není v analýze oblasti kárného řízení možné opomenout, je rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Grosam proti České republice.¹⁹ Podle závěrů předestřených v daném rozsudku totiž kárné senáty v České republice nemají mj. potřebnou nezávislost a nestrannost, čímž Česká republika porušuje právo na spravedlivý proces dle čl. 6 odst. 1 sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících (dále jen „Úmluva“), jenž zní: *„každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích nebo o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu.“*

Ve vztahu ke kárnému řízení Evropský soud pro lidská práva konstatoval, že Úmluva, pokud jde o složení orgánu rozhodujícím v kárném řízení, vyžaduje splnění alespoň jednoho z následujících dvou možných systémů, a to buďto profesionální kárné orgány, které samy o sobě splňují požadavky článku čl. 6 odst. 1 Úmluvy, nebo systém, kdy tento orgán sice požadavky nespĺňuje, ale jeho rozhodnutí podléhá následnému přezkumu ze strany soudního orgánů s úplnou přezkumnou pravomocí, kdy tento orgán pak poskytuje záruky stanovené čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Vzhledem k tomu, že v dané věci bylo posuzováno kárné řízení ve věci soudních exekutorů, které vykazuje určité procesní odlišnosti v porovnání s kárným řízením vedeným se soudci, byla namítána skutečnost, že soudci z povolání v daném kárném senátu byli v menšině, když pouze dva z celkových šesti členů kárného senátu byli soudci z povolání.

Postup při výběru přísedících kvalifikoval Evropský soud pro lidská práva jako záležitost, kterou považuje za problematickou, když stěžejní je pro něj otázka transparentnosti postupu,

¹⁸ Ust. § 19 ZŘRSZE.

¹⁹ rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 23. června 2022 ve věci Grosam proti České republice, stížnost č. 19750/13.

jakým jsou na seznamu potenciálních přísedících (ze kterého se následně losuje) jednotlivé osoby zařazovány. Pokud jsou na tyto seznamy zařazeny osoby bez předem stanovených výběrových kritérií nebo bez existence jiného transparentního postupu (jak je tomu v České republice), jedná se o značně problematický aspekt.

Rovněž dle názoru Evropského soudu pro lidská práva není bez významu skutečnost, že ministr spravedlnosti má nad soudními exekutory široké pravomoci a je oprávněn podat kárnou žalobu proti jakémukoliv soudnímu exekutorovi a zároveň se účastnit kárného řízení. Ministerstvo spravedlnosti pak navíc stanovuje odměnu soudních exekutorů vyhláškou. Stejně tak státní zástupci, účastníci se předmětného kárného řízení v pozici přísedících, jsou dle Evropského soudu pro lidská práva z pohledu českého práva systémově považováni za součást moci výkonné, a rovněž placeni z rozpočtu Ministerstva spravedlnosti. Tyto aspekty nelze pominout, když právě ministr spravedlnosti byl v projednávané věci kárným žalobcem. Z pohledu Evropského soudu pro lidská práva shora jmenované skutečnosti mohou samy o sobě vyvolávat pochybnosti stran nezbytné osobní a institucionální nezávislosti členů kárného senátu, což je zároveň podmínkou nestrannosti. Neexistence kontrolního orgánu s úplnou přezkumnou pravomocí ve spojitosti s pochybnostmi o nezávislosti a nestrannosti kárného senátu vede nutně k závěru o odepření spravedlnosti a s tím souvisejícím zásahem do samotné podstaty práva na spravedlivý proces ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Současně Evropský soud pro lidská práva vyzval Českou republiku k nápravě a přijetí nutných opatření, tak aby kárné řízení odpovídalo požadavkům stanovených Úmluvou.

Nutno však zdůraznit značnou spornost samotného rozsudku Evropského soudu pro lidská práva, neboť sám Evropský soud pro lidská práva tímto rozhodnutím značně překročil své pravomoci. K tomuto rozsudku bylo připojeno velmi vyhraněné a kritické nesouhlasné stanovisko tří soudců,²⁰ kteří dané rozhodnutí označili za rozsudek *ultra vires*,²¹ neboť námitky, kterými se soud v rozhodnutí zabýval, nebyly stěžovatelem vzneseny na vnitrostátní úrovni, přičemž uplatnění stěžovatelova práva na vnitrostátní úrovni je podmínkou pro přípustnost samotné stížnosti. Stěžovatel však námitky, resp. problémy, kterými se Evropský soud pro lidská práva zabýval, navíc neuplatnil ani před tímto soudem. V rámci rozhodování Evropského soudu pro lidská práva dále došlo k přezkumu souladnosti vnitrostátní právní úpravy s Úmluvou, přičemž tento přezkum byl pouze abstraktní, neboť nebyl řešen v návaznosti na konkrétní pochybení

²⁰ Jednalo se o britského soudce Eickeho, finskou soudkyni Koskelo a švédského soudce Wennerstroma.

²¹ Tzn. rozhodnutí, kdy došlo v rámci rozhodovacího procesu k překročení pravomocí Evropského soudu pro lidská práva.

namítané ve stížnosti, což opětovně představuje vybočení z pravomocí Evropského soudu pro lidská práva.

Vláda České republiky prostřednictvím Ministerstva spravedlnosti ve věci Grosam vs. Česká republika podala dne 22. září 2022 žádost o postoupení věci k projednání před Velkým senátem Evropského soudu pro lidská práva. Dne 14. listopadu 2022 vyhověl panel soudců žádosti vlády České republiky o postoupení věci Velkému senátu. Na základě předchozích zkušeností očekává Ministerstvo spravedlnosti rozhodnutí Velkého senátu zhruba do 1 roku (tj. cca do prosince 2023).

O problému nemožnosti domáhat se přezkumu rozhodnutí kárných senátů Nejvyššího správního soudu, a to na základě řádného opravného prostředku, hovoří i stanovisko skupiny států pro boj proti korupci při Radě Evropy GRECO. Skupina upozornila Českou republiku mj. na vyžadované standardy evropských zemí, dle nichž mají mít soudce i státní zástupce právo odvolat se proti rozhodnutí a trestu v kárném řízení. Obzvlášť za znepokojivou byla označena absolutní nemožnost vznést námitku ani proti uložení kárného opatření spočívajícího v odvolání z funkce. Tým GET, který prováděl místní šetření, zaujal jednoznačné stanovisko, a to nutnost začlenit oblast kárných řízení do současných příprav reformy justice. V návaznosti na toto stanovisko pak skupina GRECO doporučila České republice přijmout právní úpravu umožňující soudcům podat proti kárným rozhodnutím odvolání (tzn. zavedení možnosti řádného opravného prostředku, stejně jako tomu bylo před přijetím novely zákonem č. 314/2008 Sb.).²² V tomto ohledu se jeví samozřejmě jako přiléhavé, aby při takto intenzivním zásahu do sféry soudce byla zajištěna možnost příp. přezkumu jiným soudem. Nicméně jak vyplývá z mé analýzy (viz níže), k odvolání soudce z funkce se přikračuje spíše výjimečně, a to v drtivé většině případů při opravdu závažných proviněních (např. průtahy v řízeních, kdy počet řízení, ve kterých došlo k průtahům, čítá několik stovek). Je tedy otázkou, zda by nastolení tohoto systému přineslo pro kárně odsouzeného kýženou změnu v podobě vydání rozhodnutí s mírnějším postihem.

Přestože se shora nastíněný rozsudek Evropského soudu pro lidská práva zabýval stížností soudního exekutora, a nikoli stížností soudce, vzhledem k právně zakotvené vázanosti České republiky rozhodnutími Evropského soudu pro lidská práva nelze pochybovat o tom, že výsledek daného řízení znatelně ovlivní i budoucí právní úpravu kárného řízení se soudci. To vše rovněž se zřetelem k závěrům a doporučením uvedeným ve zprávě skupiny GRECO. Nejen zákonodárce,

²² VÁLOVÁ, Irena. Rada Evropy odhalila korupční systém kárných řízení se soudci a státními zástupci v ČR. In. *Ceska-justice.cz* [online]. 2016 [cit. 28. 10. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.ceska-justice.cz/2016/11/rada-evropy-odhalila-korupcni-system-karnych-rizeni-se-soudci-a-statnimi-zastupci-v-cr/>>.

ale i justiční veřejnost tak nyní netrpělivě očekává rozhodnutí Velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva.²³

1.4 Kárné provinění

Oproti shora uvedeným pojmům (tj. pojem kárná odpovědnost a kárné řízení) v případě kárného provinění zákonodárce jasně definuje, že se jedná o zaviněné porušení povinností soudce, jakožto i zaviněné chování nebo jednání, jímž soudce narušuje důstojnost soudcovské funkce nebo ohrožuje důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů. Zákonodárce tedy pojal zákonnou definici pojmu kárného provinění poměrně široce, kdy pod tento lze zařadit celou škálu nežádoucích jednání soudců. Považuji za zajímavé, že v rámci koncepce skutkové podstaty kárného provinění se na jedné straně posuzuje soudce toliko individualisticky, kdy dochází k přezkumu porušení jeho povinností, na druhé straně soudce není zohledňován jen jakožto individuální osoba, ale jako součást určitého celku a je zjišťováno, zda svým jednáním tento celek ohrozil či nikoli.

Dle rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 11. října 2021, sp. zn. 11 Kss 2/2021 stanovuje ZSS dvě formy jednání, jimiž lze naplnit skutkovou podstatu kárného provinění. Jedná se o porušení povinností soudce nebo (jiné) jeho chování nebo jednání. Vystává však otázka, zda je následek v podobě narušení důstojnosti soudcovské funkce, nebo ohrožení důvěry v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů, tj. ohrožení důvěry v justici, formálním znakem skutkové podstaty v obou těchto případech, či zda může dojít k naplnění skutkové podstaty pouhým porušením povinnosti bez dalšího, tedy bez způsobení onoho nepříznivého následku. Kárný soud se přiklání k první výkladové alternativě, při zohlednění základního smyslu kárného řízení, kterým je zaručit, že soudní moc a její nositelé efektivně plní své ústavní poslání zákonem stanoveným způsobem, tedy poskytovat ochranu právům a rozhodovat o vině a trestu za trestné činy a dále rovněž ochrana integrity a důstojnosti soudcovského sboru, nezávislosti a nestrannosti soudců a soudní moci a důvěry veřejnosti v

²³ Soudcovská unie se ve věci jednoinstančnosti kárného řízení negativně vyjadřuje již od počátku přijetí současné právní úpravy, kdy nadále preferuje zavedení dvoustupňových kárných řízení, a tedy možnosti využití řádného opravného prostředku (nyní je možný pouze mimořádný opravný prostředek, a to obnova řízení dle ust. § 22 ZŘSSZE, příp. je přípustná ústavní stížnost dle ust. § 72 a násl. zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu ve znění pozdějších předpisů) viz např. KESSLER, Vincent. Podle Štrasburku není kárný senát českého Nejvyššího správního soudu nezávislý. In: *ct24.ceskatelevize.cz* [online]. 2022 [cit. 28. 10. 2022], dostupné na WWW: <<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3510595-podle-strasburku-neni-karny-senat-ceskeho-nejvyssiho-spravniho-soudu-nezavisly>>.

nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů, přičemž se tento smysl a účel musí promítnout i do výkladu toho, co je kárným proviněním soudce.²⁴

Kárný senát Nejvyššího správního soudu v rozhodnutí ze dne 14. července 2020, č.j. 13 Kss 6/2019-367 uvedl, že nikoli každé zaviněné porušení povinností soudce představuje kárné provinění ve smyslu ust. § 87 odst. 1 ZSS, nýbrž musí být naplněn další znak. Tímto znakem je zákonem předvídaný následek takového jednání v podobě ohrožení důvěry v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů.

Při řešení otázky, zda lze určitě jednání definovat jako kárné provinění (a to nikoli z hlediska závažnosti tohoto jednání, ale z hlediska samotného jednání), je nutné vycházet z předpokladu, že v kárném řízení lze soudce postihovat pouze za jeho pochybení, nikoli za jeho rozhodování. V odborné literatuře pak panuje neshoda ohledně otázky možnosti kárně stíhat soudce z důvodu nízké odbornosti rozhodování, a to zejm. s odůvodněním možnosti narušení požadavku nezávislosti soudního rozhodování.²⁵ Někteří z autorů se kloní k myšlence, že podání kárného návrhu právě z důvodu nízké odbornosti rozhodování soudce by teoreticky možné bylo. Je však téměř vyloučeno, aby kární žalobci měli k dispozici dostatečné podklady, které by podání takového návrhu umožňovaly.²⁶ Vzhledem ke znění ust. § 82 ZSS, dle kterého „*soudce nese odpovědnost za svou odbornou úroveň při výkonu soudcovské funkce*“ a „*je povinen dbát soustavným vzděláváním o prohlubování svých odborných právních a dalších znalostí potřebných pro řádný výkon funkce*“ je zřejmé, že na požadavku odborné úrovně lze trvat. Pokud soudce není schopen dostát jednomu ze základních zákonných požadavků pro výkon své funkce, musí mít tento nedostatek důsledek v podobě kárného postihu. Povinnost prohlubovat odborné znalosti vyplývá také z etického kodexu,²⁷ přestože pouhé porušení etického kodexu není kárným proviněním a nemůže být relevantním podkladem pro zahájení kárného řízení. Ačkoliv porušení etického kodexu není sama o sobě skutečnost způsobilá vyvolat účinky v podobě kárného řízení, mělo jeho vydání dle názoru předsedy Nejvyššího soudu Petra Angyalossyho vliv na snížení počtu prohřešků soudců postihovaných kárnou žalobou.²⁸ V případech kárného provinění spočívajícího v průtazích

²⁴ Srov. rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. února 2015, č.j. 13 Kss 6/2014-138.

²⁵ Rozhodováním rozumíme vyslovení určitého právního názoru založeného na skutkových a právních okolnostech konkrétní řešené věci.

²⁶ ŠÁMALOVÁ, Milada. Poznatky kárných soudců Nejvyššího soudu ke kárnému řízení. *Soudce*, 2018, roč. 20, č. 7-8, s. 11.

²⁷ Etický kodex je dostupný na internetových stránkách <https://justice.cz/documents/16809/0/Etický+kodex+soudců-2020.pdf/113b03de-faf7-43f0-a5c8-3bd04401c732>.

²⁸ HOLAS, Ivan. Etický kodex? Ubylo kárných prohřešků u soudců, řekl předseda Nejvyššího soudu. In. *Ceska-justice.cz* [online]. 2023[cit. 11. 2. 2023], dostupné na WWW: <<https://www.ceska-justice.cz/2022/10/eticky-kodex-ubylo-karnych-prohresku-u-soudcu-rekl-predseda-nejvyssiho-soudu/>>.

v řízení a nečinnosti je zcela stěžejním znakem ohrožení důvěry v rozhodování soudů. Kárným proviněním předsedy soudu, místopředsedy soudu, předsedy kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu je též zaviněné porušení povinností spojených s jejich funkcí.²⁹

Ze samotné dikce zákona pak zcela jasně vyplývá nezbytnost přítomnosti zavinění (alespoň ve formě nevědomé nedbalosti) jakožto jednoho z předpokladů pro učinění závěru o spáchání kárného provinění. Zavinění, jakožto pojmový znak skutkové podstaty kárného provinění, může obecně existovat v několika formách. Samotným zaviněním se rozumí vnitřní, psychický stav kárně obviněného soudce k podstatným složkám kárného provinění. Skládá se ze složky vědění a složky vůle, přičemž složka vědění zahrnuje vnímání člověka, jinými slovy odraz předmětů, jevů a procesů ve smyslových orgánech člověka, jakož i představu předmětů a jevů, které vnímal dříve nebo ke kterým dospěl svým úsudkem na základě svých dosavadních znalostí a zkušeností. Složka vůle se liší dle toho, zda se jedná o úmyslné nebo nedbalostní zavinění. Úmyslné zavinění zahrnuje především chtění nebo srozumění s následkem, u vědomě nedbalostního jednání toto spočívá na skutečnosti, že jedinec bez přiměřených důvodů spoléhá na to, že k porušení či ohrožení zájmů chráněných zákonem nedojde.³⁰ V rámci právní úpravy kárné odpovědnosti soudce nejsou jednotlivé formy zavinění rozlišovány, jak je tomu například v trestním řízení, kde je pro některé trestné činy zákonem výslovně vyžadovaná určitá forma zavinění, v jiných případech má zase forma zavinění vliv na stanovení trestní sazby.

Tento kodifikační nedostatek může být problematický pro samotnou rozhodovací praxi kárných senátů Nejvyššího správního soudu, když v zákoně zcela absentuje jasná a výslovná vazba mezi jednotlivými formami zavinění a možnostmi uložení jednotlivých druhů kárných opatření. Bezpochyby by měl být rozdílně trestán např. soudce, který nezvládá svou práci z důvodu jejího špatného rozvržení, od soudce, který zcela vědomě neplní řádně své zákonné a pracovní povinnosti, byť následek obou pochybení může být obdobný. Tento problém doposud nevyřešil však ani zákonodárce, ani kárné senáty Nejvyššího správního soudu v rámci své rozhodovací praxe.³¹ Vzhledem k přiměřenému užití trestního řádu v rámci kárných řízení lze samozřejmě uvažovat o možné aplikaci ustanovení trestního řádu specifikující jednotlivé formy zavinění. Tímto by však došlo k vyřešení pouze části nastoleného problému, stále však chybí jasná pravidla určující, jaké by měly jednotlivé formy zavinění vliv na ukládání kárných opatření. Jak již bylo

²⁹ Viz § 87 odst. 1 a 2 ZSS.

³⁰ PÁCAL, Jirí. Je možné kárně postihovat soudce za průtahy v řízení za situace, kdy jim nejsou mocí výkonnou – Ministerstvem spravedlnosti zajištěny potřebné personální a materiální předpoklady pro řádný výkon soudnictví? *Právní rozhledy*, 2015, roč. 25, č. 19, s. 37.

³¹ VESELÝ, Vít. Nezávislost soudců a posuzování kvality soudních rozhodnutí. *Soudce*, 2012, roč. 14, č. 7-8, s. 10.

řečeno, přestože právní úprava kárné odpovědnosti soudců výslovně nerozlišuje mezi jednotlivými formami zavinění, kárné senáty Nejvyššího správního soudu konkrétní formu zavinění částečně zohledňují, a to při ukládání konkrétního kárného opatření, kdy např. spáchání skutku zaviněním ve formě úmyslu obecně považuje kárný soud za přitěžující okolnost.³²

Mezi odbornou justiční veřejností se objevuje myšlenka, že kárné opatření spočívající v odvolání z funkce, by mělo být možné uložit pouze za podmínky zavinění ve formě úmyslu. Shora nastíněný legislativní nedostatek by tak musel být, za předpokladu zavedení takovéto podmínky pro uložení odvolání z funkce, okamžitě napraven.

Vzhledem ke znalosti dosavadní judikatury kárných senátů Nejvyššího správního soudu se však nemohu ztotožnit s omezením možnosti uložit kárné opatření odvolání z funkce pouze u úmyslných jednání. Takovéto omezení by vedlo k absolutní nemožnosti řádně postihnout provinění, jež jsou způsobilá daleko citelněji zasáhnout práva účastníků (zejm. co do kvantity), když za existence takovéto právní úpravy příp. ustálené judikatury kárných soudů by nebylo již možné odvolat z funkce soudce, jehož provinění spočívají v extrémně dlouhých průtazích řízení ve stovkách věcí, což považuji za zcela nežádoucí.

1.5 Kárné opatření

Za kárné provinění lze v souladu s dikcí ust. § 88 odst. 1 ZSS uložit soudci kárné opatření. Kárné opatření je tak negativní důsledkem či reakcí na jednání soudce, tedy nesplnění jeho zákonných povinností. Výčet kárných opatření uvedený v ZSS je taxativní a kárná opatření lze v teoretické rovině rozdělit (s ohledem na jejich povahu a účinky) do tří skupin. Mezi kárná opatření formálního charakteru se řadí důtka, dále jde o kárná opatření peněžitého charakteru, přičemž v rámci uložení tohoto opatření existuje poměrně široká škála možností, neboť soudci může být snížen plat v maximálním rozsahu až o 30 % (tj. 1 - 30 %), a to na dobu až 1 roku. U kárně proviněného „recidivisty“ může dojít k snížení platu dokonce až na dobu 2 let. Nejprísnejším kárným opatřením je pak odvolání z funkce soudce. Jestliže se ve vztahu ke všem okolnostem a k osobě kárně stíhaného soudce jeví již pouhé projednání věci před kárným soudem dostačující, může kárný soud od uložení kárného opatření upustit.³³

Při stanovení konkrétní podoby kárného opatření, které bude soudci za spáchané provinění kárným senátem uloženo, vychází kárný senát ze závažnosti spáchaného provinění, z důvodů, pro

³² Viz např. rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 11. října 2021, sp. zn. 11 Kss 2/2021.

³³ KOCOUREK. Jiří. *Zákon o sodech a soudcích. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, ISBN 978-80-7400-292-2. s. 240.

kteří ke spáchání provinění došlo (např. ke skutečnosti, zda kárné obviněný soudce měl běžné podmínky pro řádný výkon funkce a plnění svých povinností, osobní záležitosti kárně obviněného atd.), rovněž přihlíží k tomu, zda již v minulosti bylo soudci kárné opatření uloženo, jakož i k okolnostem polehčujících a přitěžujícím. Hierarchie jejich výčtu není v tomto případě podstatnou, což je zcela zjevné ze skutečnosti, že odvolání z funkce lze uložit bez ohledu na to, zda kárně obviněný již byl kárným soudem trestán či nikoli.³⁴

Za velmi významný považuje kárný soud postoj kárně obviněného k jeho jednání, zejména míru sebereflexe, kterou tento v řízení projeví. Sebereflexe je totiž podstatná pro možnost učinit závěr, že kárná provinění se u kárně obviněného již v budoucnu nebudou opakovat, což je při rozhodování o uložení konkrétního kárného opatření pro kárné senáty Nejvyššího správního soudu zcela zásadní. Kárný senát Nejvyššího správního soudu pak v neposlední řadě přihlíží k celkové pracovní morálce kárně obviněného³⁵ a zohledňuje i příp. již uložené výtky za jednání typově obdobné projednávanému kárnému provinění. Dále může zohledňovat přehled nápadu a výkonu, zápisy z prověrky věcí, rovněž u průtahů řízení bývá často srovnávána výkonnost kárně stíhaného soudce s výkonností ostatních soudců s totožnou agendou.³⁶

1.6 Dohoda o vině a kárném opatření

V rámci usnesení ze dne 17. ledna 2019, č.j. 13 Kss 5/2018-71 přišel kárný senát Nejvyššího správního soudu s revoluční myšlenkou, a to se zavedením institutu schvalování dohody o vině a trestu do praxe kárných senátů.³⁷

Vzhledem ke skutečnosti, že ZŘSSZE neobsahuje výslovnou procesní úpravu institutu dohody o vině a trestu (či jeho období) tak, jak je upravena trestním řádem, řešil kárný senát otázku, zda s přihlédnutím k ust. § 25 ZŘSSZE, jež stanovuje přiměřené použití právní úpravy obsažené v trestním řádu, lze využít institutu dohody o vině a trestu i v kárném řízení. Kárný soud došel ve shora specifikovaném usnesení k závěru, že „na základě § 25 zákona č. 7/2002 Sb., lze v již zahájeném řízení o kárné odpovědnosti soudce přiměřeně použít právní úpravy institutu dohody o vině a trestu (kárném opatření) podle § 314o a násl. trestního řádu.“³⁸ V rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. června 2019, č.j. 11 Kss 2/2019 – 5, pak kárný soud

³⁴ rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 3. září 2019, sp. zn. 13 Kss 1/2019.

³⁵ Relevantní informace získává z osobního spisu soudce či stanoviska soudcovské rady konkrétního soudu, dále si kárný soud může vyžádat stanovisko relevantních odvolacích senátů.

³⁶ Srov. rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. listopadu 2021, sp. zn. 16 Kss 3/2021.

³⁷ MIKYSKA, Martin. Dohoda o vině a trestu v kárném řízení. In: *ceska-justice.cz* [online]. 2019 [cit. 23. 10. 2022], dostupné na WWW: < <https://www.ceska-justice.cz/blog/dohoda-vine-trestu-karnem-rizeni-se-soudci/> >.

³⁸ usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. ledna 2019, č.j. 13 Kss 5/2018-71.

myšlenku použití dohody o vině a trestu dále rozvedl, když uvedl, že „*považuje možnost uzavřít dohodu o vině a kárném opatření za vhodné vyústění kárného řízení. V prvé řadě jde o projev žádoucí sebereflexe na straně kárně obviněného soudce. Především v případech, kdy je kárným návrhovatelem předseda soudu, u něhož kárně obviněný soudce působí, sjednání a uzavření dohody o vině a kárném opatření posouvá vztah kárného návrhovatele a kárně obviněného do roviny spolupráce namísto postavení proti sobě stojících stran řízení. To zajisté přispěje k lepší atmosféře na pracovišti a umožní to vedení soudu lépe pracovat s kárně obviněným soudcem na odstranění nedostatků, jež jsou předmětem kárného návrhu.*“

Tehdejší předseda kárného senátu JUDr. Tomáš Langášek, LL.M., který poprvé rozhodl o schválení dohody o vině a kárném opatření, však v kontextu takto nově zavedeného procesního institutu do kárných řízení se soudci uvedl, že připuštění využití dohody o vině a kárném opatření neznamená omezení aktivní role kárného soudu v kárném řízení. Přestože je tedy navrženo vyřešení kárného provinění formou dohody o vině a kárném opatření, má kárný soud i za těchto okolností povinnost vždy pečlivě hodnotit a zkoumat, zda je navržený dohodnutý trest přiměřený, nikoli pouze formálně dohodu schválit.³⁹ Toto novum tedy kárný soud nemá využívat pouze za účelem zjednodušení si své práce (byť s ohledem na ust. § 314q odst. 6 trestního řádu ve spojení s ust. § 25 ZŘSSZE kárný soud v rámci schvalování dohody o vině a kárném opatření dokazování neprovádí), neboť v opačném případě by se kárné řízení minulo svým účelem. Obdobný závěr judikoval i kárný senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 17. ledna 2019, č.j. 13 Kss 5/2018-71, dle něhož „*aprobováním dohody o vině a kárném opatření nesmí být popřen smysl a účel kárného řízení.*“

Kárný soud v rámci schvalování dohody vychází přiměřeně z ust. § 314r odst. 2 věty první trestního řádu (a contrario), dle něž „*soud dohodu o vině a trestu neschválí, je-li nesprávná nebo nepřiměřená z hlediska souladu se zjištěným skutkovým stavem nebo z hlediska druhu a výše navrženého trestu, případně ochranného opatření, nebo nesprávná z hlediska rozsahu a způsobu náhrady škody nebo nemajetkové újmy nebo vydání bezdůvodného obohacení, anebo zjistí-li, že došlo k závažnému porušení práv obviněného při sjednávání dohody o vině a trestu.*“⁴⁰

Dle JUDr. Martina Mikysky, který působil jako přisedící člen kárného senátu Nejvyššího správního soudu, se jeví jako nejvhodnější uplatňovat dohody o vině a kárném opatření právě v rámci tzv. průtahových kárných obvinění, neboť zejména tyto věci bývají často velmi pracné a

³⁹ NSS poprvé rozhodl o schválení dohody o vině a kárném opatření. In: *advokatnidenik.cz* [online]. 2019 [cit. 23. 10. 2022], dostupné na WWW: <<https://advokatnidenik.cz/2019/04/29/nss-poprve-rozhodl-o-schvaleni-dohody-o-vine-a-karnem-opatreni/>>.

⁴⁰ rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. července 2022, č.j. 13 Kss 6/2021-87.

organizačně náročné, stěhují se průtahové spisy atd. Uplatněním tohoto institutu by mohlo dojít k snížení pracnosti a organizační náročnosti, současně by byl i v případě využití dohody zachován stěžejní princip, dle kterého o vině trestu rozhoduje jen soud (v daném případě kárný soud, který dohodu o vině a trestu schvaluje).⁴¹ Na druhou stranu i ze shora uvedeného názoru zcela evidentně vyplývá tendence spíše spoléhat na přílehavost navrženého kárného opatření uvedeného v dohodě, bez skutečné snahy důkladně prověřit, zda navrhované kárné opatření spáchanému kárnému provinění skutečně odpovídá. Bude tedy zcela v rukou kárných senátů Nejvyššího správního soudu, jak si poradí s tím, aby za pomoci využití institutu dohody o vině a kárném opatření zrychlili vyřizování své agendy a zároveň zůstaly zachovány všechny shora uvedené principy.

Rozhodovací praxe kárných senátů Nejvyššího správního soudu však ukazuje, že i přes poměrně často využívanou možnost ukončit kárné řízení ve věcech soudců prostřednictvím schválení dohody o vině a kárném opatření, i v těchto případech nadále dochází k přezkumu adekvátnosti navrhovaného kárného opatření se zohledněním povahy a rozsahu spáchaného kárného provinění. V případě jeho neadekvátnosti pak není dohoda v předloženém znění kárným senátem Nejvyššího správního soudu schválena.⁴² O tomto postupu svědčí i skutečnost, že v některých řízeních uložily kárné senáty Nejvyššího správního soudu kárné opatření mírnější, než jaké bylo v předložené dohodě navrhováno. Jednalo se například o rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. května 2022, sp. zn. 11 Kss 7/2021, kdy v předložené dohodě bylo navrhováno kárné opatření v podobě snížení platu ve výši 20 % na 6 měsíců, nakonec bylo uloženo kárné opatření snížení platu ve výši 10 % na 3 měsíce, rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. června 2021, sp. zn. 13 Kss 5/2021, kdy v předložené dohodě bylo navrhováno kárné opatření v podobě snížení platu ve výši 30 % na 12 měsíců, nakonec bylo uloženo kárné opatření snížení platu ve výši 15 % na 5 měsíců, rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. května 2021, sp. zn. 16 Kss 1/2021, kdy v předložené dohodě bylo navrhováno odvolání z funkce soudce, přičemž nakonec bylo uloženo kárné opatření snížení platu ve výši 15 % na 5 měsíců.⁴³ Ve všech těchto případech však došlo k zmírnění postihu oproti postihu navrhovaného předloženou dohodou, a to z důvodu částečného zastavení řízení. Za výjimečné lze v tomto směru označit rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. února 2022, sp. zn. 11 Ks 1/2022 kdy se zachováním rozsahu

⁴¹ MIKYSKA, Martin. Dohoda o vině a trestu v kárném řízení. In: *ceska-justice.cz* [online]. 2019 [cit. 23. 10. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.ceska-justice.cz/blog/dohoda-vine-trestu-karnem-rizeni-se-soudci/>>.

⁴² Viz např. rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. dubna 2019, sp. zn. 11 Kss 8/2018, rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 4. června 2019, sp. zn. 13 Kss 3/2019,

⁴³ Vzhledem k tématu rigorózní práce byla vybrána rozhodnutí, jejichž předmětem bylo kárné provinění spočívající v nečinnosti a průtazích v řízení.

postihovaného skutku spočívajícího v průtazích řízení kárný soud uložil kárné opatření mírnější, než bylo dohodou navrhováno, nicméně se však jednalo o velmi malé zmírnění, kdy z původně navrhovaného snížení platu ve výši 10 % na 4 měsíce nakonec bylo uloženo snížení ve výši 10 % na 3 měsíce.

1.7 Výtka drobných nedostatků

Drobné nedostatky v práci, případně drobné poklesky v chování soudce, nedosahující intenzity kárného provinění, může orgán státní správy soudů, který je oprávněn podat návrh na zahájení kárného řízení, vyřídit v souladu s ust. § 88a ZSS prostřednictvím tzv. výtky drobných nedostatků, jednoduše řečeno tím, že takové nežádoucí jednání soudci vytkne. Drobnými nedostatky v práci a drobnými poklesky v chování se rozumí zaviněné porušení povinností soudce, které však nedosahuje požadované minimální intenzity pro kvalifikování daného jednání jakožto kárného provinění. V praxi se pak v konkrétních případech může jednat například o ojedinělé průtahy v řízení, nepodstatné porušení procesních předpisů, méně závažné poklesky v chování, které odporují toliko pouze profesním etickým zásadám, jako například nevhodné chování vůči účastníkům řízení apod.⁴⁴

Základním zákonným předpokladem uložení výtky je skutečnost, že takovýto postup bude plně dostačující a dané jednání není třeba postihnout přísněji, tedy prostřednictvím kárného řízení, v rámci kterého může být uloženo kárné opatření. Velice mírná povaha této sankce, která není způsobilá citelněji zasáhnout osobní sféru řešeného soudce, současně musí odpovídat mírné závažnosti vytýkaného jednání, ať už jde o pracovní nedostatky nebo ne zcela vzorné chování soudce. V praxi se jedná o jakési pokárání soudce bez negativního důsledku v podobě zahájení kárného řízení. Zákon nestanovuje povinnost písemné formy, nicméně pokud je výtka udělena ústně, je třeba o tomto pořídit zápis, který se následně zakládá do osobního spisu soudce.

Za jistý nedostatek současné právní úpravy lze označit absenci subjektivní a objektivní lhůty, v rámci které je možné výtku uložit, přičemž k této otázce se nevyjadřuje ani judikatura kárných senátů Nejvyššího správního soudu, což je samozřejmě zcela logické, neboť materie výtky nespadá do jejich působnosti, to však s výjimkou případů, kdy kárné senáty Nejvyššího správního soudu řeší otázku vyloučení určitého skutku z projednávání před kárným senátem, neboť za tento byla kárně obviněnému soudci již dříve uložena výtka.

⁴⁴ VISINGER, Radek. *Soudní dohled*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, ISBN 978-80-7598-289-6, s. 257.

Využití institutu výtky drobných nedostatků k postihu určitého jednání tak zakládá překážku *rei iudicatae*,⁴⁵ přičemž tento právní následek výslovně vyplývá i z judikatury kárného soudu.⁴⁶ Přiznání takového účinku je naprosto opodstatněné, neboť opačný závěr by mohl vést k možnosti dvojího potrestání za jeden skutek, když takovýto postup je zcela v rozporu se základní zásadou trestání (ať už hovoříme o trestání v rovině trestněprávní nebo v rovině disciplinárního trestání), a to zásadě *ne bis in idem*, tedy nikoli dvakrát v téže věci.

V kontextu shora nastíněných právních účinků uložení výtky vyvstala zajímavá otázka, zda se výtka vztahuje (pokud jde o kárné provinění průtahů v řízení a nečinnosti soudce) i na nečinnost v jiné věci, resp. v jiném spise, avšak existující kontinuálně s nečinností v řízeních, za kterou byla již soudci uložena výtka. Ve svém rozhodnutí ze dne 14. září 2010, č.j. 13 Kss 2/2010-87 kárný senát Nejvyššího správního soudu poněkud překvapivě vyslovit názor, že ačkoli nečinnost nastala v různých řízeních, s ohledem na skutečnost, že se jednalo o totožné provinění (tedy o průtahy a nečinnost v řízení), k jehož spáchání došlo ve shodném časovém období, nelze kárně obviněnou pro dané porušení stíhat před kárným soudem, a to právě z důvodu již udělené výtky a založení překážky *rei iudicatae*. V případě zaviněných průtahů, ke kterým došlo ve stejném vymezeném časovém období, ale ve více věcech (tedy více probíhajících soudních řízeních) kárný soud judikoval, že v každé této věci nejde o samostatný skutek kárného provinění, nýbrž o pokračování v neplnění soudcovských povinností. S ohledem na to pak nelze dojít k jinému závěru, než že za zaviněnou nečinnost a průtahy ve věcech uvedených ve výroku rozhodnutí už bylo kárně obviněnému soudci uloženo disciplinární opatření v podobě výtky, a proto kárný senát k době nečinnosti v daných věcech nepřihlížel.

⁴⁵ Tedy má v tomto směru stejný účinek jako uložení kárného opatření v rámci kárného řízení.

⁴⁶ Např. rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. září 2010, sp. zn. 13 Kss 2/2010 a rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. ledna 2014, sp. zn. 16 Kss 10/2013.

2. Průtahy v řízení v souvislosti s principem přiměřenosti délky řízení

S přihlédnutím k tomu, že povinnost soudce rozhodovat v zákonem stanovených či přiměřených lhůtách je považována za nedílnou součást práva na spravedlivý proces, považují za nezbytné k hlubšímu porozumění důvodnosti a účelnosti existence kárného řízení a dopadu kárných provinění spočívajících v nečinnosti a průtahů v řízení na účastníky, tyto procesní záruky účastníků řízení blíže vymežit.

2.1 Právo na spravedlivý proces

V souvislosti s problematikou kárné odpovědnosti soudců nelze opomenout potenciál spáchaného kárného provinění způsobit poměrně závažný účinek i mimo sféru kárně stíhaného soudce. V případě spáchaní kárného provinění soudce nejenomže neplní své zákonné povinnosti, čímž postupuje v rozporu se zákonem, ale nad to navíc nezákonně zasahuje do práv účastníků daného řízení, čímž porušuje jejich právo na spravedlivý proces. Tato situace nastává typicky v případě spáchaní kárného provinění spočívajícím v nečinnosti a průtazích v řízení. Právo na projednání věci bez zbytečných průtahů, jakožto jeden z komponentů práva na spravedlivý proces, je pak stěžejním právem a stěžejní zásadou ovládající samotné soudní řízení. Netřeba zdůrazňovat, že právo na spravedlivý proces představuje jeden ze základních pilířů soudního systému a je základním atributem soudního řízení.⁴⁷ Z hlediska fungování státu jako celku má zcela zásadní význam kvalitní, efektivní a nezávislá justice, neboť pouze taková justice může efektivně zajistit fungování práva a garantovat právo na spravedlivý proces, jakožto fundamentální princip právního státu a demokratické společnosti.⁴⁸ Shora uvedené závěry opakovaně deklaruje také Evropský soud pro lidská práva.⁴⁹

Základní právní rámec soudního řízení tvoří ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky ve znění pozdějších ústavních zákonů (dále jen „Ústava“), usnesení předsednictva české

⁴⁷ Mimo požadavek přiměřenosti délky řízení je pak právo na spravedlivý proces tvořeno právem na přístup k soudu, požadavkem nezávislosti a nestrannosti soudů a soudců, principem zákonného soudu a soudce a v neposlední řadě principy ovládající samotný průběh řízení (princip spravedlnosti, princip kontradiktornosti, rovnost zbraní, odůvodněnost a předvídatelnost rozhodnutí, právo účastnit se jednání atd.).

⁴⁸ PAVEL, Aleš. Efektivita a kvalita českého soudnictví: hodnocení a perspektivy. Brno: Nejvyšší soud, 2020, s. 17. In: *nssoud.cz* [online]. 2020 [cit. 6. 2. 2023], dostupné na WWW: <[https://www.nssoud.cz/judikatura/ns_web.nsf/0/18B41AE09CB4D1CDC12585C20031A4C2/\\$file/Sbornik%20NS%20-%20Efektivita%20a%20kvalita%20%C4%8Desk%C3%A9ho%20soudnictv%C3%AD%20-%20hodnocen%C3%AD%20a%20perspektivy%20-%202020%20spojene%20s%20obalkou.pdf](https://www.nssoud.cz/judikatura/ns_web.nsf/0/18B41AE09CB4D1CDC12585C20031A4C2/$file/Sbornik%20NS%20-%20Efektivita%20a%20kvalita%20%C4%8Desk%C3%A9ho%20soudnictv%C3%AD%20-%20hodnocen%C3%AD%20a%20perspektivy%20-%202020%20spojene%20s%20obalkou.pdf)>.

⁴⁹ Viz např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 28. června 1984 ve věci Campbell a Fell proti Spojenému království, stížnost č. 7819/77 a 7878/77 a rozsudek Velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 17. září 2009 ve věci Scoppola proti Itálii (č. 2), stížnost č. 10249/03.

národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky ve znění ústavních zákonů (dále jen „Listina základních práv a svobod“), ale také mezinárodní dokumenty, jimiž je Česká republika vázána.⁵⁰ Z mezinárodních dokumentů je nejvýznamnější v souvislosti s právem na spravedlivý proces Úmluva. Společnou tezí výše jmenovaných předpisů je zakotvení neotřesitelného práva jednotlivce domoci se ochrany svých soukromých práv u nezávislého a nestranného státního orgánu, v rámci zákonného procesu a v přiměřeném čase.⁵¹

Pokud hovoříme o konkrétní vnitrostátní právní úpravě, podstatným je ve vztahu k právu na spravedlivý proces čl. 38 odst. 2 Listiny, dle kterého má „každý právo, aby jeho věc byla projednána veřejně, bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti.“ Nutno zdůraznit, že Listina garantuje právo každého na to, aby jeho věc byla bez zbytečných průtahů projednána, nikoli projednávána, tedy užívá vidu dokonavý. Užitím dokonavého vidu není založen požadavek zajistit učinění každého úkonu bez zbytečného průtahů, nýbrž tento cílí na skončení věci jako celku, tedy skončení věci bez zbytečných průtahů.⁵²

Mimo ústavní úroveň pak pronikají jednotlivé fragmenty práva na spravedlivý proces do zákonné úpravy, když Česká republika jakožto smluvní stát Rady Evropy a subjekt mezinárodního práva má povinnost ve svém právním řádu reflektovat mezinárodní právní předpisy a smlouvy, které jsou pro ni závazné (například již zmiňovaná Úmluva).

Pokud budeme hovořit o konkrétních projevech principu práva na spravedlivý proces na zákonné úrovni, typickým příkladem může být civilní proces, když princip hospodárnosti, jako jedna ze stěžejních zásad civilního procesu, je přímým odrazem práva na spravedlivý proces. Jedná se o zákonný požadavek na poskytnutí rychlé, účinné ochrany, současně s eliminací zbytečných nákladů řízení. Mimořádný důraz je kladen především na rychlost, přičemž tento vznikl v důsledku existence neduhů postihujících soudní řízení, a to zdlouhavosti a průtahů v řízení.⁵³ V civilním procesu výslovné zakotvení požadavku rychlosti řízení (jakožto fragmentu práva na spravedlivý proces) nalezneme např. v zákoně č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve znění pozdějších

⁵⁰ Čl. 10 Ústavy vtěluje do právního řádu všechny mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána a je následujícího znění: „*Vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva.*“

⁵¹ JURÁŠ, Marek. Právo na civilní soudní řízení v přiměřeně lhůtě na poli Rady Evropy. In: MADLEŇÁKOVÁ, L., PIECHOWICZOVÁ, L. *Zahraniční vlivy na vnitrostátní právo*. Praha: Leges, 2014, ISBN 978-80-7502-017-8, s. 219.

⁵² nález Ústavního soudu ze dne 14. října 2020, sp. zn. II. ÚS 570/20.

⁵³ WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice*. 3. aktualizované a doplnění vydání. Praha: Linde, 2004, ISBN 8072014641, s. 79-80.

předpisů (dále jen „OSŘ“), a to konkrétně v ust. § 6 OSŘ, dle kterého „v řízení postupuje soud předvídatelně a v součinnosti s účastníky řízení tak, aby ochrana práv byla rychlá a účinná“ a ust. § 100 OSŘ, který stanovuje, že „jakmile bylo řízení zahájeno, postupuje v něm soud i bez dalších návrhů tak, aby věc byla co nejrychleji projednána a rozhodnuta.“ V trestním řízení je důležitost rychlosti řízení explicitně vyjádřena v ust. § 2 odst. 4 trestního řádu, když dle tohoto ustanovení „trestní věci musí projednávat urychleně bez zbytečných průtahů; s největším urychlením projednávají zejména vazební věci a věci, ve kterých byl zajištěn majetek.“

Právo na projednání věci bez zbytečných průtahů výslovně vyplývá rovněž ze ZSS (pro nás v tomto ohledu jednoho ze stěžejních předpisů), když dle ust. § 5 odst. 2 ZSS má každý právo na to, aby jeho věc byla soudem projednána a rozhodnuta bez zbytečných průtahů. Právo účastníků na projednání a rozhodnutí věci bez zbytečných průtahů pak koresponduje s povinností soudců rozhodovat v přiměřených lhůtách a bez průtahů v souladu s ust. § 79 odst. 1 ZSS.

Stát má tak povinnost poskytnout účastníkům nikoli pouze ochranu práv, která jim náleží, ale nad to musí být tato ochrana poskytnuta v přiměřeném časové horizontu. Vzhledem k podstatě soudního řízení, kde jsou řešeny osobní či majetkové poměry účastníků, můžeme nepochybně konstatovat, že každé započaté soudní řízení znamená pro jeho účastníky období určité nejistoty, a to jak faktické, tak i právní. Smyslem práva na spravedlivý proces, potažmo práva na pojednání a rozhodnutí věci bez zbytečných průtahů (jakožto dílčího principu práva na spravedlivý proces) je záruka, že období nejistoty nebude bez racionálních a nezbytných důvodů protahováno.⁵⁴ Pokud stát není schopen zajistit řádný průběh řízení a jeho přiměřenou délku, de facto odepírá účastníkům řízení spravedlnost. Tento stav vede v dlouhodobém hledisku ke ztrátě důvěry v justici a její funkčnosti ze strany veřejnosti. Víra společnosti v to, že právní předpisy, a tedy pravidla slušného mezilidského chování (z hlediska práva) se vyplatí respektovat, je v přímé úměře s tím, jak je společnost ochotna tyto pravidla dodržovat.

Účel práva na spravedlivý proces a důvodnost požadavku, aby byla věc soudem projednána a rozhodnuta co možná nejrychleji, netřeba blíže zdůvodňovat. Ve valné většině případů (samozřejmě s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem) jde rychlost vyřešení věci ruku v ruce také s možnou účinností⁵⁵ vydaného rozhodnutí. V mnoha případech již bohužel pozdě poskytnutá spravedlnost není způsobilá vyvolat potřebné účinky, jde tedy o spravedlnost poskytnutou pouze

⁵⁴ JURÁŠ, Marek Právo na civilní soudní řízení v přiměřené lhůtě na poli Rady Evropy. In: MADLEŇÁKOVÁ, L., PIECHOWICZOVÁ, L. *Zahraniční vlivy na vnitrostátní právo*. Praha: Leges, 2014, ISBN 978-80-7502-017-8, s. 221.

⁵⁵ Účinností v tomto případě rozumíme nikoli jako právní následek, ale faktickou účinnost, tedy schopnost vyvolat určitý vliv či následky vůči účastníkům řízení.

formálně, neboť ve faktické rovině již má nevalný nebo dokonce žádný reálný efekt. Rovněž i judikatura Ústavního soudu konstantně vyjadřuje názor, že pozdě poskytnutá spravedlnost účastníkovi řízení je v podstatě totéž, jako by její poskytnutí bylo účastníku řízení odepřeno.⁵⁶

2.2 Pojem přiměřené délky řízení dle Evropského soudu pro lidská práva

Dle čl. 6 odst. 1 Úmluvy má každý „právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, zřízeným zákonem.“ Úmluva byla vtělena do Českého právního řádu sdělením č. 209/1992 Sb., sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících a stala se tak pro Českou republiku bezprostředně závaznou. Tento článek stanovuje základní záruky každého soudního procesu. Pouze za splnění shora vyjmenovaných záruk, tedy spravedlnosti, veřejnosti, přiměřenosti lhůty, nezávislosti a nestrannosti soudu, zřízeného na základě zákona, lze hovořit o procesu spravedlivém. Smyslem čl. 6 odst. 1 Úmluvy je zajistit, aby řízení byla dokončena v přiměřené lhůtě a aby tedy bylo současně v přiměřené lhůtě ukončeno období nejistoty účastníků ohledně výsledku řízení. Tento požadavek je nutné naplnit nejen v občanskoprávním řízení, ale především v řízení trestním, kde povětšinou jak krátkodobá, tak i déle trvající právní nejistota daleko citelněji zasahuje do osobní sféry obžalovaného, než je tomu ve většině typů občanskoprávních řízení.⁵⁷

Pokud jde o roli Evropského soudu pro lidská práva, jakožto orgánu ochrany základních lidských práv a svobod garantovaných Úmluvou ve vztahu k České republice, Evropský soud pro lidská práva zabezpečuje v souladu s čl. 32 Úmluvy dodržování závazků ze strany smluvních států Úmluvy. Jako takový tedy rovněž posuzuje případnou odpovědnost státu za porušení přejatých závazků, tedy mimo jiné i případnou odpovědnost za nepřiměřenou délku řízení. Nutno zdůraznit, že Evropský soud pro lidská práva v rámci svých rozhodnutí nehodnotí obecnou kompatibilitu vnitrostátního právního řádu posuzovaného státu s požadavky Úmluvy v rámci abstraktního posuzování, nýbrž vyhodnocuje možné konkrétní porušení práv stěžovatele v konkrétním

⁵⁶ Viz např. náleží Ústavního soudu ze dne 14. října 2020, sp. zn. II. ÚS 570/20, náleží Ústavního soudu ze dne 29. ledna 2019, sp. zn. IV. ÚS 3892/18, náleží Ústavního soudu ze dne 13. září 2017, sp. zn. IV. ÚS 1784/17.

⁵⁷ Vzhledem k existenci zásady prevence je tento závěr zcela opodstatněný, neboť samotné řízení je způsobilé citelně zasáhnout jak do sféry samotného obžalovaného, tak i mimo tuto sféru, tedy je schopno zasáhnout povědomí veřejnosti (zejm. pak u medializovaných případů), čímž vyvolává zamýšlený následek v podobě generální prevence.

případě.⁵⁸ Jedná se tak o kontrolu konkrétní, nikoli o kontrolu abstraktní, neboť Evropský soud pro lidská práva není pravomocí k provádění abstraktní kontroly nadán.⁵⁹

Právem na projednání věci v přiměřené lhůtě (a tedy současně dodržení závazku vyplývajícího z práva na spravedlivý proces) se Evropský soud pro lidská práva ve své rozhodovací praxi zabýval nesčetněkrát, neboť jde o nejfrekventovanější námitku.⁶⁰ Dříve však Evropský soud pro lidská práva hodnotil přiměřenost v konkrétním případě bez toho, aniž by pro toto hodnocení měl k dispozici určitý hodnotící rámec či test. Postupnou judikaturou však Evropský soud pro lidská práva dospěl k ustálené praxi,⁶¹ kdy stanovil několik zásadních kritérií, na jejichž základě otázku přiměřenosti délky řízení posuzuje.

Těmito kritérii jsou povaha řízení, chování stěžovatele, postup státních orgánů, význam řízení pro stěžovatele a počet stupňů soudní soustavy. Tyto kritéria jsou blíže specifikována v následujících podkapitolách. Na základě posouzení shora jmenovaných kritérií a po jejich vyhodnocení v jejich vzájemné souvislosti může dojít Evropský soud pro lidská práva k závěru, že posuzovaná délka řízení je délkou nepřiměřenou a že tak v dané věci došlo ze strany státu k porušení jedincova práva na projednání věci v přiměřené lhůtě. Pokud se však Evropskému soudu pro lidská práva jeví délka řízení zjevně nepřiměřená již na první pohled, dochází k obrácení důkazního břemene na stát, vůči němuž podaná stížnost směřuje. Je tedy věcí státu, aby prokázal, že mu vzniklé průtahy nelze přičítat k tíži. Pokud stát následně nepodá Evropskému soudu pro lidská práva náležité vysvětlení vedoucí k vyslovení závěru o jeho zbavení se odpovědnosti za způsobené průtahy, Evropský soud pro lidská práva bez dalšího, tzn. bez analýzy a přezkumu možnosti naplnění shora uvedených kritérií konstatuje porušení ze strany státu.⁶²

Evropský soud pro lidská práva se však uchyluje k uložení sankce pouze v případě splnění podmínky, že nečinnost tvoří významnou část řízení, tj. část blížící se například polovině délky

⁵⁸ REPÍK, Bohumil: *Evropská úmluva o lidských právech a trestní právo*, Praha: ORAC, 2002, ISBN 80-86199-6, s. 17.

⁵⁹ Přestože se k takové formě posuzování Evropský soud pro lidská práva někdy uchýlí a značně tak překračuje své pravomoci.

⁶⁰ KMEC, Jiří, David KOSAŘ, Jan KRATOCHVÍL a Michal BOBEK. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, ISBN 978-80-7400-365-3, s. 697.

⁶¹ Viz např. rozsudek Velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 16. září 1996 ve věci Süßmann proti Německu, stížnost č. 2024/92 a rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 27. června 2000 ve věci Frydlander proti Francii, stížnost č. 30979/96.

⁶² REPÍK, Bohumil: *Evropská úmluva o lidských právech a trestní právo*, Praha: ORAC, 2002, ISBN 80-86199-6, s. 141.

řízení.⁶³⁶⁴ Judikatura Evropského soudu pro lidská práva vymezila možnost nedostatek nebo vadu řízení v jednom stadiu napravit, to však za podmínky nízkého stupně závažnosti této vady, přičemž nesmí jít zároveň o vadu neodstranitelnou či vadu s následným poškozením řízení jako celku.⁶⁵ Jinak řečeno, nepřiměřená lhůta pouze v části řízení tak nemusí být následkem neodstranitelným, tedy způsobilým vyvolat negativní dopady vůči státu, který se tohoto porušení dopustí (právě např. prostřednictvím výkonu soudní moci).

Pro posouzení délky řízení ze strany Evropského soudu pro lidská práva a její případné nepřiměřenosti je samozřejmě nezbytné určit samotnou délku soudního řízení. Předmětem hodnocení Evropského soudu pro lidská práva je dle ustálené judikatury zpravidla řízení jako celek,⁶⁶ tedy jeho celková délka a její přiměřenost. Pokud jde o určení počátku rozhodného období,⁶⁷ lhůta obecně počíná běžet okamžikem podání žaloby, za určitých podmínek může lhůta začít běžet ještě před oznámením zahájení řízení před soudem (to v případě, kdy je před řízením nezbytné učinit určité předběžné kroky). V trestních věcech počíná běžet od okamžiku obvinění.⁶⁸ Konec rozhodného období končí rozhodnutím, kterým je spor skončen. Požadavek přiměřené lhůty se tedy vztahuje na všechna stádia soudního řízení.⁶⁹

Argument vlády dotčeného státu, že v rozhodné době byla soudní soustava přetížená (byť by se jednalo o empiricky prokázaný fakt) nebo v dané době panovalo nevyhovující technické či personálnímu zajištění,⁷⁰ nepovažuje Evropský soud pro lidská práva za objektivní důvod pro zproštění se odpovědnosti. Tento závěr je zcela logický, neboť veškeré shora uvedené aspekty jsou věcí státu, přičemž stát je a musí být za jejich řádné zajištění a současně za řádný výkon soudnictví zodpovědný. Případné nedostatky v tomto směru nemohou jít k tíži samotných účastníků řízení. Pokud by byl shora uvedený argument státu připuštěn, ve svém důsledku by to znamenalo, že za

⁶³ VISINGER, Radek. *Soudní dohled*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, ISBN 978-80-7598-289-6, s. 113.

⁶⁴ Viz např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 2. prosince 2003 ve věci *Matwiejczuk* proti Polsku, stížnost č. 3746/97 a rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 26. května 1993 ve věci *Bunkate* proti Nizozemsku, stížnost č. 1346/88.

⁶⁵ REPÍK, Bohumil: *Evropská úmluva o lidských právech a trestní právo*, Praha: ORAC, 2002, ISBN 80-86199-6, s. 135-136.

⁶⁶ Nahlížení na řízení jako na celek může mít vliv na skutečnost, že mírný průtah v jedné fázi bude tolerován, za předpokladu zachování přiměřenosti celkové doby řízení. Takovéto pojetí nemá za následek vyloučení možnosti sankcionovat stát za vzniklé období nečinnosti v určité části řízení, přestože by celková délka řízení byla jinak považována za přiměřenou.

⁶⁷ To znamená období, které je v rámci řízení před Evropským soudem pro lidská práva posuzována z hlediska otázky přiměřenosti.

⁶⁸ Příručka o evropských právních předpisech v oblasti přístupu ke spravedlnosti dostupná na https://www.echr.coe.int/Documents/Handbook_access_justice_CES.PDF s. 134.

⁶⁹ Příručka k článku 6 Úmluvy – Právo na spravedlivé řízení (občanská část). Dostupné na https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_6_CES.pdf str. 49-50.

⁷⁰ VISINGER, Radek. *Soudní dohled*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, ISBN 978-80-7598-289-6, s. 114.

takovéto pochybení by nemohl být hnán k odpovědnosti žádný subjekt, čímž by se zcela vytratil celý smysl a význam principu přiměřenosti délky řízení zakotveného Úmluvou.

Ve shora uvedeném kontextu je však nutné si uvědomit, že i přes nesporný význam rychlosti řízení jakožto dílčího principu práva na spravedlivý proces, nepředstavuje rychlost řízení absolutní hodnotu, neboť podléhá vyššímu principu, a to principu spravedlnosti, přičemž přílišná úspěchanost řízení může tento princip narušit.⁷¹

2.2.1 Složitost věci

Prvním zkoumaným kritériem je povaha řízení, resp. složitost věci. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva vyplývá možnost v zásadě trojího hodnocení, a to – věc nebyla (zvláště) složitá, věc vykazovala jistou míru složitosti, věc byla velmi (zvláště, výjimečně) složitá. Vyšší časová náročnost případů složitějšího charakteru je však zcela opodstatněná.

Posuzuje se jednak skutková složitost,⁷² procesní složitost⁷³ (opakované upřesňování, měnění a doplňování podání účastníky řízení, nedostatečné vymezení předmětu řízení ze strany žalobce, vazba řízení na další řízení týchž účastníků, nutnost chránit práva svědků, rozsáhlé dokazování v případech s mezinárodním prvkem aj.) a v neposlední řadě také složitost právní⁷⁴ (např. pokud je přijata nová právní úprava, vzniknou výkladové obtíže nebo je nutno vypořádat se s protichůdnou judikaturou). Rovněž jsou možné i kombinace skutkové, procesní a právní složitosti, tzn. že jednání může být komplikované jak po stránce skutkové, tak i procesní (a zpravidla tomu tak opravdu je).

Evropský soud pro lidská práva tedy zkoumá nejen samotné hledisko složitosti případu, ale současně zohledňuje, zda složitost případu významně přispěla ke vzniku průtahů v řízení.

⁷¹ REPÍK, Bohumil: *Evropská úmluva o lidských právech a trestní právo*, ORAC Praha 2002, ISBN 80-86199-6, s. 140.

⁷² Viz např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 22. července 2003 ve věci Schmidtová proti České republice, stížnost č. 4856/99, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 7. ledna 2003 ve věci Bořánková proti České republice, stížnost č. 41486/98 a rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 29. června 2004 ve věci Voleský proti České republice, stížnost č. 63627/00.

⁷³ Viz např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 18. dubna 2006 ve věci Patta proti České republice, stížnost č. 12605/02 a rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 27. září 2005 ve věci Tetourová proti České republice, stížnost č. 29054/03.

⁷⁴ Viz např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 25. února 2003 ve věci Tímár proti Maďarsku, stížnost č. 36186/97 a rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 23. května 2006 ve věci Heská proti České republice, stížnost č. 43772/02.

2.2.2 Chování stěžovatele

Další významné kritérium představuje chování stěžovatele. To je posuzováno při zohledňování efektivního využívání procesních práv účastníka v rámci posuzovaného řízení.⁷⁵

Jedná se o objektivní okolnost, která není a nemůže být z logiky věci přičitatelná soudu, potažmo státu.⁷⁶ Jako příklad takového chování lze uvést nepřesné nebo vadné procesní úkony stěžovatele, nespolupráce stěžovatele při dokazování, liknavost účastníků řízení při předkládání podání,⁷⁷ nebo časté či opakované změny právního zástupce.⁷⁸ Evropský soud pro lidská práva vyjádřil názor, že mimo řádné plnění povinností ze strany soudce jsou i strany sporu povinny vynaložit řádnou péči o svá práva tak, aby jejich právní ochrana mohla být poskytnuta v přiměřené lhůtě.⁷⁹

2.2.3 Postup státních orgánů

Základní rámec procesního postupu soudu stanovuje právní úprava, přičemž povinností soudce je ze zákonem stanoveného rámce v rámci výkonu své funkce nevybočovat. Primárním aspektem ovlivňujícím postup soudců v řízení je tedy odpovídající nastavení procesní úpravy. Dále musí být zohledněno i personální a materiální zázemí umožňující soudci řádný výkon soudnictví.

Základní je v tomto směru posouzení otázky přičitatelnosti, to znamená, zda dané průtahy vznikly vinou státu či vinou účastníků řízení. Pouze průtahy přičitatelné státu mohou vést ke konstatování závěru ohledně nezákonného překročení přiměřené lhůty⁸⁰ a tedy nesplnění požadavku přiměřené lhůty. Evropský soud pro lidská práva rozšířil odpovědnost státu mimo odpovědnost za soudní orgány, i na odpovědnost za všechny veřejné instituce. Pro úplnost lze

⁷⁵ LAVICKÝ, Petr a kol. *Moderní civilní proces*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2014, ISBN 978-80-210-7601-3, s. 81.

⁷⁶ WAGNEROVÁ, Eliška, Vojtěch ŠIMÍČEK, Tomáš LANGÁŠEK a Ivo POSPÍŠIL. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, ISBN 978-80-7357-750-6, s. 789.

⁷⁷ Viz např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 20. února 1991 ve věci Vernillo proti Francii, stížnost č. 11889/85.

⁷⁸ Viz např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 28. června 1978 ve věci König proti Německu, stížnost č. 6232/73.

⁷⁹ Příručka k článku 6 Úmluvy – Právo na spravedlivé řízení (občanská část). Dostupné na https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_6_CES.pdf str. 52.

⁸⁰ KMEC, Jiří, David KOSAR, Jan KRATOCHVÍL a Michal BOBEK. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, ISBN 978-80-7400-365-3, s. 710.

dodat, že vyvstane-li v řízení nutnost součinnosti znalce z určitého oboru, odpovědnost za přípravu řízení a jeho plynulost nese opět sám soudce, přestože zde nastupuje do řízení další subjekt.⁸¹

Nadměrné pracovní vytížení soudce není dle judikatury Evropského soudu pro lidská práva relevantním důvodem pro vyslovení závěru o zproštění se odpovědnosti, a to z obdobných důvodů jako je tomu u nedostatečného technického či personálního zázemí soudu. Nicméně dočasný nárůst objemu nevyřešených případů (a s tím související riziko nárůstu délky doby řízení) nemusí automaticky zakládat odpovědnost státu. Za takovéto situace je rozhodující, zda dotčený stát přijme přiměřeně rychle nápravná opatření vedoucí k jejímu zvládnutí.⁸²

2.2.4 Význam řízení pro stěžovatele

V souvislosti s tímto kritériem Evropský soud pro lidská práva hodnotí, zda soudy přistupovaly k dané věci s takovou péčí, kterou vyžadovala.⁸³ Význam řízení pro stěžovatele může být v úrovni majetkové i osobní, tedy nemajetkové. Stupeň náležitosti péče musí být přímo úměrný právě významu daného řízení pro stěžovatele, přičemž některá řízení mají již ze své povahy pro účastníky značně zvýšený význam. Obecně se jedná o případy, které si žádají zvláště rychlé a bezodkladné vyřízení, neboť průtahy mají na stěžovatele zvláště tíživý dopad.⁸⁴ Konkrétně jde např. o trestní řízení, specificky pak o trestní řízení, kdy je obviněný ve vazbě, dále ve věcech týkajících se péče o nezletilé, v pracovněprávních sporech, ve věcech osobního stavu, ve věcech týkajících se odškodnění pro oběti dopravních nehod atd.⁸⁵ Jako konkrétní příklad z rozhodovací praxe lze uvést rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 9. ledna 2007 ve věci Kříž proti České republice, stížnost č. 26634/03, kdy Evropský soud pro lidská práva výslovně uvedl, že „*případy týkající se péče o dítě je tedy nezbytné nutně projednávat ve vsí rychlosti a průtahy v některé fázi lze tolerovat pouze za podmínky, že celková doba řízení nebude nepřiměřená.*“

⁸¹ Příručka k článku 6 Úmluvy – Právo na spravedlivé řízení (občanská část). Dostupné na https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_6_CES.pdf str. 52.

⁸² Příručka k článku 6 Úmluvy – Právo na spravedlivé řízení (občanská část). Dostupné na https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_6_CES.pdf str. 52.

⁸³ Viz např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 10. července 2002 ve věci Beljanski proti Francii, stížnost č. 44070/98, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 23. března 2010 ve věci Oyal proti Turecku, stížnost č. 4864/05.

⁸⁴ náleží Ústavního soudu ze dne 7. srpna 2007, sp. zn. IV. ÚS 391/07.

⁸⁵ KMEC, Jiří, David KOSAR, Jan KRATOCHVÍL a Michal BOBEK. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, ISBN 978-80-7400-365-3, s. 715-716.

2.2.5 Počet instancí

Přestože toto hledisko není výslovně Evropským soudem pro lidská práva označeno jako další hodnotící kritérium, bývá i tento aspekt ze strany Evropského soudu pro lidská práva při posuzování přiměřenosti délky často zohledňován.

Počtem instancí rozumíme počet stupňů soudní soustavy rozhodujících o posuzované věci. Konkrétně lze uvést, že pokud je důvodem několikanásobného předávání věci mezi jednotlivými instancemi opakovaný nesouhlas odvolacího soudu se závěry soudy prvního stupně, nemůže být toto kladeno za vinu stěžovateli, nýbrž lze tuto skutečnost bezpochyby přičítat k tíži soudu, konkrétně soudu prvního stupně.⁸⁶

2.3 Judikatura Evropského soudu pro lidská práva týkající se kárných řízení se soudci ve věcech průtahů v řízení

Zejména v posledních letech je podoba kárného soudnictví soudců v České republice čím dál víc ovlivňována mj. i Evropským soudem pro lidská práva.⁸⁷ V kontextu problematiky kárné odpovědnosti soudců je nezbytné zdůraznit, že na základě rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ze dne 8. února 2001 ve věci Pitkevich proti Rusku, stížnost č. 47936/99 bylo nově zakotveno právo kárně odsouzených soudců dovolávat se svých základních práv před Evropským soudem pro lidská práva. Soudcům však byla dána možnost dovolávat se pouze toliko substantivních práv, nikoliv samotného práva na spravedlivý proces. Toto omezení souviselo s otázkou povahy kárného řízení, když kárné řízení se soudci nespádalo pod civilní větev dle čl. 6 Úmluvy.⁸⁸ Možnost ochrany práv soudců uznaných vinnými v kárném řízení pak zásadně rozšířil Evropský soud pro lidská práva ve svém rozsudku ze dne 5. února 2009 ve věci Olujic proti Chorvatsku, stížnost č. 22330/05, ve kterém judikoval aplikovatelnost čl. 6 Úmluvy, díky čemuž byla zavedena možnost meritorního přezkumu rozhodnutí kárných senátů ze strany Evropského soudu pro lidská práva. Tento judikатурní posun má tak přímý dopad i na vnitrostátní kárné soudy,

⁸⁶ rozsudek Evropského soudu pro lidská práva 9. ledna 2007 ve věci Kříž proti České republice, stížnost č. 26634/03.

⁸⁷ Pro úplnost předkládaných informací považuji za nutné doplnit, že do dnešního dne nebyla ve sledovaném období (tj. od novely v roce 2008 do 1. února 2023) před Evropským soudem pro lidská práva projednávána stížnost podána z řad kárně stíhaných českých soudců.

⁸⁸ KOSAŘ, David, Tereza PAPOUŠKOVÁ. *Kárná odpovědnost soudce v přerodu: ponaučení z České republiky*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-816-2, s. 65.

když těmto vyvstává povinnost reflektovat v rámci své rozhodovací činnosti aktuální judikaturu Evropského soudu pro lidská práva.⁸⁹

Evropský soud pro lidská práva velmi intenzivně přezkoumává souladnost Úmluvy a kárných řízení vedených ve věcech možných pochybení vnitrostátních soudců v jednotlivých členských státech. Tato skutečnost je odrazem závažných následků, které s sebou může uznání viny v kárném řízení přinést, a to jednak konec kariéry soudce na straně jedné, či znemožnění dalšího kariérního postupu na straně druhé.⁹⁰ Reálně samozřejmě hrozí, že soudce již po svém odvolání z funkce v důsledku uloženého kárného opatření nenalezne další profesní uplatnění v právní sféře. Tento argument často využívají i sami soudci v rámci své obhajoby v kárném řízení.

Rozsudkem Evropského soudu pro lidská práva ze dne 9. ledna 2013 ve věci Volkov proti Ukrajině, stížnost č. 21722/11 byla s odkazem na Evropskou chartu o statutu soudců zakotvena povinnost podstatného zastoupení soudců v příslušných kárných orgánech, což znamená, že profesní soudci již nemohou v kárném orgánu zastávat pouze menšinový podíl.

Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 30. dubna 2015 ve věci Mitrinovski proti Bývalé jugoslávské republice Makedonie, stížnost č. 6899/12 tento zakázal kumulaci pravomoci kárného žalobce s členstvím v kárném orgánu v téže věci. Takováto situace by však v České republice nastat neměla, neboť teoreticky pouze předsedové soudů mohou působit zároveň jako kární žalobci a členové kárného senátu. Na tyto se však vztahuje ust. § 5 odst. 1 ZŘSSZE, dle kterého je funkce soudce kárného soudu neslučitelná s funkcí předsedy. Dle ust. § odst. 1 ZŘSSZE jde-li o řízení ve věcech soudců, kárný soud jedná a rozhoduje v senátech složených z předsedy senátu, jeho zástupce, soudce a 3 přísedících. Předseda senátu je soudcem Nejvyššího správního soudu, jeho zástupce je soudcem Nejvyššího soudu a další člen senátu z řad soudců je soudcem vrchního, krajského nebo okresního soudu. Jde-li o řízení ve věcech soudců rozhodujících ve správním soudnictví, je předsedou senátu soudce Nejvyššího soudu a jeho zástupcem soudce Nejvyššího správního soudu. V této souvislosti připomínám, jak je uvedeno již shora, že mezi přísedícími musí být vždy nejméně jeden státní zástupce, jeden advokát a jedna osoba vykonávající jiné právnické povolání, je-li zapsána v seznamu přísedících pro řízení ve věcech soudců.⁹¹ Ostatní kární navrhovatelé, tj. prezident republiky, ministr

⁸⁹ KOSAŘ, David. Kárná řízení se soudci v judikatuře ESLP. In: *beck-online.cz* [online]. 2015 [cit. 23. 11. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrgvpxa4s7ge4v6427gy3de&groupIndex=1&rowIndex=0&refSource=search>>.

⁹⁰ KOSAŘ, David, Tereza PAPOUŠKOVÁ. *Kárná odpovědnost soudce v přerodu: ponaučení z České republiky*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-816-2, s. 65.

⁹¹ KOSAŘ, David, Tereza PAPOUŠKOVÁ. *Kárná odpovědnost soudce v přerodu: ponaučení z České republiky*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-816-2, s. 70-71.

spravedlnosti a veřejný ochránce práv se a contrario ke shora citovanému ustanovení nemohou stát členem kárného senátu.

2.4 Průtahy v řízení dle Ústavního soudu

Stejně jako Evropský soud pro lidská práva, i Ústavní soud v posledních letech v souvislosti se svou judikaturou viditelně zasahuje do podoby kárné odpovědnosti soudců. Ústavní soud formuje kárnou odpovědnost zejména jeho pravomocí přezkoumávat ústavnost právní úpravy kárné odpovědnosti a jejích příp. novelizací. Jde zejména o nálezy Ústavního soudu ze dne 29. září 2010, sp. zn. Pl. ÚS 33/09, ve kterém Ústavní soud vyjádřil závazný názor ohledně právní povahy kárného řízení, když stanovil, že se jedná o řízení svou povahou disciplinární. V tomto nálezu se rovněž zabýval otázkou ústavnosti nově zavedené jednoinstančnosti řízení, tedy nemožností podat proti rozhodnutí kárného senátu řádný opravný prostředek v podobě odvolání, kdy tuto právní úpravu označil za ústavně konformní, jak je již vysvětleno v předchozích kapitolách.

Mimo shora uvedené spadají též rozhodnutí kárných senátů Nejvyššího správního soudu do působnosti přezkumu ze strany Ústavního soudu, pokud jde o ústavní soulad těchto rozhodnutí, čímž poskytuje Ústavní soud kárným senátům částečnou, byť velmi omezenou, zpětnou vazbu.

V minulosti Ústavní soud většinu stížností kárně odsouzených soudců odmítal, a to z důvodu jejich zjevné neopodstatněnosti, přičemž tato rozhodnutí o odmítnutí stížnosti obsahovala jen velmi stručné odůvodnění. V posledních letech však v tomto směru došlo k výraznému posunu, kdy přestože stížnost byla zamítnuta, v rámci odůvodnění představil Ústavní soud poměrně rozsáhlou úvahu v kontrastu se svými dřívějšími výstupy.⁹² Tento posun zjevně svědčí o postupně se zvyšujícím zájmu a pozornosti ve vztahu ke kárnému řízení se soudci i ze strany Ústavního soudu.

Řízení bez průtahů jakožto jeden z komponentů práva na spravedlivý proces je samozřejmě nedílnou součástí judikatury Ústavního soudu, který si velmi dobře uvědomuje důležitost jeho zachování, a tuto ve svých nálezech opakovaně explicitně vyzdvihuje. Například dle nálezu Ústavního soudu ze dne 6. dubna 2004, sp. zn. II. ÚS 504/03 patří ústavně zaručené základní právo na projednání věci bez zbytečných průtahů a v přiměřené době k právům, která zásadním způsobem ovlivňují společností vnímaný stupeň právní jistoty. Dodržování postupů, které právo na projednání věci bez zbytečných průtahů zachovávají, má přímý důsledek v podobě posilování

⁹² KOSAŘ, David, Tereza PAPOUŠKOVÁ. *Kárná odpovědnost soudce v přerodu: poučení z České republiky*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-816-2, s. 58-60.

důvěry občanů v samotné právo a justici. Je tedy zřejmé, že způsobení průtahů v řízení má za následek nikoli pouze porušení práva a nespokojenost účastníků, ale nad to je tato okolnost způsobilá nepříznivě ovlivnit nahlížení na justici jako celek za strany veřejnosti.

Pokud jde o samotný pojem průtah řízení, dle nálezu Ústavního soudu ze dne 14. října 2010, sp. zn. II. ÚS 570/20 se průtahem rozumí porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené, případně přiměřené lhůtě. Tento pojem řadí Ústavní soud pod pojem zásah orgánu veřejné moci. Zásah orgánu veřejné moci je pak Ústavním soudem v obecné rovině definován jako převážně jednorázový, protiprávní a zároveň protiústavní útok orgánu vůči základním ústavně zaručeným právům a svobodám, když tento útok představuje trvalé ohrožení po právu existujícího stavu a není sám výsledkem řádné rozhodovací pravomoci orgánu.⁹³

Dle ustálené judikatury Ústavního soudu odporuje ústavní garanci práva na projednání věci bez průtahů, či v přiměřené lhůtě, skutečnost, dochází-li v daném soudním řízení k nedůvodným prodlevám. Ústavní soud pak ve své judikatuře, a to v návaznosti na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva formuluje základní zásady pro určování přiměřenosti délky soudního řízení. Není třeba dodávat, že přiměřenost délky řízení je třeba zkoumat vždy individuálně v tom konkrétním případě, a to právě optikou již výše zmíněných základních zásad. V rozporu se současným názorem se však Ústavní soud dříve pokusil ve svém nálezu ze dne 6. září 2006, sp. zn. II. ÚS 535/03 vymezit obecnou jednotnou hranici přiměřenosti délky trestního řízení, když stanovil, že s ohledem na rozhodovací praxi Ústavního soudu, resp. Evropského soudu pro lidská práva je zřejmé, že dobu trvání trestního řízení delší než šest let je třeba považovat za spíše výjimečnou a v případě absence zřejmých a významných důvodů pro překročení této hranice nelze trvání trestního stíhání v délce vyšší tolerovat.

V pozdější judikatuře však Ústavní soud opakovaně následuje názor Evropského soudu pro lidská práva a zdůrazňuje nutnost individuálního přístupu při posuzování přiměřenosti délky řízení, přičemž do svých rozhodnutí v podstatě přejímá kritéria rozhodná pro posouzení přiměřenosti délky řízení vymezená Evropským soudem pro lidská práva.⁹⁴ Ve svém nálezu ze dne 7. srpna 2007, sp. zn. IV. ÚS 391/07 Ústavní soud uvedl, že v rámci své rozhodovací činnosti vychází z vlastní ustálené rozhodovací praxe navazující na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, formulující zásady pro určování přiměřenosti doby řízení, přičemž jak již bylo dříve

⁹³ nálezu Ústavního soudu ze dne 7. srpna 2007, sp. zn. IV. ÚS 391/07.

⁹⁴ Viz nálezu Ústavního soudu ze dne 15. října 2003, sp. zn. IV. ÚS 193/03, nálezu Ústavního soudu ze dne 5. října 2011, sp. zn. I. ÚS 1531/11, nálezu Ústavního soudu ze dne 5. října 2017, sp. zn. IV. ÚS 2800/16 a nálezu Ústavního soudu ze dne 9. prosince 2010, sp. zn. III. ÚS 1320/10.

naznačeno, Evropský soud pro lidská práva zkoumá přiměřenost doby řízení ve světle konkrétních okolností případu, a to s přihlédnutím ke kritériím judikatorně zakotveným. Jedná se o složitost věci, chování stěžovatele a chování příslušných orgánů, se zohledněním toho, co je pro stěžovatele v sázce.⁹⁵ Tento náleží tak tedy odpovídá shora uvedenému tvrzení, tedy že Ústavní soud přejímá hodnotící kritéria Evropského soudu pro lidská práva.

V případě extrémní délky řízení nepovažuje Ústavní soud za významné podrobovat řízení přezkumu optikou shora specifikovaných kritérií, neboť ani právně či skutkově sebenáročnější spor nesmí trvat v právním státě extrémně dlouhou dobu, neboť důvěryhodnost justice pak trpí zcela zásadním způsobem. Tento názor vyjádřil v nálezu ze dne 24. listopadu 2005, sp. zn. II. ÚS 168/05, ve kterém bylo zkoumáno řízení trvající déle než 25 let.

V nálezu ze dne 14. září 1994, sp. zn. IV. ÚS 55/94 připomenul Ústavní soud odpovědnost státu za organizaci soudnictví, když konstatoval, že *„je věcí státu, aby organizoval své soudnictví tak, aby principy soudnictví zakotvené v Listině a Úmluvě byly respektovány a případné nedostatky v tomto směru nemohou jít k tíži občanům, kteří od soudu právem očekávají ochranu svých práv v přiměřené době.“* Neopomenutelným faktorem je otázka odůvodněnosti průtahů, neboť jak již bylo v této práci opakovaně naznačeno, pouze neodůvodněné průtahy lze přičítat soudu k tíži. Nad to Ústavní soud rozlišuje kritérium objektivního a subjektivního faktoru podílejícího se na vzniku průtahů v řízení. Subjektivním faktorem se dle judikatury Ústavního soudu rozumí především jednání rozhodujícího soudce, objektivní faktorem se pak rozumí konkrétní situace na soudě, kde daný soudce působí (mohli bychom toto nazvat i podmínkami pro výkon práce daného soudce), tj. např. počet napadlých věcí, personální situace daného soudu či v neposlední řadě také právní úprava organizace soudnictví.⁹⁶ Toto kritérium jistě není relevantní pro posouzení případných nároků účastníků řízení (zejména pokud jde o nárok na náhradu škody), ať už na úrovni vnitrostátní či při uplatňování jejich práv před Evropským soudem pro lidská práva. V rámci kárné odpovědnosti budou mít nicméně i tyto kritéria a jejich posouzení jistě svůj význam.

2.5 Délka řízení dle zprávy Evropské komise pro efektivitu justice (CEPEJ) a Výroční zprávy Ministerstva spravedlnosti 2021

Aby tato práce nebyla zaměřena pouze na negativa a neduhy českých soudů a soudců, považuji za vhodné uvést zde i některé údaje svědčící ve prospěch funkčnosti systému českého soudnictví, pokud jde mj. o rychlost soudního řízení.

⁹⁵ náleží Ústavního soudu ze dne 7. srpna 2007, sp. zn. IV. ÚS 391/07.

⁹⁶ Viz např. náleží Ústavního soudu ze dne 7. srpna 2007, sp. zn. IV. ÚS 391/07.

V rámci poslední studie Evropské komise pro efektivitu justice (CEPEJ)⁹⁷ dosáhla Česká republika výborných výsledků, když skončila ve studii zahrnující 27 členských států Evropské unie na třetím místě, pokud jde o délku řízení, a to délku řízení na všech stupních soudní soustavy ve sporných civilních a obchodních věcí.⁹⁸ Hlavním účelem této komise je zlepšení efektivity a fungování justice v členských státech, a to mj. prostřednictvím nalezení problémů a navržení tomu odpovídajících řešení. Právě nalézání případných problémů probíhá mimo jiné prostřednictvím pravidelných hodnotících zpráv pro jednotlivé roky nesoucí název „EU Justice Scoreboard“. Touto zprávou prostřednictvím čtených ukazatelů (počet vyřízených věcí, délka řízení, míra důvěry veřejnosti v justici, výše soudních poplatků, legislativní vývoj v jednotlivých státech atd.) CEPEJ vyhodnocuje kvalitu, efektivitu a nezávislost soudních systémů členských států Evropské unie. Zpráva vzniká ve spolupráci s dalšími subjekty, a to například ve spolupráci s Evropskou sítí rad pro justici (ENCJ), Předsedy nejvyšších soudů Evropské unie (NPSJC), Sdružením státních rad a nejvyšších správních soudů EU (ACA-Europe), Evropskou sítí pro hospodářskou soutěž a Eurostatem.⁹⁹

Ze zprávy z roku 2022 vyhodnocující data za rok 2021 vyplývá, že pokud jde o délku řízení na všech stupních soudní soustavy ve sporných civilních a obchodních věcech, dosáhla Česká republika zatím nejlepšího výsledku za dobu vypracovávání těchto statistik (jak již bylo výše uvedeno, dosáhla třetího místa), přičemž hodnota se drží pod hodnotou 200 dnů.¹⁰⁰ Takovýto výsledek je samozřejmě možné považovat za úspěch přinejmenším se zřetelem k tendenci České republiky dosahovat lepších výsledků než v předchozích letech. Nicméně pokud jde o celkové umístění, je třeba zdůraznit, že daný výsledek může být samozřejmě značně ovlivněn zkrácenými řízeními, jako např. řízením o vydání elektronického platebního rozkazu. Je tedy otázkou, na kolik je daný výsledek opravdu relevantní a zdali se v rámci veřejného vyzdvihování těchto výsledků nesnaží Ministerstvo spravedlnosti jen nasadit veřejnosti pomyslné růžové brýle.

Délku soudních řízení pak v rámci své činnosti vyhodnocuje rovněž Ministerstvo spravedlnosti, a to prostřednictvím každoročně vydávané Výroční zprávy o stavu justice za

⁹⁷ Evropská komise pro efektivitu justice vznikla na základě rezoluce Výboru ministrů Rady Evropy Res(2002)12, ze dne 18. 9. 2002, o zřízení Evropské komise pro efektivitu justice (CEPEJ).

⁹⁸ České soudnictví 2021: Výroční statistická zpráva Ministerstva spravedlnosti dostupná na https://justice.cz/documents/12681/719244/Ceske_soudnictvi_2021.pdf/37d8da17-4fee-4001-a473-fdb840f78936 s. 3.

⁹⁹ PAVEL, Aleš, Jan BENA. Česká justice si podle zprávy Evropské komise vede velmi dobře. In. *nsoud.cz* [online]. 2022 [cit. 26. 11. 2022], dostupné na WWW: <https://www.nsoud.cz/judikatura/ns_web.nsf/0/9C30A6E919642012C1258848001F8FE7?openDocument>.

¹⁰⁰ PAVEL, Aleš, Jan BENA. Česká justice si podle zprávy Evropské komise vede velmi dobře. In. *nsoud.cz* [online]. 2022 [cit. 26. 11. 2022], dostupné na WWW: <https://www.nsoud.cz/judikatura/ns_web.nsf/0/9C30A6E919642012C1258848001F8FE7?openDocument>.

předchozí rok. Tato zpráva je dostupná na stránkách www.justice.cz a obsahuje obrovské množství informací a statistik ohledně činnosti soudů a soudců za uplynulý rok. Dle Výroční zprávy Ministerstva spravedlnosti 2021¹⁰¹ došlo, pokud jde o délku soudních řízení, v letech 2009 - 2011 k velmi mírnému poklesu délky řízení. Nárůst délek řízení je velmi dobře zřetelný v letech 2012 - 2014, kdy na tento navázal naopak klesající trend délky řízení, a to v letech 2015 - 2019. Pokud jde o délku dlouhotrvajících sporů, zde došlo k signifikantnímu poklesu délky řízení, a to v letech 2014 - 2019. Ministerstvo spravedlnosti za hlavní důvody tohoto zlepšení považuje zefektivnění práce soudů, u kterých bylo velké množství nevyřízených věcí a značné délky řízení, personální posilování těchto soudů a celorepublikový pokles v počtu napadlých věcí. V roce 2020 došlo opět k menšímu nárůstu a v roce 2021 již lze znovu vysledovat spíš klesající tendenci, tedy zkracování doby řízení.¹⁰²

Velmi zajímavé údaje obsahuje Výroční zpráva Ministerstva spravedlnosti 2021, pokud jde o srovnání jednotlivých soudů, kdy mezi jednotlivými soudy byly v předchozích letech zjištěny poměrně výrazné rozdíly. V posledních letech jsou nejrychlejšími soudy ve většině případů soudy spadající pod Krajský soud v Českých Budějovicích a Krajský soud v Praze. Nejpomalejšími soudy jsou v posledních letech soudy spadající pod Krajský soud v Ústí nad Labem, Krajský soud v Brně a Městský soud v Praze. V roce 2021 však došlo, pokud jde o délku řízení u okresních soudů spadajících pod Krajský soud v Ústí nad Labem a Krajský soud v Brně, k výraznému zlepšení. V tomto ohledu lze tedy shledat zpracování průběžného hodnocení jednotlivých soudů jako velmi efektivní, když zcela evidentně soudy, které, pokud jde o délku řízení, nedosahovaly dříve příliš dobrých výsledků, prokázaly snahu a schopnost sledovanou hodnotu zlepšovat.¹⁰³

Celkově lze říct, že situace se u okresních soudů z hlediska délek řízení a zatíženosti soudů za posledních 8 let výrazně zlepšila, především pak v Severočeském kraji. Stále jsou ale soudy, které mají potíže s vyřizováním agend a existuje tak prostor pro zlepšení.¹⁰⁴ V některých agendách klesá nápad a dochází tak k mírnému zlepšení (civilní odvolací a prvostupňová agenda), někde je situace dlouhodobě bezproblémová (trestní odvolací agenda), jinde je situace stabilní, ale vykazuje

¹⁰¹ Výroční zpráva pro rok 2021 je nejaktuálnější zprávou vydanou Ministerstvem spravedlnosti, neboť Výroční zpráva pro rok 2022 v době psaní této práce nebyla vydána.

¹⁰² České soudnictví 2021: Výroční statistická zpráva Ministerstva spravedlnosti dostupná na https://justice.cz/documents/12681/719244/Ceske_soudnictvi_2021.pdf/37d8da17-4fee-4001-a473-fdb840f78936 s. 22-26.

¹⁰³ České soudnictví 2021: Výroční statistická zpráva Ministerstva spravedlnosti dostupná na https://justice.cz/documents/12681/719244/Ceske_soudnictvi_2021.pdf/37d8da17-4fee-4001-a473-fdb840f78936 s. 23-24.

¹⁰⁴ České soudnictví 2021: Výroční statistická zpráva Ministerstva spravedlnosti dostupná na https://justice.cz/documents/12681/719244/Ceske_soudnictvi_2021.pdf/37d8da17-4fee-4001-a473-fdb840f78936 s. 183.

určité problémy (trestní prvostupňová agenda). V další agendě (insolvenční) je značná část statistických hodnot ovlivněna podstatou agendy.¹⁰⁵

Ministerstvo spravedlnosti zdůrazňuje, že dlouhé doby trvání řízení často nejsou způsobeny neefektivností konkrétních soudů, ale z velké části velkou případovou zátěží, kterou si soudy táhnou z minulých let. Rovněž nepřiměřené délky soudního řízení nemusí samy o sobě znamenat nedostatečně rychlou a efektivní práci soudců daného soudu, naopak tato nepříznivá skutečnost může být pouze odrazem nedostatečného personálního zajištění, zejména pokud jde o pomocný aparát, nikoli o počet samotných soudců.¹⁰⁶ Pomocný aparát je v rámci možnosti zkrácení délky soudního řízení nepopíratelně užitečným a významným faktorem, neboť soudci umožňuje soustředit se pouze na odbornou část rozhodovací činnosti a odbourává možné přehlcení administrativou.

Rovněž špatné výsledky na některých soudech mohou být projevem nedostatečných manažerských schopností samotných předsedů soudů, ať už jde o rozdělování práce, motivaci k práci či přehlížení zcela alarmujících špatných výsledků některých soudců. Tato realita bývá poměrně často zmiňována a ze strany odborné justiční veřejnosti je opakovaně apelováno na předsedy soudů, aby tito důkladně zkoumali činnost jednotlivých soudců a v případě prohřešků intenzity s potenciálem naplnit skutkovou podstatu kárného provinění podávali sami kárné návrhy a nenechali žalobní aktivitu pouze v rukou jiných kárných žalobců, a to zejména na ministru spravedlnosti.

V systému kárného soudnictví České republiky tak i s ohledem na shora uvedené skutečnosti hrají předsedové soudů jakožto možní kární žalobci nezastupitelnou roli, jejichž aktivita či nečinnost se odráží na podobě kárného soudnictví a mají dán v rukou zcela zásadní potenciál ovlivnit i hodnocení účinnosti současně zavedeného systému prostřednictvím své dostatečné aktivity v roli kárných žalobců. Sami předsedové jednotlivých soudů mají k dispozici nezměrné množství informací a statistik zpracovávaných každoročně Ministerstvem spravedlnosti.¹⁰⁷ V rámci sebereflexe by pak mělo být jejich povinností s přihlédnutím k výsledkům těchto a jim obdobných statistik vyhodnotit své meziroční úspěchy i ve vztahu k ostatním soudům. V opačném případě by měli předsedové soudů hledat příčiny neuspokojivých

¹⁰⁵ České soudnictví 2021: Výroční statistická zpráva Ministerstva spravedlnosti dostupná na https://justice.cz/documents/12681/719244/Ceske_soudnictvi_2021.pdf/37d8da17-4fee-4001-a473-fdb840f78936 s. 184.

¹⁰⁶ České soudnictví 2021: Výroční statistická zpráva Ministerstva spravedlnosti dostupná na https://justice.cz/documents/12681/719244/Ceske_soudnictvi_2021.pdf/37d8da17-4fee-4001-a473-fdb840f78936 s. 8.

¹⁰⁷ Viz například v této práci opakovaně zmiňovaná každoročně vydávaná Výroční zpráva Ministerstva spravedlnosti.

výsledků (pokud jde o rychlost vyřizovaných věcí a samotnou průměrnou délku jednotlivých řízení) a přijmout účinná opatření vedoucí k jejich postupnému zlepšování, ať už se bude jednat o postupy směřující vůči jedincům (soudcům, odbornému aparátu) či vůči celému systému daného soudu.

V opačném případě předseda soudu postupuje v rozporu s ust. § 118 ZSS, dle kterého je úkolem státní správy soudů vytvářet soudům podmínky k řádnému výkonu soudnictví, zejména po stránce personální, organizační, hospodářské, finanční a výchovné, a dohlížet způsobem a v mezích tímto zákonem stanovených na řádné plnění úkolů soudům svěřených. Bezpochyby je funkce předsedy soudu úkolem nelehkým, zejména s ohledem na jeho dvojí postavení, kdy na jedné straně musí fungovat jako předseda soudu, na druhé straně musí současně s výkonem státní správy vykonávat rovněž činnost rozhodovací. Nicméně ani tato náročná pracovní náplň nemůže být překážkou shora uvedenému postupu, tedy snaze o co nelepší výsledky, pokud jde o délku soudních řízení.

3. Pojmy nečinnost a průtahy v řízení nejen z pohledu rozhodovací praxe kárných senátů Nejvyššího správního soudu

3.1 Pojem nečinnosti soudu a průtahů v řízení v obecné rovině

Pojem nečinnost či průtah v řízení (nikoli jen v kontextu s kárnou odpovědností soudců) jsou značně abstraktní právní pojmy, jejichž obecná definice není obsažena v žádném právním řádu. Tato skutečnost je důsledkem nutnosti vypořádat se s těmito pojmy, resp. případným naplnění jejich znaků v rámci soudního, resp. s ohledem na nosné téma předmětné práce, kárného řízení. Bylo by zcela nerozumné snažit se v rámci zákonné právní úpravy zakotvit obecně přijatelné či přiměřené lhůty, ať už mezi jednotlivými procesními úkony či pro řízení jako celek, neboť není v žádném případě možné takto abstraktně stanovovat lhůtu bez konkrétního posouzení specifík daného řízení.

K otázce nemožnosti stanovit obecnou číselnou hodnotu jakožto lhůtu platnou pro všechna řízení se opakovaně vyjadřoval i Ústavní soud, který setrvává na konstantním názoru, že „*dobu projednání a rozhodnutí věci bez zbytečných průtahů (čl. 38 odst. 2 Listiny), resp. v přiměřené lhůtě (čl. 6 odst. 1 Úmluvy), nelze vyjádřit numericky, neboť je podmíněna objektivně charakterem projednávané věci a musí být zkoumána s ohledem na konkrétní okolnosti případu.*“¹⁰⁸

Pojem průtah lze obecně specifikovat jako pojmenování soustřeďující se na dílčí činnosti v rámci řízení, neboť spočívá na bázi přiměřenosti intervalů mezi jednotlivými úkony, naopak při posuzování přiměřenosti délky řízení se posuzuje jeho celková délka. V jiných než trestních věcech začíná doba řízení běžet od okamžiku, kdy je řízení zahájeno před soudem. V trestních věcech potom běží od okamžiku „obvinění“. Řízení končí (v trestních i jiných než trestních věcech) ve chvíli, kdy rozhodnutí nabude právní moci.¹⁰⁹ Považuji za významné zdůraznit, že rychlost řízení není absolutní hodnotou, nýbrž podléhá vyšší hodnotě, a to principu spravedlnosti. Tento nesmí být v žádném případě ohrožen z důvodu přílišné uspěchanosti řízení.¹¹⁰

Jak již bylo výše naznačeno, právní úprava definici pojmů nečinnost a průtahy v řízení neobsahuje. Jestliže však ústředním tématem této práce je kárné provinění soudce spočívající právě v průtazích řízení a nečinnosti, považuji za nezbytné obecně nastínit obsah těchto pojmů. Nečinnost spočívá v postupu soudu, který nečiní procesní úkony (mj. vedoucí k ukončení řízení)

¹⁰⁸ náleží Ústavního soudu ze dne 31. března 2005, sp. zn. I. ÚS 554/04, náleží Ústavního soudu ze dne 15. února 2012, sp. zn. I. ÚS 2427/11 a náleží Ústavního soudu ze dne 19. dubna 2022, sp. zn. II. ÚS 781/22.

¹⁰⁹ Příručka o evropských právních předpisech v oblasti přístupu ke spravedlnosti dostupná na https://www.echr.coe.int/Documents/Handbook_access_justice_CES.PDF s. 134.

¹¹⁰ REPÍK, Bohumil: *Evropská úmluva o lidských právech a trestní právo*, ORAC Praha 2002, ISBN 80-86199-6, s. 140.

v zákonem stanovených či přiměřených lhůtách. Za průtah v řízení lze pak v obecné rovině označit negativní důsledek takovéto nečinnosti. Pojem průtah tedy označuje i postup soudu, který nevede k rozhodnutí ve věci v přiměřené lhůtě, a to např. při nerespektování zásady obsažené v ust. § 114a OSŘ, tedy zásady rozhodování při prvním jednání ve věci (za splnění zákonných předpokladů).¹¹¹

Specificky v rovině kárné odpovědnosti soudců hraje zásadní roli pojem nedůvodnost, neboť pouze nedůvodná nečinnost je způsobilá vyvolat možné následky v podobně uložení kárného opatření soudci. V opačném případě nelze hnát soudce k odpovědnosti. V praxi může například nastat situace, kdy účastník řízení nabude dojmu, že v řízení, jehož je stranou, dochází k nedůvodným (a tedy i nezákonným) průtahům. Soudce však v mezidobí činí řadu procesních úkonů, o kterých účastník není soudem informován a o kterých se tento může dozvědět pouze za předpokladu nahlížení do spisu (což většina účastníků samozřejmě běžně nedělá). Typicky jde o rozhodování o ustanovení opatrovníka procesně nezpůsobilému účastníku řízení, nebo když se soud pokouší doručit písemnost ostatním účastníkům řízení, pokud soud rozhoduje o žádosti o osvobození od soudních poplatků atd.¹¹² Rovněž není nikoli ojedinělým úkazem, že průtahy v řízení způsobují sami účastníci, v takovémto případě však nemůže být průtah soudci přisuzován, což vyplývá z objektivních skutečností.

Při definici pojmů nečinnost a průtahů v řízení zcela jistě nelze opomenout i právní úpravu zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem ve znění pozdějších předpisů, který v ust. § 13 odst. 1 stanoví, že „*nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě.*“¹¹³ Nesprávný úřední postup tak ve svém důsledku představuje i porušení zásady rychlosti soudního řízení, a to i v případě, že není lhůta pro rozhodnutí stanovena. To však pouze za předpokladu, že doba soudního řízení neodpovídá skutkové a právní náročnosti projednávané věci, její složitosti a zároveň je tato nepřiměřená délka řízení přičitatelná působení soudu.¹¹⁴

¹¹¹ K porušení povinnosti projednat a rozhodnout věc při prvním jednání se opakovaně vyjadřuje i Nejvyšší soud např. viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. září 2020, sp. zn. 30 Cdo 3639/2019.

¹¹² VLACHOVÁ, Alena. Možnosti obrany proti průtahům v řízení. In: *epravo.cz* [online]. 2015 [cit. 9. 10. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/moznosti-obrany-proti-prutahum-v-rizeni-a-nahrada-zpusobene-ujmy-98979.html>>.

¹¹³ Byť se nejedná o právní úpravu kárné odpovědnosti jako takové, nepochybně s touto problematikou úzce souvisí.

¹¹⁴ Viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. února 2001, sp. zn. 25 Cdo 38/2000.

K otázce průtahů v řízení se ve svém rozhodnutí ze dne 13. dubna 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010 vyjádřil Nejvyšší správní soud tak, že „*průtahy v řízení jsou jevem, kdy soud ... nekoná v zákonem stanovené či přiměřené době, a jde tedy zpravidla (nikoliv však vždy) o příčinu nepřiměřené délky řízení. K porušení práva na přiměřenou délku řízení však dochází tehdy, jestliže řízení trvá nepřiměřeně dlouhou dobu, a to bez ohledu na to, zda v daném případě byly zaznamenány průtahy ze strany příslušného orgánu. Jinými slovy řečeno, k porušení práva na přiměřenou délku řízení může dojít i tehdy, nedošlo-li v řízení k průtahům, a naopak, i když k průtahům v řízení došlo, nemusí se vždy jednat o porušení práva na přiměřenou délku řízení, jestliže řízení jako celek odpovídá dobou svého trvání času, v němž je možné uzavření řízení zpravidla očekávat.*“

Předpokladem pro hodnocení veličiny náležité rychlosti soudního řízení, a tedy případné průtahovosti řízení, je porovnání poskytované veřejné služby (tj. soudnictví) na straně jedné s očekáváním uživatelů, tj. účastníků řízení na straně druhé.¹¹⁵ Přestože očekávání účastníků mohou být (a ve valné většině případů i jsou) zcela mimo realitu, je nutné z těchto očekávání vycházet (to však nutně neznamená snažit se je i naplnit). Se shora uvedenými hledisky (tj. porovnání poskytované služby s očekáváním veřejnosti) se pokoušejí vypořádat různá mezinárodní tělesa a akademici, snažící se stanovit obecné standardy kvality, a to jak pro rozhodovací činnost soudů, tak i pro činnost soudní správy. Pověštinou však dochází k závěru, že je to právě stát, kdo má nejlépe vědět a určit, jakého ideálního poměru mezi délkou řízení, kvalitou rozhodnutí a výší nákladů lze dosáhnout a jaké standardy lze po soudcích spravedlivě vyžadovat, s eventuální možností uložení případné sankce, nebudou-li tyto splněny.¹¹⁶ Nepřiměřeně dlouhé řízení pak samozřejmě může zejména vůči laické veřejnosti působit jako projev disfunkce celého soudního systému. I přestože nepřiměřenost vzniká v důsledku jednání jednoho soudce, je přeci věcí dobře nastaveného systému, aby takovéto pochybení odhalil a potrestal.

Dle ust. § 164 odst. 1 ZSS jsou fyzické a právnické osoby oprávněny obracet se na orgány státní správy soudů se stížnostmi mj. jde-li o průtahy v řízení. Pokud je takováto stížnost shledána jako odůvodněná, je třeba přijmout adekvátní opatření. Takovýmto opatřením může být zejména podání návrhu na zahájení kárného řízení z důvodu zaviněného porušení povinnosti (pokud hovoříme o průtazích v řízení).¹¹⁷ Naplnilo-li jednání soudce znaky skutkové podstaty kárného provinění v podobě průtahu v řízení či nečinnosti, a předseda soudu ani na základě odůvodněné

¹¹⁵ VISINGER, Radek. *Soudní dohled*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, ISBN 978-80-7598-289-6, s. 47.

¹¹⁶ VISINGER, Radek. *Soudní dohled*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, ISBN 978-80-7598-289-6, s. 47.

¹¹⁷ Mimo průtahy v řízení může být předmětem stížnosti dále také nevhodné chování soudních osob anebo narušování důstojnosti řízení před soudem.

stížnosti ze strany účastníka řízení kárnou žalobu na soudce nepodává, mám za to, že se sám vystavuje možnosti postihu ze strany kárného soudu z důvodu nečinnosti (tedy nepodání kárné žaloby v případě, kdy jsou dány zákonné předpoklady pro podání takovéto žaloby).

3.2 Průtahy v řízení a nečinnost z pohledu rozhodovací praxe kárných senátů Nejvyššího správního soudu

Průtahem v kontextu problematiky kárné odpovědnosti soudců, a se zohledněním zákonných ustanovení ZSS, lze rozumět vážnější vadu v plynulosti soudního řízení, je-li tato přičitatelná osobě soudce nebo osobě vykonávající v souladu se zákonem úkony soudu, a to bez ohledu na její původ, formu zavinění či konkrétní příčinu. Takovéto pojetí průtahů v řízení odpovídá koncepci skutkové podstaty kárného provinění nastíněné v předchozích kapitolách, neboť se vyžaduje zavinění, jakožto obligatorní znak skutkové podstaty, přičemž není kladen důraz na jeho formu. Není tedy rozhodné, v jaké formě zavinění je dané kárné provinění spácháno.

Obecně se kárným proviněním dle judikatury kárných senátů v souladu s ust. § 87 odst. 1 ZSS rozumí zaviněné porušení povinností soudce, jakožto i zaviněné chování nebo jednání, jímž soudce narušuje důstojnost soudcovské funkce nebo ohrožuje důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů. Jednou z povinností soudce je dle ust. § 79 odst. 1 ZSS povinnost rozhodovat v přiměřených lhůtách bez průtahů. Zaviněné porušení této povinnosti pak představuje kárné provinění spočívající v průtazích v řízení. Při zakotvení této zákonné povinnosti zákonodárce užil sloveso „rozhodovat“ (v přiměřených lhůtách bez průtahů) nikoli sousloví „rozhodnout věc“ (v přiměřené lhůtě bez průtahů). Z uvedené zákonné formulace lze soudit, že povinnost rozhodovat v přiměřených lhůtách bez průtahů je obecnou povinností soudce vztahující se na veškerou jeho rozhodovací činnost. Jinak řečeno, skutkem v právním smyslu u uvedeného kárného provinění bude jednání spočívající v tom, že v nějaké části své rozhodovací činnosti (teoreticky dokonce po celou dobu řízení) bude soudce zaviněně rozhodovat jinak než v přiměřených lhůtách a bez průtahů. Skutkem tedy rozumíme nedostatečně rychlou, tj. v nedostatečném množství konanou či neefektivní práci soudce jako celek v určitém období (toto období je vymezeno počátkem a koncem).¹¹⁸

Konkrétní podoba průtahu v řízení může spočívat zejména v nedodržení (ve smyslu překročení) závazné procesní lhůty k provedení úkonu, násobné překročení zákonné pořádkové lhůty k provedení úkonu, absolutní nečinnost po dobu delší než je stanovená referenční doba, relativní nečinnost, a to v případě, kdy je prováděn zcela neopodstatněný úkon, zjevně nelogické

¹¹⁸ rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 1. listopadu 2017, č.j. 16 Kss 5/2017–139.

načasování nebo pořadí úkonů atd., nevypravení písemného vyhotovení rozsudku ve lhůtě delší než 3 měsíce od jeho vyhlášení nebo vydání, ve věcech se závažnějším významem pro účastníka poté ve lhůtě delší než 1 měsíc (v trestních věcech mladistvých, vazebních věcech a ve věcech péče soudu o nezletilé).¹¹⁹

Dle rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. listopadu 2017, č.j. 16 Kss 5/2017-139 lze průtahy definovat jakožto neprovedení úkonu směřujícího k vyřízení věci, ať již soudcem či jinými osobami na pokyn soudce, případně provedení pouze tzv. formálního úkonu, tedy úkonu činěného pouze za účelem formálního vykazání činnosti ve spise, nikoli za účelem vyřízení věci samé, dále se může jednat také o úkon chaotický, tedy nesměřující rozumně k vyřízení věci. Kárný senát Nejvyššího správního soudu ve svém rozhodnutí ze dne 21. 7. 2022, č.j. 13 Kss 6/2021-87 definoval, že *„průtahem řízení je zejména nečinnost ve věci, tedy neprovádění nezbytných úkonů potřebných k jejímu rozhodnutí, případně provádění úkonů formálních a pro rozhodnutí nepotřebných a pouze oddalujících rozhodnutí, nenařízení jednání, je-li ho třeba a nevydání rozhodnutí ve věci.“* Lze tedy postihovat jak faktickou nečinnost, tak i specifickou formu nečinnosti, tedy provádění úkonů rozumně nesměřujících k vyřízení věci. Slovo rozumně se pak posuzuje optikou zjevnosti a přiměřenosti nerozumnosti takového úkonu, neboť i v tomto ohledu je třeba brát v potaz, že soudce nemůže být postihován za způsob, jakým vede svá řízení, pokud tento způsob odpovídá zákonným mezím.

Z rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 3. září 2019, sp. zn. 13 Kss 1/2019 vyplývá, že *„hodnocení nečinnosti soudce z hlediska, zda v ní lze shledat kárné provinění, je závislé na mnoha subjektivních i objektivních skutečnostech ... nečinnost nelze vnímat mechanicky, tedy pouze tak, že o věci nebylo rozhodnuto v přiměřené době. Věci jsou rozdílně složité, stejně tak jako jednotlivé procesní úkony, případy vyžadují různý čas pro nastudování skutkových okolností či právních předpisů, svou roli v čase hraje i kvalita návrhu a procesní postup stran. Přitom ne všechny přípravné úkony se projevují pohybem ve spise.“*

Kárný senát Nejvyššího správního soudu v rozhodnutí ze dne 9. dubna 2015, č.j. 11 Kss 4/2014-122 označil průtahy v řízení za nedostatečný projev snahy o co nejrychlejší projednání a rozhodnutí věci, tak aby účastníkům řízení mohla být poskytnuta rychlá a účinná ochrana jejich práv. S ohledem na to, že se jedná o jedno ze základních práv účastníků, jež je součástí práva na spravedlivý proces, vyvstává nutnost takového jednání účinně postihovat.

Při projednávání kárného návrhu je úkolem kárného senátu posoudit, zda v jednotlivých věcech kárným návrhatelem tvrzená nečinnost skutečně nastala a následně posoudit, zda tato

¹¹⁹ VISINGER, Radek. *Soudní dohled*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, ISBN 978-80-7598-289-6, s. 116.

nečinnost překračuje určitou akceptovatelnou mez, tzn. zdali již vznikly průtahy v řízení či nikoli. V neposlední řadě musí kárný soud zhodnotit, zda lze tyto objektivně existující průtahy v řízení klást za vinu právě kárně obviněnému soudci.¹²⁰ Z judikatury kárných senátů Nejvyššího správního soudu vyplývá nutnost zohledňovat pracovní vytížení soudců daného soudu, jakož i konkrétně stíhaného soudce, jejichž objektivní příčiny mu nelze přičítat.¹²¹ Pro naplnění skutkové podstaty kárného provinění spočívajícího v průtazích v řízení musí tedy vždy dojít k naplnění kritéria nečinnosti (ať již ve formě absolutní či relativní nečinnosti).¹²²

Počet jednotlivě vzniklých průtahů v důsledku zaviněného jednání (častěji nečinností) soudce ve vnějším světě lze za podmínky zohlednění celkového počtu vyřizovaných věcí a délky průtahů klasifikovat jako znak závažnosti případného disciplinárního deliktu v podobě kárného provinění.¹²³

3.3 Pojetí průtahu v řízení jakožto skutku v kárném v řízení

V judikatuře kárných senátů existují zcela protichůdná stanoviska, pokud jde o pojetí skutku kárného provinění spočívajícího v dlouhodobé nečinnosti soudce, tedy v průtazích v řízení. Jedna judikatorní větev vychází z rozhodnutí Nejvyššího soudu, jakožto v té době kárného soudu, ze dne 20. září 2006, sp. zn. 1 Skno 8/2006, který zastává názor, že pokud ve vymezeném období kárně obviněný způsobil průtahy ve více věcech (tedy ve více řízeních), nejde v každé věci o samostatný skutek kárného provinění, nýbrž o pokračování v neplnění povinností, přičemž za nedůvodnou nečinnost v konkrétně vymezeném časovém období, i když v různých spisech, nemůže být soudce dvakrát či vícekrát postihován.¹²⁴ Obdobný názor vyjádřil kárný senát Nejvyššího správního soudu v rozhodnutí ze dne 21. ledna 2019, sp. zn. 11 Kss 7/2018, když uvedl, že pokud jde o průtahy způsobené ve více věcech, nejde v každé této věci o samostatný skutek kárného provinění, nýbrž o pokračování v neplnění soudcovských povinností. Je-li tedy průtah v konkrétně vymezeném časovém období jedním skutkem, nemohlo ve stejném časovém úseku u jednoho z nich dojít k zániku kárné odpovědnosti a u druhého nikoli.

Kárný senát Nejvyššího správního soudu v rozhodnutí ze dne 31. března 2016, sp. zn. 11 Kss 4/2015 akcentoval nutnost naplnění podmínky ohrožení soudnictví jakožto celku, když uvedl, že skutková podstata kárného provinění je konstruována odlišně od skutkových

¹²⁰ rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. dubna 2015, č.j. 11 Kss 4/2014-122.

¹²¹ Viz rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. listopadu 2015, sp. zn. 16 Kss 1/2015 a rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. listopadu 2014, sp. zn. 13 Kss 4/2014.

¹²² Termíny absolutní a relativní nečinnost jsou blíže rozebrány v následující podkapitole.

¹²³ rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. listopadu 2017, č.j. 16 Kss 5/2017-139.

¹²⁴ rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. ledna 2019, č.j. 11 Kss 7/2018-207.

podstat dle trestního zákona příp. zákona o přestupcích. Jsou-li tedy soudci vytýkány průtahy v jemu svěřených věcech, je skutková podstata kárného provinění naplněna, pokud v uvedeném období dojde ke vzniku průtahů v řízení, byť v jediné věci, měly-li tyto za následek ohrožení důvěry v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů. Samozřejmě za splnění i hmotněprávní podmínky kárného provinění, tj. určitého stupně závažnosti (společenské nebezpečnosti). Současně Nejvyšší správní soud vyjádřil opětovně názor, že došlo-li ve vymezeném období k vzniku průtahů v řízení ve více věcech, nejde v každé této věci o samostatný skutek kárného provinění, nýbrž o pokračování v neplnění soudcovských povinností.

Pro shora naznačené pojetí průtahu v řízení jakožto jednoho skutku spáchaného ve vymezeném období, v němž se soudce nečinnosti dopouštěl, je stěžejním rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. ledna 2019, č.j. 11 Kss 7/2018-207 známého jako věc Maxa III. Dle tohoto rozhodnutí lze v určitém časovém intervalu porušit povinnost soudce stanovenou v ust. § 79 odst. 1 ZSS, tedy povinnost rozhodovat v přiměřených lhůtách bez průtahů, pouze jednou. Paralelně s tímto konceptem pak lze logicky soudce za toto jedno jednání také pouze jednou postihnout. Případné množství a délka průtahů v konkrétních spisech jsou pouze parametrem závažnosti jednání. Vzhledem k tomuto závěru je nutné si uvědomit, že je-li soudci za určité období, ve kterém se tento dopustil průtahů v řízení (byť v jiném řízení) uložena výtka, nemůže být toto období předmětem projednávání před kárným soudem, byť by kárný návrh podal návrh na potrestání pro průtahy způsobené v jiném spise. Fakticky tak nastává překážka rei iudicate, tedy překážka věci rozhodnuté.

Opačná názorová linie vychází z rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. března 2012, č.j. 11 Kse 4/2009-111, když kárný senát uvedl, že „*pojmem „skutek“ v případě kárných žalob pro nečinnost nelze vnímat jako určité časové období, ve kterém dojde k nečinnosti v libovolném počtu řízení, nýbrž že je třeba jej vztáhnout vždy k tomu kterému konkrétnímu případu nečinnosti.*“ Dále uvedl, že v případě průtahů (nečinnosti) současně v několika řízeních se nejedná o skutek jediný, spočívající v nečinnosti po určitou dobu, nýbrž jde o nečinnost v každém jednotlivém řízení, představující samostatný skutek.

Na tuto názorovou linii navázalo mimo jiné i rozhodování o kárné odpovědnosti soudců, a to například rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 4. dubna 2012, č.j. 11 Kss 4/2011-120, kde kárný soud zastává názor, že „*zákaz dvojího postihu za jedno jednání se vztahuje na konkrétní nedostatek, který byl soudci vytknut, nikoliv obecně na celé časové období, kdy došlo k porušení povinností soudce*“, dále rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. prosince 2012, č.j. 11 Kss 7/2012-64, rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne ze dne 29. května 2013, č.j. 11 Kss 4/2016-166, rozhodnutí kárného senátu

Nejvyššího správního soudu ze dne 5. prosince 2018, č.j. 13 Kss 4/2018-84 a v neposlední řadě také rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. června 2018, č.j. 13 Kss 8/2017-170, ve kterém kárný senát konstatoval, že každý postup vytykány soudci jako nečinnost v konkrétní věci považuje stabilní kárný senát za samostatný skutek. Udělení výtky působí jako překážka věci rozhodnuté, tedy zakládá pravidlo ne bis in idem, pouze ve vztahu ke konkrétnímu průtahy v dané věci, nikoli ve vztahu k časovému období, za které k uložení výtky došlo.¹²⁵

Za účelem vyřešení nejednotnosti názorů kárných senátů Nejvyššího správního soudu pokud jde o pojetí skutku průtahů v řízení, byl podán návrh k rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu, jehož účelem bylo, aby rozšířený senát Nejvyššího správního soudu vyřešil právní otázku *„co je skutkem v případě, že soudce v určitém časovém intervalu pracuje pomaleji (případně méně či méně efektivně), než jak by bylo potřeba k tomu, aby bez průtahů vyřizoval veškerou agendu, kterou je podle rozvrhu práce příslušný vyřizovat“*. Vyřešení této otázky je bezesporu velmi důležité, neboť pojetí skutku má vliv nejen na výběr kárného opatření, které má být uloženo, ale vůbec na možnost určité jednání podrobovat přezkumu ze strany kárného soudu či zda je tento přezkum vyloučen, neboť je zde založena překážka věci rozhodnuté.

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve svém usnesení ze dne 29. května 2019, č.j. 16 Kss 5/2017–173 vyjádřil názor, že jej nelze považovat za kárný senát ve smyslu ZŘSSZE. To, že kárným soudem je Nejvyšší správní soud, vyjadřuje, že Nejvyšší správní soud zajišťuje činnost kárného soudu organizačně, technicky a personálně, včetně financování. Pravomoc v oblasti kárné odpovědnosti jsou oprávněny vykonávat pouze kárné senáty a předseda Nejvyššího správního soudu, jenž je virilně předsedou kárného soudu a zákon mu svěřuje kompetence v procesu ustavování kárných senátů. S ohledem na to, že rozšířený senát nemá pravomoc vynést rozhodnutí v kárném řízení ve věci samé, logicky mu pak tedy nepřísluší ani vyjadřovat se byť k dílčí otázce kárného řízení, neboť na vyřešení takovéto otázky bude zpravidla záviset vyslovení viny a uložení kárného opatření.

Je však třeba říci, že pojetí každého průtahy v řízení jakožto samostatného skutku je pojetím menšinovým. Obecně je první představená judikatorní linie co do uplatňování z pohledu rozhodovací praxe kárných senátů Nejvyššího správního soudu převažující a co do stability starší a ustálenější.¹²⁶ Převažující názor a tedy pojetí průtahy v řízení jakožto jednoho skutku vymezeného obdobím dle mého názoru odpovídá povaze a účelu kárného řízení, založení překážky

¹²⁵ rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. ledna 2019, č.j. 11 Kss 7/2018-207.

¹²⁶ rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. ledna 2019, č.j. 11 Kss 7/2018-207.

věci rozhodnuté je zcela logickým právním důsledkem. Nicméně takovouto koncepci považují za velmi snadno zneužitelnou (ať vědomě či nevědomě) a dává možnost zamést vznik některých průtahů v řízení takříkajíc „pod koberec“ bez možnosti adekvátního postihu soudce, který tyto průtahy způsobil. To zejména za situace, kdy kárný navrhovatel zapomene zahrnout do kárného návrhu průtahy vzniklé ve shodném časovém období v jiné věci. Za takovéto provinění pak zůstane kárný soudce de facto zcela nepotrestán. Takto nastavené pojetí skutku tak samozřejmě může vzbuzovat další pochybnosti o adekvátnosti ukládaných kárných opatření.

3.4 Absolutní a relativní nečinnost

Jak již bylo naznačeno výše, judikatura kárných senátů Nejvyššího správního soudu se ustálila na názoru, že za průtah lze považovat nejen případy nečinnosti absolutní, tj. situaci, kdy soudce v posuzovaném období neučinil ve spise žádný úkon, ale rovněž případy, kdy soud sice úkon učinil, nicméně nešlo o úkon, který mohl reálně směřovat ke skončení věci, tj. případ relativní nečinnosti. Tyto modalities je dle názoru kárných senátů Nejvyššího správního soudu nutno rozlišovat, a to zejména při výběru konkrétního kárného opatření, které má být uloženo.¹²⁷

Stanovit závěr o vzniku relativní nečinnosti je však úkolem obtížným, vzhledem k velmi specifickému postavení soudce, neboť možnost soudce zvolit si, jakým způsobem v řízení bude postupovat, představuje elementární složku rozhodovací činnosti. Zvolí-li tedy soudce způsob, který se zpětně jeví jako nevhodný či nestandardní, není tato nevhodnost důvodem ke kvalifikování určitého postupu jako pochybení soudce, tím méně pak lze za takovéto situace hovořit o zaviněném neplnění povinností. Aby tedy na určitý úkon soudce mohlo být nahlíženo jako na případ relativní nečinnosti, je podstatné, aby tento byl učiněn ve zjevném rozporu s požadavkem zákona na co nejrychlejší projednání a rozhodnutí ve věci.¹²⁸ Jako konkrétní příklad relativní nečinnosti bylo kvalifikováno jednání soudce, kdy si tento vyžádal důkazy, které nebyly pro vyřešení sporné otázky v řízení žádným způsobem relevantní. Tyto důkazy si vědom jejich irelevantnosti soudce vyžádal pouze z důvodu časové náročnosti při jejich získávání, když věděl, že jejich zajištění bude trvat delší časový úsek. Jednání kvalifikované jako případ relativní nečinnosti tak musí být opravdu zjevný exces, a to ve smyslu iracionality, účelovosti atd.

Jde-li o případy nečinnosti absolutní (tj. v posuzovaném období nebyl učiněn soudcem žádný úkon), kárné senáty Nejvyššího správního soudu vyjadřují konstantně myšlenku nutnosti rozlišovat případy, kdy standardní postup v soudním řízení předpokládal učinění úkonu

¹²⁷ rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. prosince 2016, sp. zn. 11 Kss 2/2016.

¹²⁸ rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. prosince 2016, sp. zn. 11 Kss 2/2016.

jednoduchého (spíše úkonu administrativní povahy, u něhož nebylo třeba právní úvahy) od případů, kdy byla věc již způsobilá k meritornímu projednání či k vydání jiného rozhodnutí. Jakkoliv není možné stanovit obecně platnou a neměnnou časovou hranici nečinnosti,¹²⁹ od níž by bylo možné odvozovat vznik kárného provinění a jeho případnou intenzitu, v případě, kdy měl být proveden pouze jednoduchý úkon (např. vybrání soudního poplatku, rozeslání podání účastníkům řízení, předložení spisu s odvoláním odvolacímu soudu, apod.), je stanovena hranice, za níž již nečinnost soudce není možné akceptovat, a to obvykle lhůtu tří měsíců.¹³⁰ Přestože se jedná pouze o lhůtu orientační (což ostatně i kárné senáty Nejvyššího správního soudu opakovaně akcentují), je tato lhůta v rámci rozhodovací činnosti kárných senátů opravdu hojně využívána. Setrvávání na této lhůtě, jakož i odkazování na ni v praxi kárných senátů zcela jistě svědčí o tom, že toto časové hledisko je dobře nastaveno a nalézá využití i v rozhodovací praxi.¹³¹

V ostatních případech, tj. pokud se nejedná o nečinnost při provádění jednoduchého úkonu, je stanovování jakýchkoliv obecných časových hranic z povahy věci vyloučeno, a tyto situace tak musí být posuzovány vždy přísně individuálně, zejména s přihlédnutím k celkovému zatížení soudce, stáří posuzované věci, dodržování časových řad při vyřizování věcí, výkonnosti soudce, atd.¹³²

V rámci dohledu trvají orgány státní správy soudů na řízení bez průtahů bez zřetele k jeho dosavadní délce, předmětu a počtu zapojených instancí a naprostá většina soudců vnímá, že bude-li se spisem pravidelně nějak pracováno, nikdo jim nebude nic vytýkat.¹³³ Tato domněnka se však neseťkává s realitou, když v rámci kárných řízení je předmětem posuzování (jak je opakovaně uvedeno výše) otázka, zda úkony provedené soudem fakticky vedly k vyřízení a skončení věci, či zda se jednalo pouze o formální kroky tzv. kroky rozdělující období faktické nečinnosti.

3.5 Referenční doba

Pojem referenční doba představuje dobu rozhodnou pro účely hodnocení existence případné nečinnosti kárně stíhaného soudce. Judikatura kárných senátů Nejvyššího správního soudu tento pojem vymezuje jakožto dobu „v níž soudce nemůže být činný proto, že jeho pracovní zatížení vyžaduje provádění úkonů v řadě dalších věcí a neumožňuje mu soustředěnou pozornost

¹²⁹ K zdůvodnění nemožnosti takového stanovení lhůt jsem se vyjadřovala v předešlých kapitolách této práce.

¹³⁰ Viz např. rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. června 2011, sp. zn. 11 Kss 11/2009 a rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. března 2014, sp. zn. 16 Kss 9/2013.

¹³¹ rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. prosince 2016, sp. zn. 11 Kss 2/2016.

¹³² rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. prosince 2016, sp. zn. 11 Kss 2/2016.

¹³³ VISINGER, Radek. *Soudní dohled*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, ISBN 978-80-7598-289-6, s. 116.

na každý jednotlivý spis – jde tedy o dobu, v níž je nečinnost soudce tolerována.“¹³⁴ Referenční dobou se tedy rozumí určité období nečinnosti soudce, kterou však lze s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem, jmenovitě složitosti, povaze a prioritě daného procesního úkonu, jakož i ke stavu věci ještě lze považovat za nečinnost přiměřenou.¹³⁵ Důsledek aplikace referenční doby spočívá v nemožnosti konstatovat závěr, že v oné době (tj. v referenční době) došlo v daném řízení k průtahům v řízení.

V rozhodnutí ze dne 21. ledna 2019, č.j. 11 Kss 7/2018-207 kárný senát Nejvyššího správního soudu představil názor, že „absence pohybu ve spisu sama o sobě neznamená, že soudce je ve věci zcela nečinný, neboť studium a příprava věci k rozhodnutí se nijak formálně ve spisu, resp. evidenci pohybu spisu, neprojevuje.“ Případné průtahy v řízení vedoucí k naplnění skutkové podstaty kárného provinění v souladu s ust. § 87 odst. 7 ZSS lze konstatovat až v po překročení doby, kterou lze považovat za přiměřenou, tedy tzv. referenční doby. Referenční doba je však pouze dobou orientační, a může tak být oběma směry korigována (tzn. prodloužena či zkrácena) s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem posuzovaného případu.¹³⁶

Aby takováto doba byla způsobilá plnit svou funkci (tzn. aby na základě této doby bylo možno účinně rozlišovat mezi nečinností „dovolenou“ a nečinností protizákonnou), musí být do určité míry paušalizující, zároveň však musí být i dostatečně dlouhá.¹³⁷ V občanskoprávních věcech lze jako obecnou referenční dobu vnímat dobu v rozmezí 3-4 měsíce, a to v řízeních, které netrývají více než dva roky (to samozřejmě neplatí u případů, kde zákon stanoví pro určitý úkon konkrétní pořádkovou lhůtu)¹³⁸. U věcí starších (kterým má soudce věnovat zvýšenou pozornost, a tedy je pokud možnost vyřizovat přednostně) se vychází z orientační referenční doby dva měsíce. Referenční doby mohou být zkráceny na polovinu (tzn. dva, resp. jeden měsíc), pokud jde o jednoduché a administrativní úkony či jednoduchá procesní rozhodnutí. Jedná se např. o úkony související s hrazením soudního poplatku, úkony související se zjišťováním procesního nástupnictví účastníka řízení, výzva k doplnění návrhu, výzva k označení či předložení důkazů, usnesení o schválení smíru, rozhodnutí o návrhu na zrušení rozsudku pro zmeškání, rozhodnutí o námitce podjatosti atd.¹³⁹ Rozhodujícím kritériem pro určení, zda jde o řízení, které trvá či netrvá

¹³⁴ rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. července 2022, č.j. 13 Kss 6/2021-87.

¹³⁵ rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. ledna 2022, sp. zn. 11 Kss 1/2021.

¹³⁶ Viz např. rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 29. května 2014, sp.zn. 11 Kss 10/2013 a rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. ledna 2019, sp. zn. 11 Kss 7/2018.

¹³⁷ rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. ledna 2019, sp. zn. 11 Kss 7/2018.

¹³⁸ Srov. rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 29. května 2014, č. j. 11 Kss 10/2013-83, či rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 29. března 2018, č. j. 11 Kss 5/2017-139.

¹³⁹ VISINGER, Radek. *Soudní dohled*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, ISBN 978-80-7598-289-6, s. 119.

déle než dva roky, je stáří věci k datu počátku tvrzené nečinnosti.¹⁴⁰ Obdobné časové intervaly jsou využívány i při posuzování průtahů v trestněprávních věcech.

U úkonů obtížnějších, směřujících ke skončení věci nebo ve věcech vyžadujících dokazování určuje referenční dobu až zpětně transparentně orgán soudního dohledu s přihlédnutím k soudní agendě, právní a skutkové složitosti věci, celkového stáří věci (od nápadu k soudu) a počtu vrácení věci soudem vyššího stupně příp. soudem Ústavním.¹⁴¹

Referenční doba však není obdobím nečinnosti, jež je tolerováno automaticky a už vůbec ne ve shora naznačeném rozsahu. Aby bylo možno vůbec o uplatnění referenční doby uvažovat, musí nejprve dojít ke zhodnocení všech okolností řízení, a to mj. složitosti věci či celkové době průtahů v řízení. Překročení referenční doby je fakticky projevem porušení povinnosti soudce rozhodnout v přiměřené době, když soudce od počátku se spisem nepracoval tak, aby svou povinnost naplnil. Proto je zkoumáno řízení jako celek a nikoli toliko pouze jeho jednotlivé úseky.¹⁴² Pro úplnost je nezbytné dodat, že nepatrné překročení referenční doby se za průtah nepovažuje.¹⁴³ Pokud soud během obecné referenční doby nečiní žádné úkony, aniž by pro takovouto nečinnost existovaly objektivní důvody, lze konstatovat vznik kárného provinění soudce spočívajícího v průtazích v řízení.

¹⁴⁰ rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. ledna 2019, sp. zn. 11 Kss 7/2018.

¹⁴¹ rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. ledna 2019, sp. zn. 11 Kss 7/2018.

¹⁴² rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. července 2022, č.j. 13 Kss 6/2021-87.

¹⁴³ VISINGER, Radek. *Soudní dohled*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, ISBN 978-80-7598-289-6, s. 119.

4. Nečinnost a průtahy v řízení z pohledu rozhodovací praxe kárných senátů Nejvyššího správního soudu - analýza rozhodovací praxe kárných senátů Nejvyššího správního soudu

V rámci této analýzy je zkoumán vzorek rozhodnutí vydaných kárnými senáty zřízenými u Nejvyššího správního soudu v časovém rozmezí od 1. října 2008 (od účinnosti zásadní novely zákona č. 314/2008 Sb.) do 1. února 2023 (tedy časový horizont delší než 14 let).¹⁴⁴ Předmětem analýzy je tak nikoli zanedbatelný vzorek 313 řízení zahájených ve sledovaném období. Z těchto zahájených řízení pro účely vypracování statistik bylo vypuštěno 9 řízení,¹⁴⁵ jejichž předmětem byla provinění soudních funkcionářů, a to s přihlédnutím k tomu, že tito nejsou předmětem této práce.¹⁴⁶

Po zpracování analýzy je nutné konstatovat, že stejně jako teoretická východiska dříve již v této práci naznačená, tak i praxe kárných senátů ukazuje významnost tématu kárného provinění průtahů v řízeních. Průtahy v řízení totiž byly předmětem celkem 131 řízení z celkových 304 řízení¹⁴⁷. Nedodržení lhůty (jakožto specifická skupina průtahů v řízení) bylo předmětem 61 řízení.

4.1 Rozhodování kárných senátů Nejvyššího správního soudu o kárném provinění spočívajícím v průtazích v řízení

K uznání viny za spáchání kárného provinění spočívajícího v průtazích v řízení došlo celkem v 90 případech¹⁴⁸, tedy kární navrhovatelé byli úspěšní (ať již plně či zčásti) v 68 % případů z celkové počtu podaných kárných návrhů na potrestání za spáchané kárné provinění spočívající v průtazích v řízení. Pokud jde o konkrétní způsob rozhodnutí, tak

¹⁴⁴ K tomuto datu byla vyřízena žádost o informace adresována Nejvyššímu správnímu soudu.

¹⁴⁵ Konkrétně se jedná o rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. května 2011, sp. zn. 13 Kss 1/2010, rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. ledna 2012, sp. zn. 11 Kss 18/2011, rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. ledna 2012, sp. zn. 11 Kss 19/2011, rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. září 2012, sp. zn. 16 Kss 4/2012, rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. ledna 2014, sp. zn. 16 Kss 10/2013, rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. února 2017, sp. zn. 16 Kss 5/2016, rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. června 2020, sp. zn. 11 Kss 1/2020, rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 2. prosince 2020, sp. zn. 16 Kss 1/2020 a rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. května 2021, sp. zn. 13 Kss 1/2021.

¹⁴⁶ V tomto směru však považuji za nezbytné uvést, že samozřejmě i soudní funkcionář se může dopustit nečinnosti, a to zejména v případě nepodání kárného návrhu na soudce v případě, kdy jsou naplněny veškeré předpoklady pro jeho podání.

¹⁴⁷ Pro úplnost je nutno dodat, že z celkového počtu 131 řízení došlo ve 45 řízeních ke kumulaci projednávaných kárných opatření, kdy kárné provinění spočívající ve způsobení průtahů v řízení bylo společně projednáváno s jedním či více dalších typů kárného provinění.

¹⁴⁸ Do tohoto čísla jsou započítána i řízení, ve kterých došlo k uzavření dohody, neboť i v tomto případě byl tedy kárný navrhovatel úspěšný.

- v 18 řízeních došlo k uznání viny o celém předmětu řízení (cca 13,7 % z celkového počtu zahájených kárných řízení pro kárné provinění spočívající v průtazích v řízení),
- v 5 řízeních došlo k částečnému uznání a částečnému zastavení (cca 3,8 % z celkového počtu zahájených kárných řízení pro kárné provinění spočívající v průtazích v řízení),
- ve 34 řízeních došlo k částečnému uznání a částečnému zproštění (cca 26 % z celkového počtu zahájených kárných řízení pro kárné provinění spočívající v průtazích v řízení),
- a konečně v 18 řízeních došlo k částečnému uznání, k částečnému zproštění a částečnému zastavení řízení (cca 13,7 % z celkového počtu zahájených kárných řízení pro kárné provinění spočívající v průtazích v řízení).

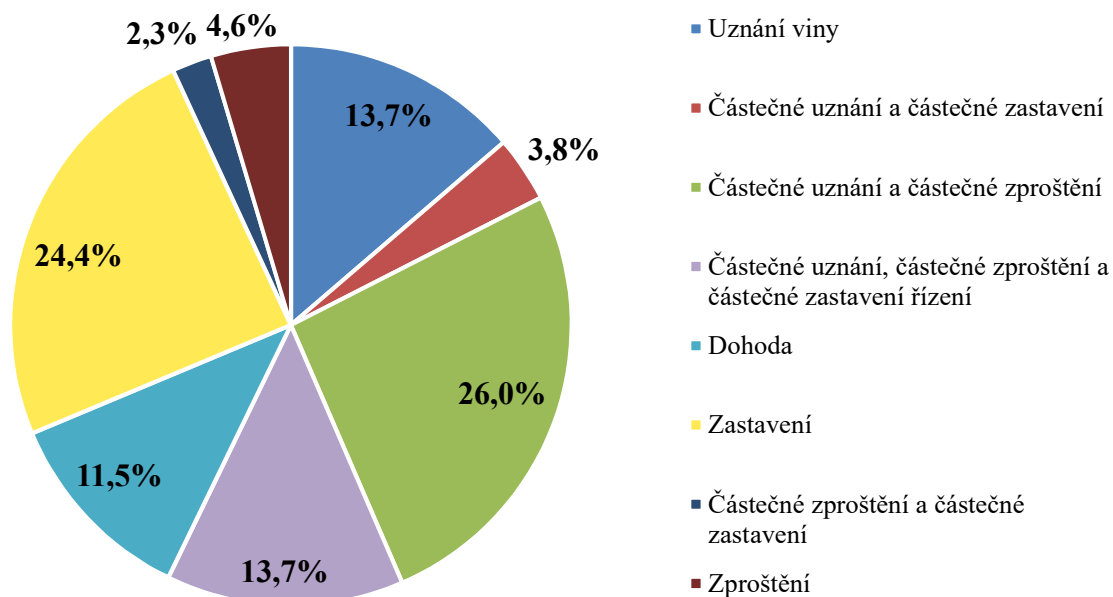
Po zavedení možnosti využít institutu dohody o vině a kárném provinění i v kárném řízení se soudci, a to na základě již dříve zmiňovaného usnesení kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. ledna 2019, sp. zn. 13 Kss 5/2018, došlo k využití této dohody celkem v 15 řízeních (cca 11,5 % z celkově 131 zahájených řízení), ve kterých byli soudci obviněni ze spáchání kárného provinění spočívajícího v průtazích v řízení¹⁴⁹, kdy

- v 9 řízeních došlo ke schválení dohody a uznání viny (cca 6,9 % z celkového počtu zahájených kárných řízení pro kárné provinění spočívající v průtazích v řízení),
- v 6 řízeních došlo ke schválení dohody, uznání viny a v části bylo řízení zastaveno (cca 4,6 % z celkového počtu zahájených kárných řízení pro kárné provinění spočívající v průtazích v řízení).

K úplnému zastavení řízení došlo ve 32 případech (cca 24,4 % z celkového počtu zahájených kárných řízení pro kárné provinění spočívající v průtazích v řízení). Nejčastějším důvodem zániku funkce byla rezignace soudce, kdy soudce rezignovali v 16 případech (cca 12,2 % z celkového počtu zahájených kárných řízení pro kárné provinění spočívající v průtazích v řízení), tedy jinak řečeno, důvodem zastavení každého druhého zastaveného řízení byla rezignace soudce z funkce. V dalších 3 případech došlo k zastavení řízení z důvodu zániku funkce, neboť kárně obviněný soudce zemřel (cca 2,3 % z celkového počtu zahájených kárných řízení pro kárné provinění spočívající v průtazích v řízení). Ve 12 případech došlo k zpětvzetí návrhu navrhovatelem (cca 9,2 % z celkového počtu zahájených kárných řízení pro kárné provinění spočívající v průtazích v řízení), neboť kárně obviněný soudce prokázal v mezidobí značné zlepšení a kárný navrhovatel tak již nepovažoval projednání kárného obvinění a případné uložení

¹⁴⁹ V některých z těchto řízení však bylo kárné provinění spočívající v průtazích v řízení projednáváno společně s dalšími typy kárných provinění, a tedy i kárné opatření uložené schválenou dohodou o vině a kárném opatření postihovalo nikoli pouze způsobení průtahů v řízení.

kárného opatření za nezbytné (tj. postupoval zcela v souladu se zásadou ultima ratio). Poslední z 32 zastavených řízení bylo zastaveno z důvodu pozdního podání návrhu (tedy po zákonné lhůtě). Ve 3 případech došlo k částečnému zproštění a zastavení (cca 2,3 % z celkového počtu zahájených kárných řízen pro kárné provinění spočívající v průtazích v řízení) a v 6 případech došlo ke zproštění (cca 4,6 % z celkového počtu zahájených kárných řízen pro kárné provinění spočívající v průtazích v řízení).

Graf č. 1: Způsoby rozhodování o kárném provinění spočívajícím v průtazích v řízení v letech 2008 - 2023

Ze shora uvedeného lze zcela jednoznačně dedukovat závěr, že rezignaci ze své funkce jako „cestu menšího zla“ si zvolilo značné množství soudců. Mezi odbornou a laickou veřejností panují debaty, zda by měl soudce mít možnost se takto své odpovědnosti zprostit. Někteří soudci vyjadřují s takovými kolegy sympatii, kdy gesto rezignace považují za vyjádření kolegiality vůči ostatním soudcům, neboť tito soudci pochopili, že nedělají čest své profesi ani sobě. Osobně tento názor nezastávám. Mám za to, že pokud je soudce uvědomělý a ví, že svou práci již nezvládá, má rezignovat dříve a ne až po podání kárného návrhu, kdy ví, že už mu tzv. „teče do bot“ a není jiné cesty úniku, než se své funkce dobrovolně vzdát. Jsou to evidentně případy, kdy si je soudce plně vědom rozsáhlosti svých pochybení a je mu tedy zcela zjevné, že by o svou funkci stejně přišel (v důsledku uložení kárného opatření odvolání z funkce). Nepopíratelně však i v případě rezignace

soudce z funkce dojde ke splnění jednoho z hlavních účelů kárného řízení, neboť dochází k faktickému ukončení další činnosti soudce (a tedy setrvávání soudce ve funkci), a to soudce, u kterého je vzhledem k jeho profesním (i mimoprofesním) pochybením další setrvání ve funkci zcela nežádoucí. Nicméně řada dalších cílů kárného řízení zůstává v případě, kdy soudce ze své funkce raději rezignuje, již nenávratně nenaplněna.

Na nutnost řešit shora nastíněný problém v normativní rovině upozornilo již v roce 2011 Ministerstvo spravedlnosti, když představilo svůj záměr co nejdříve novelizovat právní úpravu tak, aby se již kárně stíhaný soudce nemohl elegantně zprostit odpovědnosti prostřednictvím vzdání se funkce. Tehdejší ministr spravedlnosti takovýto postup označil za obcházení zákona, nicméně bohužel bez účinku v podobě neplatnosti takového jednání.¹⁵⁰ Do dnešního dne (tj. po 12 letech) však k takové změně zákonné úpravy bohužel z neznámých důvodů nedošlo.

Mezi soudci v minulosti vyvstala diskuze v souvislosti s rostoucím počtem tzv. „vejmkářských“ kárných žalob. Předmětem této diskuze byla otázka, zda je opravdu nutné kárně žalovat soudce mezi 55-70 lety. Stěžejními argumenty lobujícími proti podávání kárných návrhů vůči soudcům v tomto věku bylo dlouhodobé působení na soudě, profesní vyhoření, příp. zdravotní a rodinné problémy. V rámci těchto diskuzí jeden ze soudců poukázal na situaci ve Francii, kdy uvedl, že „ve Francii dostává soudce na sklonku své kariéry státní vyznamenání, u nás kárný flastr.“¹⁵¹ Vzhledem k důležitosti a významu soudní profese však v žádném případě nelze nechávat setrvávat ve funkci soudce, kteří již (ať už z jakýchkoliv důvodů) nejsou schopni dosahovat požadovaných a nutných výsledků, stejně jako tomu je u profesí jiných. Nespatřuji zde žádný objektivní důvod, proč by v tomto směru měla být situace soudců odlišná od jiných zaměstnanců. Pokud soudce není schopen plnit své pracovní povinnosti, nelze spravedlivě předpokládat, že by ve své funkci mohl nadále setrvávat a špatné výsledky mu byly bez dalšího tolerovány jen proto, že zastává funkci soudce „již příliš dlouho“ nebo že dosáhl určitého věku. Zavedení takového pravidla považuji za zcela nerozumné.

Ve shora nastíněném kontextu je nutné si uvědomit, že rezignace soudce z funkce může mít značný dopad také do státní pokladny, když v důsledku rezignace soudce z funkce je za současného stavu právní úpravy znemožněno státu domoci se případného regresního nároku. Pokud se tedy účastník řízení, ve kterém došlo k zaviněným průtahům, bude domáhat náhrady

¹⁵⁰ MALENOVSKÝ, Radek. „Lex Kučera“: předcházející vzdání se funkce soudce obcházením zákona – a tudíž neplatné – či právně souladné? *Soudce*, 2011, roč. 13, č. 1, s. 666-667.

¹⁵¹ DIMUN, Petr. „Dáme ho na káru, svlékneme ho z taláru“. Soudci a státní zástupci debatovali o kárném řízení. In: *ceska-justice.cz* [online]. 2018 [cit. 3. 3. 2023], dostupné na WWW: <<https://www.ceska-justice.cz/2018/05/dame-karu-svlekneme-talaru-soudci-statni-zastupci-debatovali-karnem-rizeni/>>.

škody a nemajetkové újmy vůči státu, stát již nebude moci škodu, kterou tomuto účastníkovi nahradil, vymáhat po soudci, a to právě s ohledem na to, že tento před zahájením kárného řízení, rezignoval. Uznání kárného soudce vinným v kárném řízení je totiž zákonnou podmínkou pro uplatnění regresního nároku ze strany státu. Stát tak de facto svou vinou znemožňuje uplatnění svých nároků, kdy není schopen zajistit změnu právní úpravy tak, aby mohl své nároky řádně uspokojit. Takto nastavená právní úprava má tedy bohužel dopad zejména na samotné občany České republiky, z jejichž daní se pak tyto nároky platí, místo toho, aby je zaplatil škůdce, který škodu fakticky způsobil (tak jak je to u koncepce skutkové podstaty náhrady škody zcela obvyklé). Od února 2010 do konce roku 2022 došlo k vyplacení náhrady škody za průtahy v civilním řízení v 11 008 případech, za průtahy v trestním řízení v 1 159 případech a za průtahy ve správním řízení v 246 případech. Za uvedené období byla z titulu zadostiučinění za nepřiměřenou délku řízení vyplacena částka ve výši 897.532.098,49 Kč.¹⁵²

Přestože by v teoretické rovině mohl být soudce odpovědný vůči účastníkům přímo, a nikoli tedy prostřednictvím regresního nároku, takováto právní úprava by však (minimálně z pohledu Evropského soudu pro lidská práva) neodpovídala naplnění principu nezávislosti a nestrannosti soudce. Lze si totiž jen velmi těžko představit, že při zakotvení osobní odpovědnosti soudce by tento rozhodoval dle svého nejlepšího vědomí a svědomí (jak mu ukládá zákon), pokud by věděl o existenci rizika v podobě přímé možnosti účastníka žalovat jej za případné omyly. Za takovýchto okolností by jistě mohla být rozhodovací praxe soudců značně ovlivněna a soudce by tak mohl rozhodovat s důrazem na minimalizaci své odpovědnosti.¹⁵³ Na druhou stranu, osobní odpovědnost by jej určitě vedla k daleko větší ostražitosti a tím (logicky) i k snížení kvantity příp. pochybení.

Poměrně jednoduchým a elegantním řešením současně nastaveného systému by mohlo být zavedení povinného pojištění soudce, tak jak je tomu u všech ostatních právnických profesí (např. notářů, soudních exekutorů a advokátů). V minulosti již Soudcovská unie jednala s pojišťovny ohledně možnosti uzavření hromadného pojištění za výhodnějších podmínek, z čehož je zřejmé, že i Soudcovská unie by takovéto řešení považovala za možné.

¹⁵² Statistiky o uspokojených nárocích na náhradu škody účastníků řízení jsou k dispozici na internetových stránkách <https://www.justice.cz/web/msp/statistiky>.

¹⁵³ ŠUSTOVÁ, Jana. Odpovědnost za škodu způsobenou při výkonu právní profese. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2016, ISBN 978-80-7400-469-8, s. 89.

4.2 Rozhodování kárných senátů Nejvyššího správního soudu o kárném provinění spočívajícím v nedodržení lhůty

Jak již bylo naznačeno dříve, průtah v řízení z důvodu nedodržení některé ze zákonem stanovených lhůt byl předmětem 61 řízení. Nejčastěji se jednalo o nedodržení lhůty pro vyhotovení a vypravení rozhodnutí (52 případů), v dalších již ojedinělých případech se jednalo o nedodržení lhůty pro nařízení exekuce (2 případy), nedodržení lhůty pro přiznání znalečného a tlumočeného (2 případy), nedodržení lhůty pro předvolání k ústnímu jednání ve věci samé (1 případ), nedodržení lhůty pro nařízení hlavního líčení (1 případ), nedodržení lhůty pro rozhodnutí o žádosti o podmíněné propuštění (1 případ), nedodržení lhůty pro vydání předběžného opatření (1 případ) a nedodržení lhůty pro ukončení ochranného léčení (1 případ).

K uznání viny za spáchání kárného provinění spočívajícího v průtazích v řízení došlo celkem v 47 případech¹⁵⁴, tedy kární navrhovatelé byli úspěšní (ať již plně či zčásti) v 67,2 % případů z celkové počtu podaných kárných návrhů na potrestání za spáchané kárné provinění spočívající v nedodržení lhůty. Pokud jde o konkrétní způsob rozhodnutí, tak

- v 10 řízeních došlo k uznání viny o celém předmětu řízení (cca 16,4 % z celkového počtu zahájených kárných řízení pro kárné provinění spočívající v nedodržení lhůty),
- v 6 řízeních došlo k částečnému uznání a částečnému zastavení (cca 9,8 % z celkového počtu zahájených kárných řízení pro kárné provinění spočívající v nedodržení lhůty),
- ve 14 řízeních došlo k částečnému uznání a částečnému zproštění (cca 23 % z celkového počtu zahájených kárných řízení pro kárné provinění spočívající v nedodržení lhůty),
- a konečně v 11 řízeních došlo k částečnému uznání, k částečnému zproštění a částečnému zastavení řízení (cca 18 % z celkového počtu zahájených kárných řízení pro kárné provinění spočívající v nedodržení lhůty).

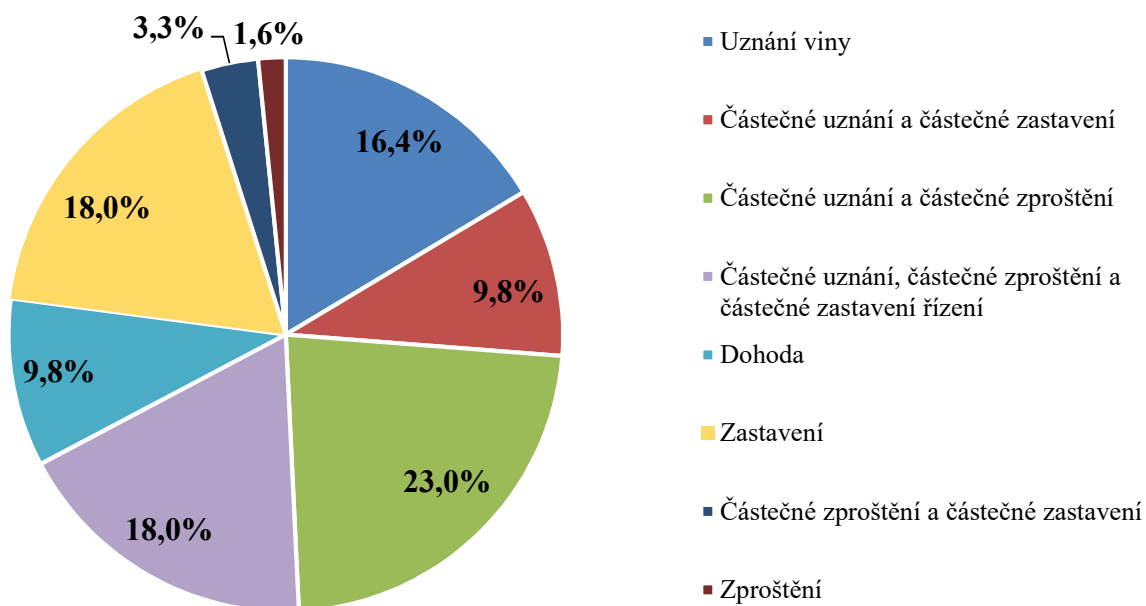
Po zavedení možnosti využít institutu dohody o vině a kárném provinění i v kárném řízení se soudci, a to na základě již dříve zmiňovaného usnesení kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. ledna 2019, sp. zn. 13 Kss 5/2018, došlo k využití této dohody celkem v 6 řízeních (cca 9,8 % z celkově 61 zahájených řízení), ve kterých byli soudci obviněni ze spáchání kárného provinění spočívajícího v nedodržení lhůty¹⁵⁵, kdy

¹⁵⁴ Do tohoto čísla jsou započítána i řízení, ve kterých došlo k uzavření dohody, neboť i v tomto případě byl tedy kárný navrhovatel úspěšný.

¹⁵⁵ V některých z těchto řízení však bylo kárné provinění spočívající v průtazích v řízení projednáváno společně s dalšími typy kárných provinění, a tedy i kárné opatření uložené schválenou dohodou o vině a kárném opatření postihoval nikoli pouze způsobení průtahů v řízení.

- v 4 řízeních došlo ke schválení dohody a uznání viny (cca 6,6 % z celkového počtu zahájených kárných řízení pro kárné provinění spočívající v nedodržení lhůty), a
- v 2 řízeních došlo k schválení dohody, uznání viny a v části bylo řízení zastaveno (cca 3,3 % z celkového počtu zahájených kárných řízení pro kárné provinění spočívající v nedodržení lhůty).

K úplnému zastavení řízení došlo v 11 případech (cca 18 % z celkového počtu zahájených kárných řízení pro kárné provinění spočívající v nedodržení lhůty). Nejčastějším důvodem zastavení řízení byl (shodně jako u kárného provinění spočívajícího v průtazích v řízení) zánik funkce z důvodu rezignace soudce, kdy soudci rezignovali celkem v 7 případech (cca 11,5 % z celkového počtu zahájených kárných řízení pro kárné provinění spočívající nedodržení lhůty) z celkových 11. Ve 4 případech došlo k zpětvzetí návrhu navrhovatelem (cca 6,6 % z celkového počtu zahájených kárných řízení pro kárné provinění spočívající v nedodržení lhůty), neboť kárně obviněný soudce prokázal v mezidobí značné zlepšení a kárný navrhovatel tak nepovažoval již projednání kárného obvinění a případné uložení kárného opatření za nezbytné (tj. postupoval zcela v souladu se zásadou ultima ratio). V 2 případech došlo k částečnému zproštění a zastavení a v 1 posledním případě došlo ke zproštění.

Graf č. 2: Způsoby rozhodování o kárném provinění spočívajícím v nedodržení lhůty v letech 2008 – 2023

4.3 Nečinnost a průtahy v řízení z pohledu kárné judikatury na jednotlivých soudech v České republice

Při zkoumání místa působnosti jednotlivých kárně obviněných soudců lze dojít k závěru, že největší problém (a to nejen pokud jde o kárné provinění průtahů v řízení a nedodržení lhůty, ale celkového počtu spáchaných kárných provinění) představuje Městský soud v Praze, když proti soudcům tohoto soudu bylo zahájeno celkem 30 kárných řízení, přičemž kárné provinění spočívající v průtazích v řízení bylo předmětem 15 z nich. V dalších 7 případech bylo řešeno kárné provinění spočívající v nedodržení lhůty (ať již pro vyhotovení či vypravení rozhodnutí, nebo pro rozhodnutí o ochranném léčení aj). Poměrně vysoký počet zahájených kárných řízení (ve vztahu k ostatním soudům) byl zaznamenán u soudců působících na následujících soudech

- Obvodní soud pro Prahu 4 (zahájeno celkem 9 řízení, z toho 8 pro průtahy v řízení).
- Obvodní soud pro Prahu 6 (zahájeno celkem 7 řízení, z toho 6 pro průtahy v řízení),
- Obvodní soud pro Prahu 8 (zahájeno celkem 7 řízení, z toho 5 pro průtahy v řízení),
- Okresní soud v Liberci (zahájeno celkem 17 řízení, z toho 9 pro průtahy v řízení),
- Okresní soud v Teplicích (zahájeno celkem 17 řízení, z toho 7 pro průtahy v řízení),
- Okresní soud v Uherském Hradišti (zahájeno celkem 9 řízení, z toho 5 pro průtahy v řízení).

V rámci analýzy se pak jako zcela bezproblémové¹⁵⁶ zdají být mj. Krajský soud v Českých Budějovicích, Krajský soud v Hradci Králové, Krajský soud v Plzni, Obvodní soud pro Prahu 3 či Okresní soud v Olomouci. Pokud jde o kárné řízení obecně, doposud nebyl v rámci kárného řízení (od působnosti novely v roce 2008) uznán vinným žádný soudce působící mj. na Okresním soudu v Benešově, Okresním soudu v Berouně, Okresním soudu Brno – město, Okresním soudu Brno – venkov, Okresním soudu v Břeclavi, Okresním soudu v Českých Budějovicích, Okresním soudu v Českém Krumlově, Okresním soudu v Domažlicích, Okresním soudu v Jihlavě, Okresním soudu v Karlových Varech, Okresním soudu v Kladně, Okresním soudu v Klatovech, Okresním soudu v Kolíně, Okresním soudu v Kroměříži, Okresním soudu v Lounech, Okresním soudu v Mladé Boleslavi, Okresním soudu v Pelhřimově, Okresním soudu v Písku, Okresním soudu v Prostějově, Okresním soudu v Rokycanech, Okresním soudu v Sokolově, Okresním soudu ve Znojmě atd.

Údaje o jednotlivých soudech, na kterých působili soudci, vůči nimž došlo k zahájení kárného řízení spočívajícího v průtazích v řízení či v nedodržení lhůty zobrazuje následující tabulka. V prvním sloupci je obsažen údaj o počtu celkově zahájených kárných řízeních, v druhém

¹⁵⁶ Pokud jde o počet soudců působících na těchto soudech, vůči nimž bylo zahájeno kárné za spáchání kárného provinění spočívajícího v průtazích v řízení.

sloupci je počet kárných řízení zahájených pro kárné provinění spočívající v průtazích v řízení a v posledním sloupci je znázorněna hodnota ukazující, kolik kárných řízení proti soudcům působícím na tomto soudě bylo zahájeno z důvodu nedodržení lhůty.

Krajský soud v Brně	14	3	2
Krajský soud v Českých Budějovicích	4	0	0
Krajský soud v Hradci Králové	1	0	0
Krajský soud v Ostravě	5	3	0
Krajský soud v Plzni	4	0	0
Krajský soud v Praze	2	2	0
Krajský soud v Ústí nad Labem	8	2	1

Městský soud v Brně	3	1	2
Městský soud v Praze	30	15	7

Obvodní soud pro Prahu 1	5	3	1
Obvodní soud pro Prahu 2	11	2	4
Obvodní soud pro Prahu 3	1	0	0
Obvodní soud pro Prahu 4	9	8	1
Obvodní soud pro Prahu 5	5	3	1
Obvodní soud pro Prahu 6	7	6	3
Obvodní soud pro Prahu 7	4	3	1
Obvodní soud pro Prahu 8	7	5	1
Obvodní soud pro Prahu 9	7	3	2
Obvodní soud pro Prahu 10	6	3	1
Okresní soud v Blansku	1	1	0
Okresní soud v Bruntále	1	0	0
Okresní soud v České Lípě	2	2	1
Okresní soud v Děčíně	13	1	2
Okresní soud Frýdek-Místek	1	1	0
Okresní soud v Hodoníně	1	0	0

Okresní soud v Chebu	3	2	2
Okresní soud v Chomutově	7	5	0
Okresní soud v Chrudimi	1	0	0
Okresní soud v Jablonci nad Nisou	1	0	0
Okresní soud v Jindřichově Hradci	2	2	1
Okresní soud v Kutné Hoře	1	0	0
Okresní soud v Liberci	17	9	1
Okresní soud v Litoměřicích	5	1	1
Okresní soud v Mělníku	5	1	1
Okresní soud v Mostě	4	3	0
Okresní soud v Novém Jičíně	1	1	0
Okresní soud v Nymburce	1	0	0
Okresní soud v Olomouci		0	2
Okresní soud v Opavě	2	0	0
Okresní soud v Ostravě	13	3	0
Okresní soud Plzeň – jih	5	0	0
Okresní soud Plzeň – město	2	0	2
Okresní soud Plzeň - sever	5	1	1
Okresní soud Praha – východ	4	3	0
Okresní soud Praha – západ	6	4	2
Okresní soud v Prachaticích	1	1	0
Okresní soud v Prostějově	3	2	0
Okresní soud v Přerově	1	0	1
Okresní soud v Příbrami	1	1	1
Okresní soud v Rakovníku	1	0	0

Okresní soud v Strakoncích	1	1	0
Okresní soud v Tachově	1	0	1
Okresní soud v Táboře	2	2	1
Okresní soud v Teplicích	17	7	1
Okresní soud v Trutnově	1	1	0
Okresní soud v Třebíči	1	1	0
Okresní soud v Uherském Hradišti	9	5	4

Okresní soud v Ústí nad Labem	4	1	2
Okresní soud ve Vyškově	1	0	1
Okresní soud ve Zlíně	3	1	2
Okresní soud ve Žďáru nad Sázavou	1	1	0
Vrchní soud v Praze	4	1	1

Tabulka č. 1: Počet zahájených kárných řízení na jednotlivých soudech v České republice

Z předložených údajů je zřejmé, že vyjma Městského soudu v Praze, nejsou počty kárně obviněných soudců na jednotlivých soudech nijak alarmující. Na druhou stranu, pokud jde o Městský soud v Praze, při nápadu (pouze v civilních věcech) v počtu 64 848 za rok 2021 a míry vyřízení 110,8% se může jevit i zvýšený počet podaných kárných návrhů omluvitelný.¹⁵⁷

Je však otázkou, jaké závěry lze z výše uvedených údajů dovozovat, neboť skutečnost, že doposud nebylo zahájeno žádné kárné řízení (pokud jde o průtahy v řízení či nedodržení lhůty) vůči žádnému soudci působícího na shora jmenovaných soudech nemusí být samozřejmě automaticky ukazatelem toho, že na tomto soudu není, pokud jde o rychlost rozhodování a délku probíhajících řízení, žádný problém. Jak již bylo dříve řečeno kárná řízení (resp. jejich počet) jsou samozřejmě z velké většiny (stejně jako obecně soudní řízení) ovlivněna procesní aktivitou kárných žalobců. Počet zahájených kárných řízení vůči soudcům stejného soudu tak může být buďto ukazatelem problému, naopak však může naznačovat i velkou procesní aktivitu ze strany předsedy soudu, v rámci počtu zahájených kárných řízení. V takovémto případě tak může být vyšší číslo naopak hodnotou žádoucí a nikoli ukazatelem problému určitého soudu.

4.4 Kárná opatření v rozhodovací praxi kárných senátů Nejvyššího správního soudu

Kárné senáty Nejvyššího správního soudu zhodnocují adekvátnost postihu mj. se znalostí konkrétního nápadu, výkonu a přidělených zdrojů.¹⁵⁸ JUDr. Karel Šimka se jako předseda kárného senátu Nejvyššího správního soudu snažil dle svého tvrzení při ukládání kárného opatření za

¹⁵⁷ Tyto údaje vyplývají ze souboru České soudnictví 2021: Výroční statistická zpráva Ministerstva spravedlnosti dostupná na https://justice.cz/documents/12681/719244/Ceske_soudnictvi_2021.pdf/37d8da17-4fee-4001-a473-fdb840f78936 s. 28.

¹⁵⁸ MICHÁLEK, Jakub. Aktuální stav soudnictví. *Jurisprudence*, 2020, roč. 19, č. 3, s. 36.

spáchané kárné provinění vždy zohlednit, zda u konkrétního soudce existuje šance na zlepšení. I v případech vážnějšího porušení zvolil vysokou srážku z platu, místo odvolání z funkce, pokud byla zřejmá perspektiva, že se kárně stíhaný soudce napraví.¹⁵⁹ Obecně tato tendence vyplývá i z rozhodnutí dalších kárných senátů Nejvyššího správního soudu. Naopak u soudců, u nichž lze sledovat náznaky možného budoucího zlepšení jen stěží (zejm. pokud soudce svou vinu na spáchaném kárném provinění zarputile odmítá, přestože objektivní okolnosti svědčí o opaku), není žádoucí nechat nadále ve funkci setrvávat.

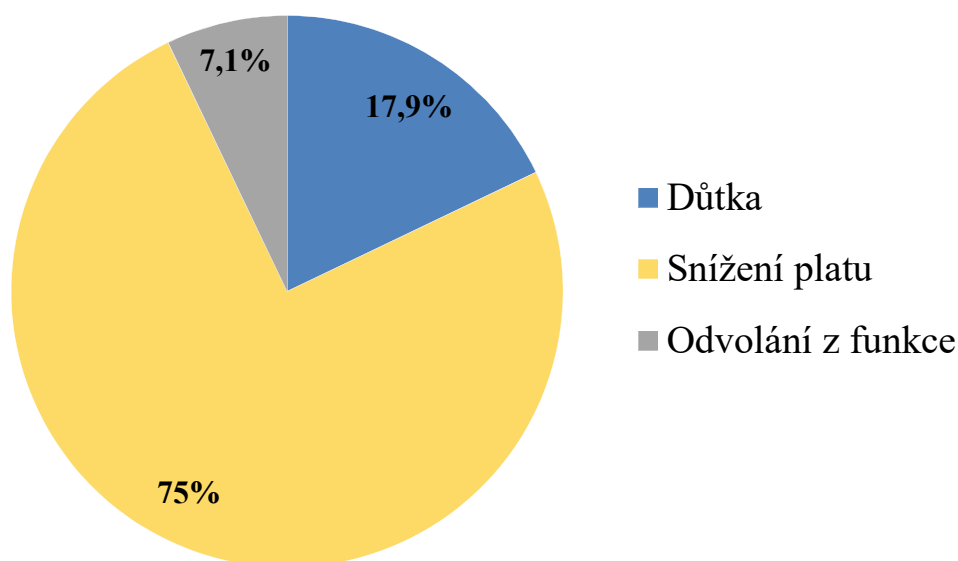
4.4.1 Kárná opatření uložená za kárná provinění spočívající v průtazích v řízení

V rámci analýzy bylo samozřejmě studováno i ukládání kárných opatření, kdy ze 131 případů došlo k uznání viny v 90 případech.¹⁶⁰ V 6 případech pak došlo k upuštění od potrestání, neboť už i samotné projednání dané věci a uznání viny se kárnému senátu Nejvyššího správního soudu jevílo jako dostačující.

Na základě analýzy bylo zjištěno, že pokud jde o kárná opatření uložená za spáchané kárné provinění spočívající v průtazích v řízení, došlo k uložení kárného opatření celkem v 84 případech (cca 64 % z celkového počtu zahájených řízení pro kárné provinění spočívající v průtazích v řízení). Konkrétní skladba kárných opatření je následující. V 15 případech byla soudcům uložena důtka (cca 17,9 % z celkového počtu uložených kárných opatření za kárné provinění spočívající v průtazích v řízení), v 6 případech došlo k odvolání soudce z funkce (cca 7,1 % z celkového počtu uložených kárných opatření za kárné provinění spočívající v průtazích v řízení) a konečně v 63 případech došlo k uložení kárného opatření v podobě snížení v platu (cca 75 % z celkového počtu uložených kárných opatření za kárné provinění spočívající v průtazích v řízení).

¹⁵⁹ Česká tisková kancelář. V kárných řízeních převažují průtahy, někdy ukáží na špatné vztahy u soudů. In: *ceska-justice.cz* [online]. 2022 [cit. 3. 12. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.ceska-justice.cz/2022/02/v-karnych-rozenich-prevazuji-prutahy-nekdy-ukazou-spatne-vztahy-u-soudu/>>.

¹⁶⁰ Při tomto zkoumání bylo pracováno se všemi rozhodnutími, kdy byl kárně obviněný soudce uznán vinným, bez ohledu na rozsah shledání jeho odpovědnosti, tzn. jsou zde zahrnuty jak rozhodnutí, kde byl soudce uznán vinným vším, co bylo uvedeno v návrhu, tak i případy, kde došlo k částečnému uznání viny a k částečnému zproštění, tak i případy, kdy došlo k částečnému uznání a částečnému zastavení.

Graf č. 3: Kárná opatření uložená za spáchaná kárná provinění spočívající v průtazích v řízení v letech 2008 - 2023

Kárné opatření spočívající ve snížení platu je velmi hojně využívaná forma postihu, což je zřejmé z výše uvedeného grafu. Snížení platu se pohybuje v rozmezí 5 % - 30 %. Snížení se ukládá na dobu 3 až 18 měsíců. Kárné senáty Nejvyššího správního soudu využívají značné variability (ať již jde o výši či délku) tohoto druhu opatření. Konkrétní skladba uložených kárných opatření spočívajících ve snížení platu je znázorněna v tabulce níže vyobrazené.

Míra snížení	Doba snížení (měsíce)	Počet případů
5 %	6	1
5 %	12	1
10 %	3	11
10 %	4	6
10 %	6	9
10 %	12	3
12,5 %	12	1
15 %	3	1
15 %	4	1
15 %	5	2
15 %	6	5
15 %	12	3

15 %	18	1
20 %	6	2
20 %	8	2
20 %	10	1
20 %	12	3
25 %	12	1
25 %	18	1
30 %	10	1
30 %	12	5
30 %	14	1
30 %	18	1

Tabulka č. 2: Skladba kárných opatření snížení platu uložených soudcům, kteří byli uznáni vinnými z kárného provinění spočívajícího v průtazích v řízení v letech 2008 - 2023

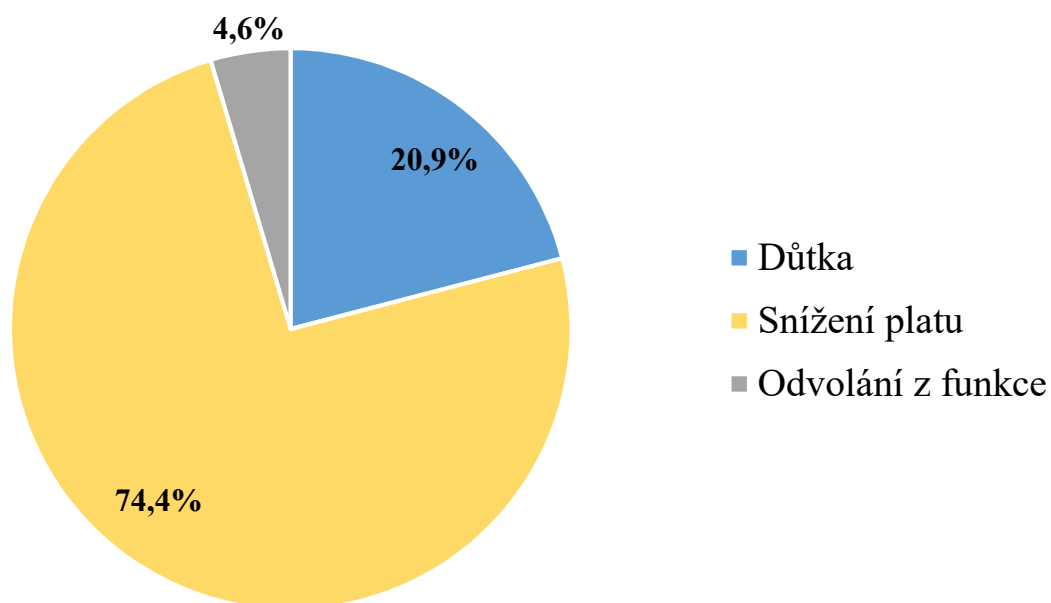
Nejvyšší soud upozornil na skutečnost, že nejprísrnější kárné postihy byly doposud ukládány především za průtahy řízení, což zjevně svědčí o trendu tento druh kárných provinění považovat za nejzávažnější. S tímto závěrem se však v žádném případě Nejvyšší soud neztotožňuje, neboť ne vždy se uvedený nedostatek dá přičíst jen samotnému soudci, nýbrž jde o projev organizačních problémů na straně předsedů soudů nebo samotného Ministerstva spravedlnosti.¹⁶¹ Tyto okolnosti by však měly být během kárného řízení zohledňovány (jak ostatně vyplývá i z judikatury kárných senátů Nejvyššího správního soudu), je tedy otázkou, zda si Nejvyšší soud utvořil pouze obecný názor či zda jeho tvrzení vychází z případných zjištění, jež v kárných řízeních nebyla projednávána, a tudíž nebyla promítnuta ani do samotných rozhodnutí kárných senátů.

4.4.2 Kárná opatření uložená za kárná provinění spočívající v nedodržení lhůty

Na základě analýzy bylo zjištěno, že pokud jde o kárná opatření uložená za spáchané kárné provinění spočívající v nedodržení zákonem uložené lhůty pro určitý úkon, došlo k uložení kárného opatření celkem v 43 případech, ve 4 případech bylo od potrestání upuštěno, neboť samotné projednání věci bylo z pohledu kárného senátu Nejvyššího správního soudu shledáno jako dostačující forma postihu.

¹⁶¹ ŠÁMALOVÁ, Milada. Poznatky kárných soudců Nejvyššího soudu ke kárnému řízení. *Soudce*, 2018, roč. 20, č. 7-8, s. 20.

Konkrétní skladba kárných opatření byla následující. V 9 případech byla soudcům uložena důtka (cca 20,9 % z celkového počtu uložených kárných opatření za kárné provinění spočívající v nedodržení lhůty), ve 2 případech došlo k odvolání soudce z funkce (cca 4,6 % z celkového počtu uložených kárných opatření za kárné provinění spočívající v nedodržení lhůty) a konečně ve 32 případech došlo k uložení kárného opatření v podobě snížení v platu (cca 74,4 % z celkového počtu uložených kárných opatření za kárné provinění spočívající v nedodržení lhůty).

Graf č. 4: Kárná opatření uložená za spáchaná kárná provinění spočívající v nedodržení lhůty v letech 2008 - 2023

Ze shora předloženého grafu vyplývá stejný závěr jako u skladby kárných opatření uložených za kárná provinění spočívající v průtazích řízení, tedy že i u kárného provinění spočívajícího v nedodržení lhůty je kárné opatření snížení platu nejhojněji využívanou formou. Snížení platu se pohybuje ve zcela totožném rozmezí jako u kárného provinění spočívajícího v průtazích v řízení, tedy mezi 5 % - 30 %. Časové rozmezí je pak naopak větší, kdy u průtahů v řízení bylo nejdelší opatření snížení platu uloženo na dobu 18 měsíců, u kárného provinění spočívajícího v nedodržení lhůty došlo několikrát k uložení snížení platu dokonce na dobu 30 měsíců. Dolní hranicí je pak doba 3 měsíců, po kterou bylo kárné opatření uloženo.

Míra snížení	Doba snížení (měsíce)	Počet případů
10 %	3	1
10 %	4	2
10 %	5	2
10 %	6	6
10 %	12	2
15 %	3	2
15 %	4	1
15 %	6	2
15 %	10	1
15 %	12	2
20 %	5	1
20 %	6	2
20 %	10	1
25 %	6	1
25 %	9	1
25 %	12	1
25 %	18	1
25 %	24	1
30 %	12	1
30 %	24	1

Tabulka č. 3: Skladba kárných opatření snížení platu uložených soudcům, kteří byli uznáni vinnými z kárného provinění spočívajícího v nedodržení lhůty v letech 2008 – 2023

4.5 Vybraná rozhodnutí kárných senátů

Odvážné a překvapivé tvrzení vyřkla v rámci své obhajoby v kárném řízení vedeným před kárným senátem Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 16 Kss 3/2021 soudkyně Obvodního soudu pro Prahu 8 JUDr. Adriana Pilařová, když označila podmínky pro práci na daném soudu za dlouhodobě katastrofální, s tvrzením, že vzhledem k obrovským problémům se splněním lhůt byla na Obvodním soudě pro Prahu 8 zavedena praxe, kdy kolegové posílali pouze hlavičku rozsudku, aniž by měli v dané době již samotný rozsudek vyhotovený, tak aby byly lhůty zachovány. Následně, to znamená, když již měli rozsudek vyhotovený, účastníkům oznámili, že se spletli.¹⁶² Na stránkách České justice byla následně uveřejněna omluva JUDr. Pilařové, kdy uvedla, že tato informace se netýkala soudců Obvodního soudu pro Prahu 8, nýbrž soudců, se kterými bylo

¹⁶² DIMUN, Petr. Když soudci nestíhali rozsudky, poslali jen první stranu, obvinila soudkyně své kolegy. In. *ceska-justice.cz* [online]. 2021 [cit. 3. 12. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.ceska-justice.cz/2021/11/kdyz-soudci-nestihali-rozsudky-poslali-jen-prvni-stranu-obvinila-soudkyne-sve-kolegy/>>.

vedeno či připravováno kárné řízení. Formulace omluvy může naznačovat, že k takovýmto postupům na Obvodním soudu pro Prahu 8 skutečně docházelo, nicméně soudci, kteří tímto způsobem postupovali již zřejmě na daném soudu (a dost možná ani v oblasti justice) nepůsobí. Na druhou stranu by však takovéto prohlášení nemělo zůstat ze strany Ministerstva spravedlnosti bez povšimnutí a zcela jistě mělo dojít k řádnému prošetření pravdivosti těchto tvrzení. V případě, že by Ministerstvo spravedlnosti došlo k závěru, že k takovýmto postupům na Obvodním soudu pro Prahu 8 skutečně docházelo (a nikoli ojediněle), mělo by pak v tomto ohledu vyvodit potřebné důsledky, a to i vzhledem k soudním funkcionářům, kteří v předmetné době na daném soudu působili a takovýto postup soudcům (byť neúmyslně) umožnili. Informace o tom, zda z výše uvedeného vyvodilo Ministerstvo spravedlnosti jakékoliv důsledky, či zda proběhla důslednější kontrola, se mi nepodařilo dohledat.

Případy, kdy se soudci uchýlovali k protiprávním postupům v rámci výkonu své funkce, a to za účelem zachování procesních lhůt nutných pro vydání rozhodnutí, nejsou ničím ojedinělým. V roce 2022 byl rozhodnutím kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2022, sp. zn. 16 Kss 1/2022, kterým došlo ke schválení dohody o vině a kárném opatření, uznán vinným ze spáchání kárného provinění soudce Okresního soudu ve Vyškově, který nedodržel termín písemného vyhotovení rozsudku a z tohoto důvodu dal pokyn aparátu, aby do informačního systému pro okresní soudy ISAS vyznačil jiné údaje ohledně prodloužení termínu nadřizeným, které se lišily o více jak měsíc.¹⁶³ Rozhodnutím kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2022, sp. zn. 16 Kss 2/2022, kterým došlo ke schválení dohody o vině a kárném opatření, byla soudkyně Obvodního soudu pro Prahu 2 uznána vinnou, že v sedmi případech dala rejstříkové vedoucí pokyn, aby v informačním systému ISAS vyznačila, že byla prodloužena lhůta pro vyhotovení a vypravení rozsudku, aniž by fakticky byla lhůta předsedou soudu prodloužena. Tímto postupem došlo k překročení zákonné lhůty pro odeslání rozhodnutí účastníkům řízení. Takovýto postup mimo vznik kárného provinění v podobě průtahů v řízení příp. nedodržení zákonných lhůt je zároveň kárným proviněním spočívajícím v neoprávněné manipulaci s údaji uvedenými v systému ISAS.

V rámci kárného řízení vedeného kárným senátem Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 11 Kss 3/2018, byl předseda senátu Obvodního soudu pro Prahu 4 Mgr. Michal Průžek uznán vinným, že zaviněným porušením svých povinností způsobil nedůvodné průtahy ve specifikovaných věcech a byl nečinný při provádění procesních úkonů, tedy zaviněně porušil

¹⁶³ DIMUN, Petr. Soudci nestihali psát rozsudky a tak fixlovali s výkazy. Kárný senát je potrestal srážkou z platu. In. *ceska-justice.cz* [online]. 2022 [cit. 3. 12. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.ceska-justice.cz/2022/06/soudci-nestihali-psat-rozsudky-a-tak-fixlovali-s-vykazy-karny-senat-je-potrestal-srazkou-z-platu/>>.

povinnosti soudce a ohrozil důvěru ve spravedlivé rozhodování soudů. V daném řízení kárný senát Nejvyššího správního soudu vyslovil názor, že úkolem kárného senátu je nejprve ověřit, zda tvrzená nečinnost v jednotlivých věcech reálně nastala a následně posoudit, zda takto zjištěné období nečinnosti překračuje určitou akceptovatelnou mez (referenční dobu). Za předpokladu splnění i této druhé podmínky je dále nutné zhodnotit, zda takto zjištěné objektivně existující průtahy v řízení lze klást za vinu právně kárně obviněnému soudci. Kárný senát Nejvyššího správního soudu dále stanovil, že dobu zhruba třinácti měsíců od zahájení řízení věci do nařízení prvního jednání lze v podmínkách Obvodního soudu pro Prahu 4 považovat celkově za akceptovatelnou. Tato informace (přestože samozřejmě její původ nemusí být přičitatelný jednotlivým soudcům daného soudu) je nanejvýš znepokojivá, s přihlédnutím k podstatě soudního řízení a právu na spravedlivý proces.

Vymezení pravomocí kárných soudů zdůraznil kárný senát Nejvyššího správního soudu v rozhodnutí ze dne 21. října 2019, sp. zn. 11 Kss 4/2019, když zdůraznil, že mu s výjimkou zjevných excesů „*nepřísluší hodnotit kvalitu a věcnou správnost rozhodování kárně obviněného soudce ... tento úkol je v rámci opravných řízení svěřen instančně nadřízeným soudům.*“ Kárné senáty Nejvyššího správního soudu nicméně mohou, aniž by se dostali do střetu s výše uvedeným závěrem, vyhodnotit chaotický a nesoustředěný postup soudce v řízení jako zjevný procesní exces s následkem spočívajícím v průtazích v řízení.

4.6 Objektivní důvody pro zproštění odpovědnosti soudce

Jak již bylo na několika místech této práce zmíněno, samotné zjištění existence průtahů ještě nepostačuje pro stanovení závěru o spáchání kárného provinění, nýbrž je nezbytné zvážit, do jaké míry je tento stav přičitatelný zaviněnému porušení povinností soudce. V této souvislosti mají kárné senáty k dispozici řadu hodnotících kritérií.¹⁶⁴

Jednou z významných příčin vzniku průtahů v řízení je pozdní reakce na zvýšený nápad, kdy justiční systém není připraven na výkyvy kvantity napadených věcí na soud (samozřejmě pokud hovoříme o kvantitě ve smyslu navýšení). Negativní důsledky však v takovémto případě nejsou přičitatelné jednotlivým soudcům. Naopak je třeba vést k odpovědnosti osoby zodpovídající za špatné nastavení systému, který takovéto situace buďto reflektuje nedostatečně, případně je nereflektuje vůbec. Statistická data bohužel ukazují, že ani částečné navýšení personálu nemusí vést k vyřešení problémové situace. Např. Mgr. Radek Visigner Ph.D. uvádí, že v roce 2000 zvládlo na Krajském soudě v Brně (agenda Co) vyřídit 41 soudců více věcí, než

¹⁶⁴ rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. června 2019, sp. zn. 11 Kss 3/2018.

zvládlo 79 soudců v roce 2018.¹⁶⁵ Otázkou zůstává, zda pouze na základě předložených dat, bez zohlednění dalších souvislostí a faktorů, lze kategoricky dovozovat skutečnost, že personální navýšení nevede ke zlepšení stavu.¹⁶⁶ Aby byl takovýto údaj vypovídající, musely by v rámci analýzy zkoumány i další údaje, jako významné změny právní úpravy, když došlo mj. k úplné rekonstrukci soukromého práva (což se jistě odrazilo i na rychlosti řešených věcí) či složitost věci, kdy trendem posledních let je obecný nárůst složitosti, což souvisí zejména se změnami právní úpravy a sociologickými změnami ve společnosti. V neposlední řadě pak není možné počítat s tím, že nový soudce do své funkce nastoupí ve stejném tempu (byť možná s větším nasazením), jakým svou práci odvádí již zkušený soudce s dobře nastaveným systémem práce.

Jak již bylo výše opakovaně uvedeno, každý má právo na to, aby soud jeho věc projednal bez zbytečných průtahů, přičemž toto právo zakotvuje řada významných právních dokumentů. Doba nezbytná k projednání a rozhodnutí věci však nezávisí pouze na způsobu vyřizování věci soudem, přestože tato okolnost má určující význam, nicméně je nutno přihlížet i k složitosti věci, počtu účastníků řízení a jejich disciplíně, k podmínkám, které jsou k rozhodování u soudu vytvořeny, zejména v oblasti personálního obsazení soudu ve vztahu k nápadu věcí, k technickému a jinému zabezpečení práce soudců apod. Dobu nezbytnou k projednání a rozhodnutí ve věci může potom zásadně ovlivnit i způsob organizace práce u konkrétního soudu, způsob výkonu dohledu nad činností soudních oddělení, správné sestavení rozvrhu práce a jeho včasné změny přizpůsobené aktuálním podmínkám.¹⁶⁷ Všechny tyto okolnosti pak mohou mít (a dle rozhodovací praxe kárných senátů Nejvyššího správního soudu i mají) zcela zásadní vliv pro vyřešení otázky kárné odpovědnosti soudce, neboť v důsledku jejich působení (ať už samostatně či dohromady s dalšími okolnostmi) může být vyřknut závěr o nemožnosti přičítat vzniklý průtah v řízení k tíži soudce, jenž řízení vedl.

Za efektním fungováním soudní moci stojí nepopíratelně řádné fungování státní správy soudů, což plyne i z ust. § 118 ZSS, dle kterého je úkolem státní správy vytvářet soudům podmínky k řádnému výkonu soudnictví, zejména po stránce personální, organizační, hospodářské, finanční a výchovné. Předpokladem efektivní rozhodovací činnosti soudů je zajištění dostatečného počtu soudců na odpovídající nápad věcí, odpovídající podmínky pro výkon funkce a odpovídající administrativu, kdy činnost Ministerstva spravedlnosti je pro zajišťování chodu soudů imanentní, jak v oblasti organizační, tak i v oblasti personální. Předsedové a místopředsedové jakožto soudní

¹⁶⁵ VISINGER, Radek. *Soudní dohled*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, ISBN 978-80-7598-289-6, s. 122-123.

¹⁶⁶ Významným kritériem je bezesporu také počet osob čítající odborný či administrativní aparát soudu.

¹⁶⁷ KOCOUREK, Jiří. *Zákon o soudech a soudcích. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, ISBN 978-80-7400-292-2. s. 48.

funkcionáři za účasti Ministerstva spravedlnosti určují výchozí podmínky pro efektivní fungování soudů.

Mezi další příčiny nepřiměřených délek řízení (přestože méně závažné) patří rovněž dlouhodobá neefektivní organizace práce, přičemž organizace práce je přičitatelná právě předsedům jednotlivých soudů. Řádné stanovování a dodržování rozvrhu práce je oblastí, jejíž nedůkladné zabezpečování může být impulsem pro zahájení kárného řízení se soudním funkcionářem.¹⁶⁸

Většina odborné veřejnosti je rovněž přesvědčena, že se právní regulace v České republice stává pomalu, ale jistě nadměrnou.¹⁶⁹ Tento jev má samozřejmě přímý dopad i na délku řízení soudců, ať už jde o neustále narůstající počet zákonů a podzákoných právních předpisů nebo o jejich následné opakující se novely, které ne vždy znamenají pouze drobnou úpravu a ve svém důsledku mění původní znění právního předpisu (a tedy právní úpravu) téměř k nepoznání. Např. roku 2012 se roční přírůstek právních předpisů pohyboval mezi 1 % – 2 %. Roční nárůst novelizací dlouhodobě vykazuje vzestupný trend nárůstu, když mezi lety 2012 - 2014 došlo k nárůstu z 1285 novel na 1295, oproti tomu mezi léty 2017 - 2018 došlo k nárůstu z 1461 novel na 1554 novel. Značný nárůst lze sledovat, i pokud jde o počet slov právních předpisů, kdy v roce 2012 obsahovali korpusy primárního práva 15,5 milionů slov, v roce 2018 dokonce 19,8 milionů, tedy došlo k nárůstu o téměř 30 % a jde tak o nárůst značný.¹⁷⁰

Mezi méně závažné příčiny nepřiměřené délky řízení nikoli přičitatelné konkrétnímu soudci lze řadit prodlevy v důsledku spisového oběhu,¹⁷¹ obtížné znalecké dokazování,¹⁷² déletrvající nedostatek a fluktuace pomocného personálu.¹⁷³ Dalším z těžko přehlédnutelných

¹⁶⁸ KOUŘILOVÁ, Iva. Předsedové a místopředsedové obecných soudů. In: *pravni prostor.cz* [online]. 2022 [cit. 14. 11. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.pravni prostor.cz/clanky/procesni-pravo/predsedove-mistopredsedove-obecnych-soudu>>.

¹⁶⁹ CVRČEK, František. Dobře regulovaná svoboda? *Právník*, 2018, roč. 157, č. 8, s. 646.

¹⁷⁰ CVRČEK, František. Dobře regulovaná svoboda? *Právník*, 2018, roč. 157, č. 8, s. 647-650.

¹⁷¹ Existence pouze jednoho vyhotovení soudního spisu je nejen zcela nelogická, ale rovněž značně nepraktická, kdy přesouvání spisu mezi soudy rozhodně nevede k urychlení celkové délky řízení. Vyhotovení více exemplářů soudního spisu by však vedlo ke zvýšení nákladů, a to jak pokud jde o pořizování fotografií tak nutnost zvýšení kapacity skladovacích prostor. Jednoduchým řešením by v tomto směru byla jistě větší elektronizace justice, jejíž potřeba je ze strany nejen některých soudců, ale i další odborné veřejnosti (např. veřejného ochránce práv) čteně zdůrazňována.

¹⁷² V praxi dochází nikoli sporadicky k situacím, kdy v některých městech není možné sehnat znalce určitého oboru pro vyhotovení znaleckého posudku v době přiměřené pro vedené řízení (jmenovitě bývá značný problém se sehnáním znalce v oblasti vyčíslení nemajetkové újmy).

¹⁷³ VISINGER, Radek. *Soudní dohled*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, ISBN 978-80-7598-289-6, s. 278.

problémů je otázka nedostatečné kapacity a pružnosti kapacity jednajících síní, a to zejména u některých prvostupňových soudů.¹⁷⁴

V souvislosti se zvyšováním efektivity soudů se v posledních letech diskutuje otázka tzv. minitýmů, kdy na některých soudech už tyto pracovní skupiny byly zavedeny. Minitým představuje pracovní skupinu, která se skládá ze soudce, který je v čele této skupiny a dalších justičních pracovníků, jako např. asistentů, vyšších soudních úředníků, tajemnice, rejstříkové vedoucí a protokolující úřednice. Hlavním cílem minitýmů je ulehčit soudci práci tím, že odborný aparát převezme vyřizování některých procesních úkonů, tak aby se soudce mohl co nejvíce soustředit pouze na samotnou „rozhodovací činnost“. Tento systém by měl vést k zrychlení řízení, a to i díky zjednodušení spisového oběhu.

K zavedení minitýmů do praxe českého soudnictví došlo v roce 2008. Hlavními argumenty pro zavedení těchto týmů jsou efektivita práce, zrychlení soudního řízení, odanonymizování práce, ale rovněž odpovědnost soudce za celé řízení. Statistická data z roku 2015 pak ukázaly, že na soudech, kde tyto minitýmy byly zavedeny, skutečně došlo k růstu efektivity práce.¹⁷⁵ Tento koncept byl mimo jiné vytvořen i v reakci na tlak spočívající ve snaze snižovat počet nových soudců (i s ohledem na snížení finančního dopadu do státního rozpočtu), kdy jsou tendence delegovat určitý segment soudcovské práce na odborný personál soudu.¹⁷⁶

Za poměrně zajímavé lze považovat rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. března 2014, č.j. 16 Kss 9/2013-91 ze kterého vyplývá, že „*činnost každého soudce má svoje limity a po nikom nelze požadovat, aby se nikoliv krátkodobě, nýbrž trvale, pracovní přepínal, vystavoval se nezvládnutelným stresům a ve prospěch nadstandardního plnění pracovních úkolů zcela potlačoval svůj soukromý život.*“ V daném rozhodnutí tak kárný senát uznal jako zcela relevantní důvod pro zproštění viny dlouhodobé pracovní vytížení, v důsledku kterého není soudce schopen činit všechny potřebné úkony neprodleně, tak jak by to odpovídalo potřebám každého jednotlivého řízení a zájmům účastníků na co možná nejrychlejší rozhodnutí ve věci.¹⁷⁷

¹⁷⁴ PÁCAL, Jiří. Je možné kárně postihovat soudce za průtahy v řízení za situace, kdy jim nejsou mocí výkonnou – Ministerstvem spravedlnosti zajištěny potřebné personální a materiální předpoklady pro řádný výkon soudnictví? *Právní rozhledy*, 2015, roč. 25, č. 19, s. 38.

¹⁷⁵ VESELÝ, Jan, Pavla WIMMEROVÁ a Petra SVOBODOVÁ. Minitýmy – výsledky a zkušenosti po 6 letech praxe u okresního soudu. *Soudce*, 2015, roč. 17, č. 4, s. 17-19.

¹⁷⁶ DÖRFL, Luboš. Podpora práce v minitýmech. *Soudce*, 2008, roč. 10, č. 7-8, s. 13.

¹⁷⁷ rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. března 2014, sp. zn. 16 Kss 9/2013.

5. Úvahy de lege ferenda

Přestože systém kárných řízení se soudci v České republice je dle mého názoru nastaven poměrně dobře a zdá se být do jisté míry efektivním, vykazuje řadu závažných nedostatků. Na některé z těchto nedostatků již byla Česká republika dokonce upozorněna (jak je uvedeno výše) Evropským soudem pro lidská práva a skupinou států Rady Evropy GRECO. Nejčastěji skloňovaným problémem v rámci diskuzí samotných soudců je problém jednoinstančnosti kárného řízení. Výhrady k takto nastavenému systému přetrvávají již od jeho zavedení, zcela evidentně se tedy s tímto modelem kárného řízení justice nesžila ani po více než 14 letech fungování.

Ústavní soudce JUDr. Tomáš Lichovník uvedl, že zavedení dvoustupňovosti kárného řízení považuje za potřebné, neboť pomine-li obnovu řízení, je jedinou možností obrany proti rozhodnutí kárného senátu ústavní stížnost.¹⁷⁸ Je přinejmenším zarážející, že každý zaměstnanec řešící se svým zaměstnavatelem pracovněprávní spor má v rámci právní úpravy k dispozici poměrně širokou škálu opravných prostředků. Přestože kárné řízení není obdobou pracovněprávního sporu, jenž je projednáván a rozhodován soudy civilními, nepochybně má v některých ohledech obdobné důsledky dopadající do sféry soudce jakožto „zaměstnanec“ v širším slova smyslu. V tomto kontextu se tedy jeví jako krajně nespravedlivé, aby nebyla soudci dána možnost nikoli zvrátit rozhodnutí jevící se mu jako nevýhodné, nýbrž možnost nechat přezkoumat oprávněnost vydaného rozhodnutí, pokud o něm panují závažné pochybnosti. Tento názor zastává dlouhodobě velká část představitelů justice. V tomto kontextu je nutno zdůraznit, že Ústavní soud nemůže být stavěn do pozice orgánu, který bude jakožto náhradník chybějícího orgánu vykonávat přezkum rozhodnutí kárných senátů Nejvyššího správního soudu, případně sjednocovat judikaturu těchto senátů. Ústavní soud má v rámci přezkumu rozhodnutí kárných senátů Nejvyššího správního soudu velmi omezené pravomoci, kdy sice může konstatovat případnou nesouladnost s právními předpisy, a to zejména s Úmluvou, nicméně nemůže provést nové projednání věci a tím případné nedostatky kárných senátů napravit.¹⁷⁹

¹⁷⁸ PASEKOVÁ, Eva. Spor o kárná řízení: Chybí pouze možnost odvolání, zní z justice. In: *ceska-justice.cz* [online]. 2020 [cit. 30. 11. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.ceska-justice.cz/2020/01/spor-karna-rizeni-chybi-moznost-odvolani-zni-justice/>>.

¹⁷⁹ VÁLOVÁ, Irena. Přelomový rozsudek ze Štrasburku: Kárný senát, který soudí soudce, státní zástupce a exekutory, porušuje právo. In: *ekonomickydenik.cz* [online]. 2022 [cit. 9. 2. 2023], dostupné na WWW <<https://ekonomickydenik.cz/prelomovy-rozsudek-ze-strasburku-karny-senat-ktery-soudi-soudce-statni-zastupce-a-exekutory-porusuje-pravo/>>.

K naplnění požadavků skupiny států Rady Evropy GRECO jakožto i požadavky vyplývající z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Grosam vs. Česká republika* by došlo zavedením druhé instance v podobě kárného senátu složeného pouze ze soudců profesionálů. V případě takovéto změny však zákonodárce musí postupovat máje na paměti, že spolu se zavedením možnosti odvolání rozhodně vyvstane problém spočívající v prodloužení doby kárného řízení. Tento aspekt bude samozřejmě zcela nežádoucí, nicméně při zavedení systému dvojinstančnosti se bude jednat velmi pravděpodobně o důsledek nevyhnutelný.

V případě, že by soudce, jehož kárný senát v prvním stupni uznal vinným ze spáchání kárného provinění, bude do rozhodnutí odvolacího kárného soudu postaven mimo výkon funkce,¹⁸⁰ nastane nežádoucí následek v podobě absence soudce na soudě (tedy nenaplnění kapacity soudu), což se odrazí mimo jiné v možném nárůstu dalších průtahů, neboť bude nutno rozdělit nevyřízené věci (alespoň ty urgentní) kárně obviněného soudce mezi ostatní. V horším případě se bude čekat, zda se daný soudce vrátí do funkce zpět.

Jako jednoduché řešení se jeví nechat setrvat soudce ve funkci do doby, než bude rozhodnuto o opravném prostředku. V takovémto případě se však situace, pokud jde o nazírání veřejnosti na soudnictví, může ještě dramaticky zhoršit, neboť málokdo by chtěl, aby o jeho právech a povinnostech rozhodoval soudce, jehož kariérní život visí doslova na vlásku, neboť se rozhoduje o jeho setrvání ve funkci. Takovýto člověk pak nemůže přirozeně u účastníků řízení vyvolávat žádnou autoritu, která je zcela nezbytným předpokladem pro úspěšné vedení soudního řízení.¹⁸¹

Neexistence opravného prostředku rovněž může přinášet možnost liberálního přístupu kárných senátů při řešení jednotlivých případů a úvahách o uložení konkrétního opatření, neboť toto rozhodnutí kárné senáty Nejvyššího správního soudu vydávají s vědomím, že proti němu není řádný opravný prostředek přípustný.¹⁸² I ohledně této záležitosti se utvořily dvě názorové větve. První větev koresponduje se shora naznačeným závěrem, tedy že v praxi může s ohledem na neexistenci řádného opravného prostředku reálně docházet k ukládání méně přísnějším sankcím,

¹⁸⁰ Protože je samozřejmě zcela vyloučeno, aby o záležitostech účastníků (jakéhokoliv) řízení rozhodoval soudce, kterému již bylo uloženo (nikoli pravomocně) kárné opatření spočívající v odvolání z funkce, a to zejména s přihlédnutím ke skutečnosti, jaké by opačný postup (tedy ponechání soudce ve funkci) vyvolat rozčarování a despekt k takovémuto soudci jak ze strany veřejnosti, tak zejména ze strany účastníků řízení, ve kterém by takovýto soudce měl po vydání rozhodnutí kárného soudu v prvním stupni rozhodovat.

¹⁸¹ ŠAFÁŘ, Roman. O plánované reformě justičních zákonů: Cesta do taláru má být trnitější a kárné řízení spravedlivější. In: *pravo21.cz* [online]. 2020 [cit. 28. 10. 2022], dostupné na WWW: <<https://pravo21.cz/pravo/o-planovane-reforme-justicnich-zakonu-cesta-do-talaru-ma-byt-trnitejsi-a-karne-rizeni-spravedlivejsi>>.

¹⁸² ŠRÁMEK, Dušan. Kárných řízení se soudci by mohlo být víc, předpokládá to větší aktivitu žalobců. In: *ceska-justice.cz* [online]. 2017 [cit. 9. 2. 2023], dostupné na WWW <<https://www.ceska-justice.cz/2015/06/karnych-rizeni-se-soudci-by-mohlo-byt-vic/>>.

než jak by tomu bylo, pokud by existovala možnost přezkumu rozhodnutí kárného senátu na základě odvolání. Tento názor zastávají zejména příslušníci jiných právnických profesí, nejčastěji advokáti. Na druhé straně však panuje názor, že znalost neexistence řádného opravného prostředku nutí kárné senáty Nejvyššího správního soudu vydávat svá rozhodnutí s nadstandardní pečlivostí a důsledným prověřením všech rozhodných skutečností. Se zřetelem k tomu by pak zřízení odvolacího orgánu (či přidělení kompetence odvolání projednat a rozhodnout o něm již orgánu existujícímu) nemělo smysl, neboť takováto rozhodnutí by i v rámci přezkumu odvolacím orgánem obstála. Takovýto závěr však zní až příliš utopisticky, neboť z logiky věci a vzhledem k přítomnosti lidského prvku v rámci procesu rozhodování o kárných proviněních je fakticky takovýto závěr zcela vyloučen (bez toho aniž bych měla pochybnosti o kvalitě vydávaných rozhodnutí kárných senátů). Nelze se divit touze justiční veřejnosti po zavedení možnosti odvolání, neboť výhodnost takového systému je pro potenciálně kárně odsouzeného zcela zjevná.

Dle předsedy Nejvyššího správního soudu České republiky Karla Šimky není jednoinstančnost kárného řízení zásadním problémem, negativně se však nevymezuje ani k případné možnosti zavedení druhé instance.¹⁸³ Na druhou stranu předseda Nejvyššího soudu České republiky Petr Angyalossy by zavedení možnosti odvolání v kárném řízení uvítal.¹⁸⁴

Osobně nespátřuji v případném zavedení dvojinstančnosti kárného řízení soudců (z pohledu „nesoudce“) žádnou závratnou výhodu. Z mého pohledu převažují spíše negativa spočívající v prodloužení délky kárného řízení, které ve výsledku pocítí zase nejvíce účastníci soudních řízení, a to z již výše uvedených důvodů.

Pokud se oprostíme od problému jednoinstančnosti řízení, v rámci současné právní úpravy kárného řízení se soudci považují za zásadnější problém neexistenci sjednocovacího mechanismu judikatury kárných senátů Nejvyššího správního soudu. Některé kárné senáty Nejvyššího správního soudu se ve svých názorech, pokud jde o poměrně závažné otázky (např. pojetí kárného provinění průtahů v řízení jakožto skutku což se poté velmi znatelně odráží v rozsahu uloženého opatření) diametrálně rozcházejí. V rámci současně fungujícího systému však neexistuje orgán, jenž by tyto sporné otázky řešil s konečnou platností. Nad to již i samotná rozhodovací praxe kárných senátů Nejvyššího správního soudu ukázala potřebu existence takového orgánu. Takovouto pravomoc však na sebe odmítl vzít Ústavní soud, když v nálezu ze dne 29. září 2010,

¹⁸³ Česká tisková kancelář. Šimka očekává, že vláda u ESLP kvůli kárným řízením využije opravný prostředek. In: *Ceska-justice.cz* [online]. 2022 [cit. 28. 10. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.ceska-justice.cz/2022/07/simka-ocekava-ze-vlada-u-eslp-kvuli-karnym-rizenim-vyuzije-opravny-prostredok/>>.

¹⁸⁴ Česká tisková kancelář. Předseda NS by uvítal změny v kárných řízeních a možnost odvolání. In: *ceskenoviny.cz* [online]. 2022 [cit. 28. 10. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/predseda-ns-by-uvital-zmeny-v-karnych-rizenich-a-moznost-odvolani/2271125>>.

sp. zn. Pl. ÚS 33/09 konstatoval, že v jeho gesci není otázka sjednocování judikatury kárných senátů. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu se v již dříve citovaném usnesení ze dne 29. května 2019, č.j. 16 Kss 5/2017–173 k otázce jeho pravomocem v oblasti sjednocování judikatury kárných senátů vyjádřil tak, že řešení těchto otázek nespadá do jeho kompetencí a není tedy možné, aby tuto funkci (pokud nedojde ke změně právní úpravy) zastřešoval on. V tomto směru mne zaujala myšlenka JUDr. Karla Šimky, který polemizoval nad možností vytvoření rozšířeného kárného senátu, který by pomohl ve vytvoření závazných stanovisek k judikatorně odlišně řešeným otázkám. Možným řešením by však teoreticky mohlo být rovněž i zavedení dvojinstančního řízení, tedy pokud by odvolacím orgánem byl pouze jeden „soud“ rozhodující ve stejném obsazení.

Další problém spatřuji v absenci výslovného zákonného zakotvení kárného provinění předsedy soudu v případě nepodání kárného návrhu, přestože se dozvěděl o okolnostech svědčících o tom, že soudce se dopustil jednání, jež by mohlo být kárným proviněním s ohledem na povahu a intenzitu takového skutku. Pokud bych měla být již velmi kritická, rovněž by bylo možné zakotvit kárné provinění (nikoli jen předsedy soudu, ale zejména jeho osoby) i v případě opožděně podaného návrhu na zahájení kárného řízení. ZSS v ust. § 128 odst. 1 stanoví, že: *„zjistí-li příslušný orgán státní správy soudů, že soudce zaviněně porušil své povinnosti při výkonu funkce nebo že chování soudce narušuje důstojnost soudcovské funkce nebo ohrožuje důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů, podá návrh na zahájení řízení o kárné odpovědnosti soudců podle zvláštního právního předpisu,“* bez toho aniž by byla výslovně stanovena sankce za nesplnění této zákonné povinnosti v podobě kárné odpovědnosti.

Přestože je již odbornou literaturou dovozována možnost podat kárný návrh na předsedu soudu z důvodu nečinnosti, to za předpokladu, že tento nepodá návrh na zahájení kárného řízení vůči soudci, který se dle informací, které předseda soudu má, měl dopustit kárného provinění, bylo by dle mého názoru vhodnější, aby tato forma provinění byla právní úpravou zakotvena explicitně. Domnívám se totiž, že zakotvení takovéto skutkové podstaty by mohlo přinést alespoň malé zlepšení, pokud jde o účinné postihování spáchaných kárných provinění. Vždyť přece přehled předsedy soudu o aktivitě jednotlivých soudců a tedy i o příp. řádném výkonu jejich funkce je jedním ze základních předpokladů efektivního fungování justice a předsedové by tak měli být důsledněji hnáni k odpovědnosti, pokud těmto svým povinnostem nedostojí.

Pokud jde o zkrácení celkové délky řízení a snahy o zamezení vzniku průtahů v řízení, pak takovéto výsledky nejsou samozřejmě pouze otázkou práce jednotlivých soudců a soudů. Zejména stát má být v tomto směru ten, kdo zajistí účinná organizační opatření, které budou ke zkrácení délky řízení a zamezení vznikům průtahů v řízení vést. V zásadě má stát několik možností. Jednak

mohou být navýšeny personální zdroje, další možností je zjednodušení procesních postupů (otázka je, nakolik toto zjednodušení bude skutečně efektivní, neboť nová právní úprava by se musela na soudech opět „zajet“ a ve výsledku by tedy minimálně krátkodobě mohlo dojít ke zhoršení stávající situace), dále by bylo možné omezit počet projednávaných věcí (např. zvýšení hranice jednostupňovosti projednávaných věcí, ztížení přístupu k odvolání) či příp. změnit motivační prostředky.¹⁸⁵ I tyto možnosti jsou ze strany justiční veřejnosti diskutovány.

Z předložených informací lze zaujmout názor, že obecně není vznik průtahů v řízení a nečinnosti v drtivé většině případů problémem špatně nastaveného systému, jež by byl příčinnou jejich vzniku, nýbrž jde o problém jednotlivců. Jedinou možností, jak vyhledat v poměrně rozsáhlém personálním justičním systému jednotlivce, kteří by v tomto sektoru neměli vzhledem ke svým výkonům nadále působit, a to nejlépe ještě vyhledat tyto v čase, kdy nezpůsobili žádné větší škody např. v podobě vleklých průtahů v řízení, by jistě bylo zavedení každoroční statistiky, v rámci které by byl soudce hodnocen jednak s ohledem na to, jakých kvalit jeho práce dosahuje, ale rovněž se zohledněním počtu věcí, které byl schopen vyřídit.¹⁸⁶ Právě však v systému České republiky účinně a rychle vyhledávat tyto jedince jsou dle mého názoru ještě velké mezery. Za účelem vylepšení tohoto systému by bylo např. vhodné zajistit aparát, jenž by zpracovával a následně vyhodnocoval shora uvedené statistiky (zejména ve vzájemné souvislosti na soudě samotném, ale i mezi jednotlivými soudy), což by samozřejmě opět bylo třeba podložit zákonnou úpravou s přihlédnutím k požadavku nestrannosti a nezávislosti justice. V současné chvíli již částečně k takovému zpracování dochází, nicméně z odpovědí, kterých se mi dostalo na základě žádosti o informace, lze uzavřít, že tento systém není prozatím nastaven tak, aby informace z něj vycházející byly natolik podrobné, že by z nich bylo možné bez dalších navazujících hlubších analýz činit závěry. Nemohou tak být současně ani řádným podkladem pro eventuální možnost přijmout okamžité opatření k nápravě. Mám za to, že shora nastíněný systém podrobným řádných analýz by jistě posloužil i jako zcela relevantní a dostatečný podklad pro případné kárné řízení, přičemž by mohl ulehčit kárným senátům práci a příp. tak vést i k samotnému zrychlení kárného řízení.

Z mého pohledu (jak jsem naznačila již dříve) je nejproblematictější skutečnost, že současná právní úprava bohužel stále umožňuje soudci dobrovolně se vzdát funkce a jednoduše se tak vyhnout kárnému řízení. Zcela nelogicky je mu tak umožněno, aby se svobodně rozhodl,

¹⁸⁵ WAGNEROVÁ, Eliška, Vojtěch ŠIMÍČEK, omáš LANGÁŠEK a Ivo POSPÍŠIL. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, ISBN 978-80-7357-750-6, s. 789.

¹⁸⁶ Obdobné statistiky jsem již na některých soudech při analýze judikatury kárných senátů Nejvyššího správního soudu zaznamenala, nicméně neneviduji, že by šlo o činnost povinnou, která by byla následně (např. Ministerstvem spravedlnosti) nějak dále vyhodnocována.

zda na sebe řádně převezme odpovědnost za porušení svých povinností či nikoli. Takovouto možnost nikdo jiný nemá. Tento problematický aspekt právní úpravy kárné odpovědnosti soudců veřejně vypíchl již v roce 2015 tehdejší ministr spravedlnosti JUDr. Robert Pelikán, Ph. D. Navrhovaná úprava ust. § 8 odst. 1 ZŘSSZE měla být následujícího znění: „*Návrh na zahájení kárného řízení lze podat i proti osobě, již zanikla funkce soudce, předsedy soudu, místopředsedy soudu, předsedy kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu ..., došlo-li ke spáchání kárného provinění při výkonu této funkce. Ustanovení tohoto zákona se na toto kárné řízení použije obdobně. V řízení lze rozhodnout pouze o vině.*“¹⁸⁷ Takovéto ustanovení by rovněž řešilo problém nemožnosti státu uplatnit regresní nárok vůči soudci, pokud tento před projednáním kárného provinění ze strany kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze své funkce rezignoval. Z nepochopitelného důvodu však k takovéto změně doposud nedošlo.

Bez ohledu na výsledek rozhodnutí Velkého senátu ve věci Grosam vs. Česká republika však lze bezpochyby uzavřít, že úprava kárného řízení představuje otázku palčivou a s přihlédnutím k závěrům skupiny států Rady Evropy GRECO a dlouholeté nespokojenosti ze strany justiční veřejnosti si již dlouhodobě zaslouhuje větší pozornost ze strany zákonodárce. To však nikoli toliko pouhým vytvořením novely, ale rovněž vynaložení co největšího úsilí, aby tato zdárně prošla celým legislativním procesem. Jinými slovy, je třeba, aby nebyly veškeré návrhy pouze na papíře, ale konečně začaly mít účinky i v praxi. V tomto ohledu považuji za nezbytné doplnit, že Ministerstvo spravedlnosti na legislativních změnách v rámci právní úpravy kárného řízení (nejen) se soudci již v minulosti opakovaně pracovalo, když mj. 16. prosince 2019 byly usnesením vlády navrhované změny schváleny, následně byl vládní návrh zákona pod sněmovním tiskem 683/0 projednáván Poslaneckou sněmovnou. Toto projednávání bylo však v únoru 2021 přerušeno (to, že nebude projednáván se však vzhledem k jeho zařazení až na konec dlouhého projednávajícího seznamu dalo očekávat). Další projednávání bylo samozřejmě bohužel společně s koncem volebního období ukončeno. Předkládaný návrh již počítal s obnovením dvoustupňového řízení, když zavedl možnost řádného opravného prostředku v podobě odvolání.

V současné chvíli je Ministerstvem spravedlnosti opětovně připravována novela. Její znění není prozatím veřejnosti dostupné, nicméně už v tuto chvíli je zřejmé, že novela počítá s opětovným zavedením dvojinstančního řízení. V prvním řízení budou o kárných proviněních soudců rozhodovat kárné senáty vrchních soudů, tyto by měly být tří členné, a měly by být složené výhradně ze soudců (předsedou by měl být soudce vrchního soudu, přisedálici soudce krajského

¹⁸⁷ MALECKÝ, Robert. Ať kárné řízení postihne i soudce a státní zástupce, kteří rezignovali, navrhuje Pelikán. In: *ceska-justice.cz* [online]. 2015 [cit. 30. 11. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.ceska-justice.cz/2015/04/at-karne-řízení-postihne-i-soudce-a-statni-zastupce-kteri-rezignovali-navrhuje-pelikan/>>.

soudu a okresního soudu). O odvolání by dle připravované novely rozhodovaly kárné senáty Nejvyššího soudu, v nichž by zasedali dva soudci Nejvyššího soudu a jeden soudce Nejvyššího správního soudu. Možné „přemístění“ kárných senátů z Nejvyššího správního soudu na Nejvyšší soud již bylo v minulosti označováno jako krajně nevhodné řešení, neboť současné nastavení již bylo dobře zavedené a fungovalo. Připravovaná novela tak nejen zavádí dvojinstanční řízení, ale doslova zcela rozbíjí současný model. Lze jen předpokládat, že příčiny uvedeného postupu ozřejmí důvodová zpráva. Za příznivou změnu lze však považovat předpokládaný vznik sjednocovatele judikatury kárných senátů, kterým by měl být tzv. velký pětičlenný senát.

Novela rovněž přináší institut podmíněného zastavení, který jistě vyvolá bouřlivou diskuzi. Kárný senát by dle návrhu mohl bez nařízení ústního jednání rozhodnout o podmíněném zastavení kárného řízení, avšak za podmínky, že se kárně obviněný k činu doznal a prohlásil, že uhradí státu regresní úhradu podle zákona upravujícího odpovědnost státu za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci, pokud se jí stát domáhá. Vzhledem ke skutečnosti, že doposud stát nebyl aktivní, pokud se jedná o uplatňování regresních nároků vůči soudcům, nepovažují toto řešení za vhodné. To samozřejmě za předpokladu, že se postoj státu nezmění v tom smyslu, že regresní nároky začne aktivně uplatňovat. V opačném případě by se totiž soudce zcela vyhnul jakémukoliv potrestání tím, že by pouze uznal svou vinu. Zavedením tohoto institutu by tedy došlo ještě ke zhoršení současného stavu. Soudce by tedy místo rezignace (ve snaze vyhnout se odpovědnosti) jak je tomu dnes, pouze přiznal svou vinu, čímž by nadále zůstal ve své funkci (tímto by došlo k úplnému popření jednoho ze základních účelů kárného řízení, tedy principu prevence). Nezbývá než doufat, že takovýto postup bude umožněn pouze u velmi málo závažných kárných provinění, jako např. u ojedinělých excesů z jinak vzorných pracovních výsledků soudce.¹⁸⁸

Ani v takovémto případě však nelze shora nastíněnou změnu považovat za šťastně zvolené řešení. Dle mého názoru shora popsany postup nápadně připomíná institut odpustků, který by neměl být do praxe v žádném případě opětovně zaváděn. Natož do praxe soudní. Jak by k tomu pak přišli sami účastníci řízení, kterým by nebylo umožněno „vykoupit“ se ze své vinny stejným způsobem, jako to může udělat kárně obviněný soudce?

¹⁸⁸ DIMUN, Petr. Prohřešky v justici už nebude řešit Nejvyšší správní soud. Rozhodovat mají nově jen soudci. In: *ceska-justice.cz* [online]. 2023 [cit. 5. 3. 2023], dostupné na WWW: <<https://www.ceska-justice.cz/2023/02/prohresky-v-justici-uz-nebude-resit-nejvyssi-spravni-soud-rozhodovat-maji-nove-jen-soudci/>>.

Závěr

Jak již bylo dříve několikrát v této práci zdůrazněno, důvěra veřejnosti v soudnictví má pro fungování právního systému zcela nezastupitelný význam, neboť důvěra v právní systém a tomu odpovídající ochota dodržovat zákony představuje základní pilíř tohoto systému. Důvěra může být posilována prostřednictvím dobře fungujícího systému samoregulace, či jinak nazývané samoočisty soudnictví, a to nejlépe ze strany soudců samotných. V závažnějších případech pak právě skrze kárné soudnictví. Přestože jsou na soudech prováděny kontroly, je nutné a účelné, aby to byli v první řadě sami soudci, kdo v rámci sebereflexe má a musí vědět, v jakém stavu se nachází jeho práce, jaké podává pracovní výsledky. K tomuto vlastnímu zhodnocení mohou složit např. údaje uvedené v systému ISAS. Pakliže tento postup selže, měli by být všichni hříšníci odhaleni na základě periodických kontrol a následně odpovídajícím způsobem potrestáni, a to právě prostřednictvím kárného řízení.

Současně nastavenou platnou právní úpravu v oblasti postihů kárných provinění považuji za poměrně účinnou. Jak jsem již několikrát v této práci zmínila, z mého pohledu se nejvíce ani příliš právně problematická otázka nemožnosti podat proti rozhodnutí o kárném provinění odvolání (přestože jako soudce bych samozřejmě hovořila jinak). Za nepochopitelný nedostatek současné úpravy považuji absenci orgánu zajišťujícího sjednocování judikatury kárných senátů Nejvyššího správního soudu a jako nanejvýš problematickou vnímám rovněž možnost, kdy se soudce zcela zproští své odpovědnosti v důsledku své rezignace z funkce. Věřím, že toto rozhořčení se mnou sdílí řada zástupců jak odborné, tak i laické veřejnosti.

Pokud jde o vyplacení nároků na náhradu škody, zajištění zachování práva účastníků na projednání věci bez zbytečných průtahů je zcela v gesci státu. Je tedy zcela na místě, že pokud stát tyto požadavky nezajistí, přebírá za své selhání odpovědnost. Na tomto místě je však nutno položit si otázku, zda by měl stát za tuto újmu odpovídat sám také v případě, kdy újma vznikla toliko a výlučně z důvodu liknavosti soudce, který měl zajištěny veškeré podmínky k řádnému výkonu své funkce. Na druhou stranu je to právě stát, který soudcům nadále umožňuje zprostit se odpovědnosti v důsledku rezignace z funkce.

V současné chvíli můžeme jen hádat, jaký bude osud právní úpravy kárné odpovědnosti soudců, tj. zda zůstane zachována jednoinstančnost či zda bude přijata navrhovaná novela a dojde tak k úplnému přenastavení současného systému kárného řízení. Jedno je však jisté. Pokud změna naší vnitrostátní právní úpravy necílí pouze na splnění požadavků kladených ze strany evropských

kontrolních orgánů,¹⁸⁹ ale rovněž na zpřísnění ukládaných kárných postihů, nepovažuji toto řešení za příliš šťastné. Objevují se názory, že za současného stavu mají kárné senáty Nejvyššího správního soudu obavu ukládat přísnější opatření s myšlenkou, že se jedná o rozhodnutí konečné. Neměla by však takováto myšlenka (tedy, že jde o rozhodnutí „konečné“) provázat každé rozhodování, bez ohledu na to, zda se jedná o rozhodnutí, proti kterému je možné podat řádný opravný prostředek či nikoli? Vždyť přece to by mělo být cílem soudnictví (a to nejen kárného) vydávat natolik kvalitní rozhodnutí, které je založeno na absolutním přesvědčení o jeho správnosti a nikoli vydávat rozhodnutí pochybná, s myšlenkou, že tyto se případně v dalším stupni řízení nějakým způsobem napraví.

Pokud chce tedy zákonodárce docílit zpřísnění ukládaných postihů ve formě kárných opatření (jak bývá často ve veřejných diskuzích naznačováno), měl by toto reflektovat v samotné právní úpravě v podobě změny sankcí, příp. stanovit přesnější podmínky pro jejich ukládání (např. při zohlednění způsobu zavinění), nikoli čekat, že kýžené zpřísnění přinese změna počtu rozhodujících instancí.¹⁹⁰

Pokud jde o kárná provinění spočívající v nečinnosti a průtahích v řízení, délka řízení má nepochybně zcela zásadní roli při vyhodnocování účinnosti daného soudního systému. Jako taková je v rámci tohoto hodnocení zařazena mezi základní kritéria,¹⁹¹ a to nikoli bezdůvodně. Již od nepaměti platí totiž pravidlo „*justice delays is justice denied*.“ Při studování jednotlivých rozhodnutí kárných senátů Nejvyššího správního soudu jsem zjistila, že ve většině případů se jednalo o kárná provinění spočívající v průtahích v řízení a nečinnosti v desítkách věcí, šlo o zcela bezdůvodně způsobené průtahy. V opravdu závažných případech šlo dokonce řádově až o stovky zcela nedůvodně způsobených průtahů. V tomto kontextu si je nutné uvědomit, že na právní postavení stran a jejich důvěru v soudní rozhodování může mít takovéto systematické porušování soudcovských povinností mnohem drtivější dopad než například ojedinělý morální poklesek v soudcově osobním životě. Jde o jednoduchý logický závěr, neboť systematické dlouhodobé porušování povinností soudce se dotýká vlastního účelu existence soudní moci, tedy dávat v reálném čase průchod spravedlnosti.¹⁹²

¹⁸⁹ V tomto ohledu považuji za přinejmenším úsměvnou situaci, kdy se Evropský soud pro lidská práva nezdráhá ve svých rozhodnutích hojně kritizovat členské státy za nepřiměřenost délky řízení, přičemž značně dlouhá délka řízení je palčivým problémem i samotného soudu.

¹⁹⁰ Srov. viz MRÁKOTA, Ondřej. Zefektivnění, nebo zpřísnění? *Soudce*, 2019, roč. 20, č. 6, s. 2.

¹⁹¹ PAVEL, Aleš a Jan STRYA. Délka řízení nejen u nejvyšších soudů v Evropě z komparativního pohledu. *Soudce*, 2020 roč. 22, č. 11-12, s. 19.

¹⁹² rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. ledna 2022, sp. zn. 11 Kss 1/2022.

Přestože průtahy v řízení a samotná délka soudních řízení představuje nadále palčivý problém, a to zejména v očích laické veřejnosti, nutno s přihlédnutím k analýze uzavřít, že soudci v České republice si nevedou až tak špatně. O tomto závěru svědčí rovněž předestřené závěry Evropské komise týkající se efektivity soudnictví jednotlivých členských států, kde se Česká republika, pokud jde o rychlost řízení, umístila v posledních letech na předních příčkách. Nezbývá tedy jen doufat, že si čeští soudci povedou nadále přinejmenším tak, jako doposud i s přihlédnutím ke stále se zvyšujícímu nápadu. V lepším případě budou v budoucnosti dosahovat ještě lepších výsledků. Na zvyšující se nápad upozorňuje i JUDr. Marcela Fryštenská, Ph.D, když uvedla, že *„statistická data odhalují skutečnost, že poptávka po soudních rozhodnutích převyšuje jejich nabídku, což lze považovat za hlavní příčinu průtahů soudních řízení. Pro hledání cesty ke zvýšení efektivity soudního systému je třeba hledat faktory mající na poptávku a nabídku soudních rozhodnutí vliv.“*¹⁹³

Určitým paradoxem ve vztahu ke shora probírané problematice jsou dvě stížnosti, které na přelomu roku 2019 a 2020 zaznamenal Městský soud v Praze. Stížnosti nesměřovaly toliko na průtahy daného řízení, ale naopak se stěžovatelé ohrazovali proti rychlosti, s jakou bylo o dané věci odvolacím soudem rozhodnuto, kdy rychlost vyřízení odvolací věci jeden ze stěžovatelů vnímal dokonce jako podezřelou.¹⁹⁴ Soudce by tedy měl hledat nejlépe určitou časovou rovnováhu.

I ve vztahu ke shora uvedenému bych závěrem citovala prohlášení JUDr. Jaromíra Jirsy někdejšího prezidenta Soudcovské unie České republiky: *„veřejnost je vytrvale utvrzována v představách, že pokud se jí nedostane spravedlnosti rychle, jako by se jí nedostalo vůbec. Je pravda, že pozdě zajištěná spravedlnost někdy ztrácí svůj význam s ohledem na běh času. Rychlost řízení se však nesmí stát tím jediným měřítkem, jedinou vyznávanou hodnotou, které se bude podřizovat. Ostatně, existuje staré pravidlo známé již z římského práva – při rozsuzování je pospíchat zločin.“*¹⁹⁵

¹⁹³ FRYŠTENSKÁ, Marcela. Efektivnost soudního systému. *Jurisprudence*, 2015, roč. 24, č. 5, s. 31.

¹⁹⁴ VÁVRA, Libor. Rychle a zběsile. In: *pravni prostor.cz* [online]. 2020 [cit. 9. 2. 2023], dostupné na WWW <<https://www.pravni prostor.cz/nazory/autor-1/rychle-a-zbesile>>.

¹⁹⁵ JIRSA, Jaromír, Libor VÁVRA, Kryštof JANEK a Petr MEDUNA. *Klíč k soudní síni: příručka pro začínající soudce a advokáty*. Praha: LexisNexis CZ, 2006, ISBN 9788086920221, s. 18.

Seznam použitých zdrojů

Seznam použité literatury

BOBEK, Michal. Odpovědnost a disciplína soudce (v přerodu?). *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 14

CVRČEK, František. Dobře regulovaná svoboda? *Právník*, 2018, roč. 157, č. 8

DÖRFL, Luboš. Podpora práce v minitymech. *Soudce*, 2008, roč. 10, č. 7-8

FRYŠTENSKÁ, Marcela. Efektivnost soudního systému. *Jurisprudence*, 2015, roč. 24, č. 5

GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, ISBN 978-80-7380-652-1

JIRSA, Jaromír, Libor VÁVRA, Kryštof JANEK a Petr MEDUNA. *Klíč k soudní síni: příručka pro začínající soudce a advokáty*. Praha: LexisNexis CZ, 2006, ISBN 9788086920221

JURÁŠ, Marek Právo na civilní soudní řízení v přiměřené lhůtě na poli Rady Evropy. In: MADLEŇÁKOVÁ, L., PIECHOWICZOVÁ, L. *Zahraniční vlivy na vnitrostátní právo*. Praha: Leges, 2014, ISBN 978-80-7502-017-8

KMEC, Jiří, David KOSAŘ, Jan KRATOCHVÍL a Michal BOBEK. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, ISBN 978-80-7400-365-3

KOCOUREK, Jiří. *Zákon o soudech a soudcích. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, ISBN 978-80-7400-292-2

KOSAŘ, David, Tereza PAPOUŠKOVÁ. *Kárná odpovědnost soudce v přerodu: ponaučení z České republiky*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-816-2

LAVICKÝ, Petr a kol. *Moderní civilní proces*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2014, ISBN 978-80-210-7601-3

MALENOVSKÝ, Radek. „Lex Kučera“: předcházející vzdání se funkce soudce obcházením zákona – a tudíž neplatné – či právně souladné? *Soudce*, 2011, roč. 13, č. 1

MICHÁLEK, Jakub. Aktuální stav soudnictví. *Jurisprudence*, 2020, roč. 19, č. 3

MRÁKOTA, Ondřej. Zefektivnění, nebo zpřísnění? *Soudce*, 2019, roč. 20, č. 6

PAVEL, Aleš a Jan STRYA. Délka řízení nejen u nejvyšších soudů v Evropě z komparativního pohledu. *Soudce*, 2020 roč. 22, č. 11-12

PÁCAL, Jiří. Je možné kárně postihovat soudce za průtahy v řízení za situace, kdy jim nejsou mocí výkonnou – Ministerstvem spravedlnosti zajištěny potřebné personální a materiální předpoklady pro řádný výkon soudnictví? *Právní rozhledy*, 2015, roč. 25

REPÍK, Bohumil: *Evropská úmluva o lidských právech a trestní právo*, ORAC Praha 2002, ISBN 80-86199-6

ŠÁMALOVÁ, Milada. Poznatky kárných soudců Nejvyššího soudu ke kárnému řízení. *Soudce*, 2018, roč. 20, č. 7-8

ŠUSTOVÁ, Jana. *Odpovědnost za škodu způsobenou při výkonu právnické profese*. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2016, ISBN 978-80-7400-469-8

VESELÝ, Jan, Pavla WIMMEROVÁ a Petra SVOBODOVÁ. Minitýmy – výsledky a zkušenosti po 6 letech praxe u okresního soudu. *Soudce*, 2015, roč. 17, č. 4

VISINGER, Radek. *Soudní dohled*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, ISBN 978-80-7598-289-6

WAGNEROVÁ, Eliška, Vojtěch ŠIMÍČEK, Tomáš LANGÁŠEK a Ivo POSPÍŠIL. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, ISBN 978-80-7357-750-6

WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice*. 3. aktualizované a doplnění vydání. Praha: Linde, 2004, ISBN 807201464

Seznam použitých internetových zdrojů

Česká tisková kancelář. V kárných řízeních převažují průtahy, někdy ukážou na špatné vztahy u soudů. In: *ceska-justice.cz* [online]. 2022 [cit. 3. 12. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.ceska-justice.cz/2022/02/v-karnych-rozenich-prevazuji-prutahy-nekdy-ukazou-spatne-vztahy-u-soudu/>>

Česká tisková kancelář. Předseda NS by uvítal změny v kárných řízeních a možnost odvolání. In: *ceskenoviny.cz* [online]. 2022 [cit. 28. 10. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/predseda-ns-by-uvital-zmeny-v-karnych-rozenich-a-moznost-odvolani/2271125>>

Česká tisková kancelář. Šimka očekává, že vláda u ESLP kvůli kárným řízením využije opravný prostředek. In: *Ceska-justice.cz* [online]. 2022 [cit. 28. 10. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.ceska-justice.cz/2022/07/simka-ocekava-ze-vlada-u-eslp-kvuli-karnym-rozenim-vyuzije-opravny-prostredek/>>

České soudnictví 2021: Výroční statistická zpráva Ministerstva spravedlnosti dostupná na https://justice.cz/documents/12681/719244/Ceske_soudnictvi_2021.pdf/37d8da17-4fee-4001-a473-fdb840f78936

DIMUN, Petr. „Dáme ho na káru, svlékneme ho z taláru“. Soudci a státní zástupci debatovali o kárném řízení. In: *ceska-justice.cz* [online]. 2018 [cit. 3. 3. 2023], dostupné na WWW: <<https://www.ceska-justice.cz/2018/05/dame-karu-svlekneme-talaru-soudci-statni-zastupci-debatovali-karnem-rozeni/>>

DIMUN, Petr. Když soudci nestíhali rozsudky, poslali jen první stranu, obvinila soudkyně své kolegy. In: *ceska-justice.cz* [online]. 2021 [cit. 3. 12. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.ceska-justice.cz/2021/11/kdyz-soudci-destihali-rozsudky-poslali-jen-prvni-stranu-obvinila-soudkyně-sve-kolegy/>>

DIMUN, Petr. Soudci nestíhali psát rozsudky a tak fixlovali s výkazy. Kárný senát je potrestal srážkou z platu. In: *ceska-justice.cz* [online]. 2022 [cit. 3. 12. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.ceska-justice.cz/2022/06/soudci-destihali-psat-rozsudky-a-tak-fixlovali-s-vykazy-karny-senat-je-potrestal-srazkou-z-platu/>>

DIMUN, Petr. Prohřešky v justici už nebude řešit Nejvyšší správní soud. Rozhodovat mají nově jen soudci. In: *ceska-justice.cz* [online]. 2023 [cit. 5. 3. 2023], dostupné na WWW: <<https://www.ceska-justice.cz/2023/02/prohresky-v-justici-uz-nejbude-resit-nejvyssi-spravni-soud-rozhodovat-maji-nove-jen-soudci/>>

FIALA, Roman. Postavení soudce, nezávislost a odpovědnost. In: *Právníprostor.cz* [online]. 2016 [cit. 9. 10. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.pravniprostor.cz/clanky/ustavni-pravo/postaveni-soudce-nezavislost-a-odpovednost>>

HOLAS, Ivan. Etický kodex? Ubylo kárných prohřešků u soudců, řekl předseda Nejvyššího soudu. In: *Ceska-justice.cz* [online]. 2023 [cit. 11. 2. 2023], dostupné na WWW: <<https://www.ceska-justice.cz/2022/10/eticky-kodex-ubylo-karnych-prohresku-u-soudcu-rekl-predseda-nejvyssiho-soudu/>>

KESSLER, Vincent. Podle Štrasburku není kárný senát českého Nejvyššího správního soudu nezávislý. In: *ct24.ceskatelevize.cz* [online]. 2022 [cit. 28. 10. 2022], dostupné na WWW: <<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3510595-podle-strasburku-neni-karny-senat-ceskeho-nejvyssiho-spravniho-soudu-nezavisly>>

KOSAŘ, David. Kárná řízení se soudci v judikatuře ESLP. In: *beck-online.cz* [online]. 2015 [cit. 23. 11. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrgvpxa4s7ge4v6427gy3de&groupIndex=1&rowIndex=0&refSource=search/>>

KOUŘILOVÁ, Iva. Předsedové a místopředsedové obecných soudů. In: *pravni prostor.cz* [online]. 2022 [cit. 14. 11. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.pravni prostor.cz/clanky/procesni-pravo/predsedove-mistopredsedove-obecnych-soudu>>

MALECKÝ, Robert. Ať kárné řízení postihne i soudce a státní zástupce, kteří rezignovali, navrhuje Pelikán. In: *ceska-justice.cz* [online]. 2015 [cit. 30. 11. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.ceska-justice.cz/2015/04/at-karne-rizeni-postihne-i-soudce-a-statni-zastupce-kteri-rezignovali-navrhuje-pelikan/>>

MIKYSKA, Martin. Dohoda o vině a trestu v kárném řízení. In: *ceska-justice.cz* [online]. 2019 [cit. 23. 10. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.ceska-justice.cz/blog/dohoda-vine-trestu-karnem-rizeni-se-soudci/>>

NEZDAŘIL, Aleš. Možnosti obrany proti průtahům v soudním řízení. In: *Ekonom.cz* [online]. 2006 [cit. 9. 10. 2022], dostupné na WWW: <<https://pravni radce.ekonom.cz/c1-19808100-moznosti-obrany-proti-prutahum-v-soudnim-rizeni>>

NSS poprvé rozhodl o schválení dohody o vině a kárném opatření. In: *advokatnidenik.cz* [online]. 2019 [cit. 23. 10. 2022], dostupné na WWW: <<https://advokatnidenik.cz/2019/04/29/nss-poprve-rozhodl-o-schvaleni-dohody-o-vine-a-karnem-opatreni/>>

PASEKOVÁ, Eva. Spor o kárná řízení: Chybí pouze možnost odvolání, zní z justice. In: *ceska-justice.cz* [online] 2020 [cit. 30. 11. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.ceska-justice.cz/2020/01/spor-karna-rizeni-chybi-moznost-odvolani-zni-justice/>>

PAVEL, Aleš. Efektivita a kvalita českého soudnictví: hodnocení a perspektivy. Brno: Nejvyšší soud, 2020, s. 17. In: *nssoud.cz* [online]. 2020 [cit. 6. 2. 2023], dostupné na WWW: <[https://www.nssoud.cz/judikatura/ns_web.nsf/0/18B41AE09CB4D1CDC12585C20031A4C2/\\$file/Sbornik%20NS%20-%20Efektivita%20a%20kvalita%20%C4%8Desk%C3%A9ho%20soudnictv%C3%AD%20-%20hodnocen%C3%AD%20a%20perspektivy%20-%202020%20spojene%20s%20obalkou.pdf](https://www.nssoud.cz/judikatura/ns_web.nsf/0/18B41AE09CB4D1CDC12585C20031A4C2/$file/Sbornik%20NS%20-%20Efektivita%20a%20kvalita%20%C4%8Desk%C3%A9ho%20soudnictv%C3%AD%20-%20hodnocen%C3%AD%20a%20perspektivy%20-%202020%20spojene%20s%20obalkou.pdf)>

PAVEL, Aleš, Jan BENA. Česká justice si podle zprávy Evropské komise vede velmi dobře. In: *nssoud.cz* [online]. 2022 [cit. 26. 11. 2022], dostupné na WWW: <https://www.nssoud.cz/judikatura/ns_web.nsf/0/9C30A6E919642012C1258848001F8FE7?openDocument>

Příručka k článku 6 Úmluvy – Právo na spravedlivé řízení (občanská část). Dostupné na https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_6_CES.pdf

ŠAFÁŘ, Roman. O plánované reformě justičních zákonů: Cesta do taláru má být trnitější a kárné řízení spravedlivější. In: *pravo21.cz* [online]. 2020 [cit. 28. 10. 2022], dostupné na WWW: <<https://pravo21.cz/pravo/o-planovane-reforme-justicnich-zakonu-cesta-do-talaru-ma-byt-trnitejsi-a-karne-rizeni-spravedlivejsi>>

ŠRÁMEK, Dušan. Kárných řízení se soudci by mohlo být víc, předpokládá to větší aktivitu žalobců. In: *ceska-justice.cz* [online]. 2017 [cit. 9. 2. 2023], dostupné na WWW <<https://www.ceska-justice.cz/2015/06/karnych-rizeni-se-soudci-by-mohlo-byt-vic/>>

VÁLOVÁ, Irena. Přelomový rozsudek ze Štrasburku: Kárný senát, který soudí soudce, státní zástupce a exekutory, porušuje právo. In: *ekonomickydenik.cz* [online]. 2022 [cit. 9. 2. 2023], dostupné na WWW <<https://ekonomickydenik.cz/prelomovy-rozsudek-ze-strasburku-karny-senat-ktery-soudi-soudce-statni-zastupce-a-exekutory-porusuje-pravo/>>

VÁVRA, Libor. Rychle a zběsile. In: *pravni prostor.cz* [online]. 2020 [cit. 9. 2. 2023], dostupné na WWW <<https://www.pravni-prostor.cz/nazory/autor-1/rychle-a-zbesile>>

VLACHOVÁ, Alena. Možnosti obrany proti průtahům v řízení. In: *epravo.cz* [online]. 2015 [cit. 9. 10. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/moznosti-obrany-proti-prutahum-v-rizeni-a-nahrada-zpusobene-ujmy-98979.html>>

ZEMANOVÁ Daniela, A. Otázky, které si (ne)klademe o proměnách odpovědnosti soudce v dnešní společnosti. In: *PravniProstor.cz* [online]. 2018 [cit. 28. 10. 2022], dostupné na WWW: <<https://www.pravni-prostor.cz/clanky/ustavni-pravo/k-otazky-ktere-si-ne-klademe-o-promenach-odpovednosti-soudce-v-dnesni-spolecnosti>>

Seznam použitých právních předpisů

Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících

Usnesení předsednictva české národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky ve znění ústavních zákonů

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky ve znění pozdějších ústavních zákonů

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů ve znění pozdějších předpisů

Seznam použité judikatury

nález Ústavního soudu ze dne 14. září 1994, sp. zn. IV. ÚS 55/94

nález Ústavního soudu ze dne 15. října 2003, sp. zn. IV. ÚS 193/03

nález Ústavního soudu ze dne 31. března 2005, sp. zn. I. ÚS 554/04

nález Ústavního soudu ze dne 24. listopadu 2005, sp. zn. II. ÚS 168/05

nález Ústavního soudu ze dne 7. srpna 2007, sp. zn. IV. ÚS 391/07

nález Ústavního soudu ze dne 29. září 2010, sp. zn. PI. ÚS 33/09

nález Ústavního soudu ze dne 9. prosince 2010, sp. zn. III. ÚS 1320/10

nález Ústavního soudu ze dne 3. srpna 2011 sp. zn. PI. ÚS 38/09

nález Ústavního soudu ze dne 5. října 2011, sp. zn. I. ÚS 1531/11

nález Ústavního soudu ze dne 15. února 2012, sp. zn. I. ÚS 2427/11

nález Ústavního soudu ze dne 13. září 2017, sp. zn. IV. ÚS 1784/17

nález Ústavního soudu ze dne 5. října 2017, sp. zn. IV. ÚS 2800/16

nález Ústavního soudu ze dne 29. ledna 2019, sp. zn. IV. ÚS 3892/18

nález Ústavního soudu ze dne 14. října 2020, sp. zn. II. ÚS 570/20

nález Ústavního soudu ze dne 19. dubna 2022, sp. zn. II. ÚS 781/22

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. března 2012, sp. zn. 11 Kseo 4/2009

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. března 2009, sp. zn. 11 Kss 3/2008

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. května 2009, sp. zn. 11 Kss 1/2008

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. června 2009, sp. zn. 11 Kss 2/2008

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. června 2009, sp. zn. 13 Kss 2/2009

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 11. června 2009,
sp. zn. 13 Kss 1/2009

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. října 2009,
sp. zn. 13 Kss 3/2009

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. října 2009,
sp. zn. 13 Kss 6/2009

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. října 2009,
sp. zn. 13 Kss 5/2009

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 4. listopadu 2009,
sp. zn. 11 Kss 2/2009

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. prosince 2009,
sp. zn. 13 Kss 7/2009

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. prosince 2009,
sp. zn. 13 Kss 4/2009

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. dubna 2010,
sp. zn. 13 Kss 8/2009

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. dubna 2010,
sp. zn. 13 Kss 9/2009

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. dubna 2010,
sp. zn. 13 Kss 11/2009

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. května 2010,
sp. zn. 11 Kss 6/2009

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. srpna 2010,
sp. zn. 13 Kss 10/2009

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. května 2011,
sp. zn. 13 Kss 1/2010

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. září 2010,
sp. zn. 13 Kss 2/2010

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. listopadu 2010,
sp. zn. 13 Kss 4/2010

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. listopadu 2010,
sp. zn. 11 Kss 1/2010

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. listopadu 2010,
sp. zn. 11 Kss 8/2009

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. prosince 2010,
sp. zn. 11 Kss 1/2009

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. prosince 2010,
sp. zn. 11 Kss 5/2009

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. prosince 2010,
sp. zn. 11 Kss 7/2009

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. prosince 2010,
sp. zn. 11 Kss 9/2010

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 13. prosince 2010,
sp. zn. 13 Kss 5/2010

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. prosince 2010,
sp. zn. 13 Kss 3/2010

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. prosince 2010,
sp. zn. 13 Kss 6/2010

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. ledna 2011,
sp. zn. 11 Kss 2/2010

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. ledna 2011,
sp. zn. 11 Kss 5/2010

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 11. ledna 2011,
sp. zn. 13 Kss 10/2010

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 2. února 2011,
sp. zn. 11 Kss 10/2009

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. února 2011,
sp. zn. 11 Kss 4/2010

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. března 2011,
sp. zn. 13 Kss 7/2010

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. března 2011,
sp. zn. 13 Kss 8/2010

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. března 2011,
sp. zn. 13 Kss 9/2010

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. dubna 2011,
sp. zn. 11 Kss 8/2010

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. května 2011,
sp. zn. 13 Kss 11/2010

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. května 2011,
sp. zn. 13 Kss 1/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. května 2011,
sp. zn. 13 Kss 2/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 11. května 2011,
sp. zn. 13 Kss 4/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. května 2011,
sp. zn. 11 Kss 3/2009

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. května 2011,
sp. zn. 11 Kss 4/2009

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. června 2011,
sp. zn. 11 Kss 11/2010

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. června 2011,
sp. zn. 11 Kss 11/2009

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. června 2011,
sp. zn. 11 Kss 3/2010

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. června 2011,
sp. zn. 11 Kss 9/2009

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. června 2011,
sp. zn. 11 Kss 3/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. června 2011,
sp. zn. 11 Kss 6/2010

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 7. září 2011,
sp. zn. 11 Kss 7/2010

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. září 2011,
sp. zn. 11 Kss 5/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. října 2011,
sp. zn. 11 Kss 10/2010

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. října 2011,
sp. zn. 11 Kss 6/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. října 2011,
sp. zn. 11 Kss 9/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 11. října 2011,
sp. zn. 13 Kss 3/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 11. října 2011,
sp. zn. 13 Kss 5/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. října 2011,
sp. zn. 13 Kss 6/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. října 2011,
sp. zn. 11 Kss 1/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 2. listopadu 2011,
sp. zn. 11 Kss 2/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. listopadu 2011,
sp. zn. 13 Kss 9/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. listopadu 2011,
sp. zn. 13 Kss 8/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. listopadu 2011,
sp. zn. 13 Kss 10/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. listopadu 2011,
sp. zn. 13 Kss 14/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. prosince 2011,
sp. zn. 11 Kss 7/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. prosince 2011,
sp. zn. 11 Kss 8/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. prosince 2011,
sp. zn. 13 Kss 11/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. ledna 2012,
sp. zn. 13 Kss 18/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 11. ledna 2012,
sp. zn. 13 Kss 7/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 11. ledna 2012,
sp. zn. 13 Kss 19/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. ledna 2012,
sp. zn. 11 Kss 18/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. ledna 2012,
sp. zn. 11 Kss 19/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. února 2012,
sp. zn. 13 Kss 20/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. února 2012,
sp. zn. 13 Kss 12/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. března 2012,
sp. zn. 13 Kss 16/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. března 2012,
sp. zn. 16 Kss 1/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 4. dubna 2012,
sp. zn. 11 Kss 10/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 4. dubna 2012,
sp. zn. 11 Kss 4/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 11. dubna 2012,
sp. zn. 13 Kss 15/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 11. dubna 2012,
sp. zn. 13 Kss 17/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. května 2012,
sp. zn. 13 Kss 13/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. května 2012,
sp. zn. 11 Kss 13/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. května 2012,
sp. zn. 11 Kss 14/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. května 2012,
sp. zn. 11 Kss 15/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 29. května 2012,
sp. zn. 11 Kss 12/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. června 2012,
sp. zn. 13 Kss 1/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 13. června 2012,
sp. zn. 13 Kss 3/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. června 2012,
sp. zn. 11 Kss 11/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. června 2012,
sp. zn. 11 Kss 20/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. června 2012,
sp. zn. 11 Kss 22/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. července 2012,
sp. zn. 16 Kss 2/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. července 2012,
sp. zn. 16 Kss 3/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. září 2012,
sp. zn. 11 Kss 16/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. září 2012,
sp. zn. 16 Kss 4/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. září 2012,
sp. zn. 11 Kss 21/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. září 2012,
sp. zn. 11 Kss 2/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 3. října 2012,
sp. zn. 11 Kss 17/2011

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 3. října 2012,
sp. zn. 11 Kss 1/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. října 2012,
sp. zn. 13 Kss 2/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. října 2012,
sp. zn. 13 Kss 6/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. října 2012,
sp. zn. 13 Kss 8/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 7. listopadu 2012,
sp. zn. 11 Kss 4/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. listopadu 2012,
sp. zn. 16 Kss 5/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. listopadu 2012,
sp. zn. 16 Kss 7/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. prosince 2012,
sp. zn. 11 Kss 7/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. prosince 2012,
sp. zn. 11 Kss 6/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. ledna 2013,
sp. zn. 13 Kss 5/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. ledna 2013,
sp. zn. 13 Kss 7/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. ledna 2013,
sp. zn. 11 Kss 3/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. ledna 2013,
sp. zn. 11 Kss 8/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. ledna 2013,
sp. zn. 11 Kss 5/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. března 2013,
sp. zn. 13 Kss 2/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. března 2013,
sp. zn. 16 Kss 6/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. března 2013,
sp. zn. 11 Kss 10/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. března 2013,
sp. zn. 11 Kss 1/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. dubna 2013,
sp. zn. 11 Kss 2/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. dubna 2013,
sp. zn. 16 Kss 8/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. dubna 2013,
sp. zn. 16 Kss 3/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. května 2013,
sp. zn. 13 Kss 4/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. května 2013,
sp. zn. 13 Kss 9/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 29. května 2013,
sp. zn. 11 Kss 9/2012

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 29. května 2013,
sp. zn. 11 Kss 3/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 29. května 2013,
sp. zn. 11 Kss 4/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. června 2013,
sp. zn. 16 Kss 2/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. června 2013,
sp. zn. 16 Kss 5/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. června 2013,
sp. zn. 13 Kss 1/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. června 2013,
sp. zn. 13 Kss 3/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. června 2013,
sp. zn. 13 Kss 4/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. června 2013,
sp. zn. 13 Kss 5/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. září 2013,
sp. zn. 16 Kss 4/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 3. října 2013,
sp. zn. 16 Kss 6/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 3. října 2013,
sp. zn. 16 Kss 8/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. října 2013,
sp. zn. 11 Kss 5/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. října 2013,
sp. zn. 13 Kss 10/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. října 2013,
sp. zn. 13 Kss 7/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. října 2013,
sp. zn. 13 Kss 8/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. listopadu 2013,
sp. zn. 11 Kss 6/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. listopadu 2013,
sp. zn. 11 Kss 8/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. listopadu 2013,
sp. zn. 16 Kss 1/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 4. prosince 2013,
sp. zn. 11 Kss 7/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. prosince 2013,
sp. zn. 11 Kss 9/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. ledna 2014,
sp. zn. 16 Kss 7/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. ledna 2014,
sp. zn. 16 Kss 10/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. ledna 2014,
sp. zn. 16 Kss 1/2014

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. března 2014,
sp. zn. 16 Kss 9/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. března 2014,
sp. zn. 16 Kss 2/2014

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. března 2014,
sp. zn. 11 Kss 11/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 4. dubna 2014,
sp. zn. 16 Kss 11/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. dubna 2014,
sp. zn. 13 Kss 11/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. dubna 2014,
sp. zn. 13 Kss 1/2014

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. dubna 2014,
sp. zn. 11 Kss 3/2014

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. května 2014,
sp. zn. 13 Kss 2/2014

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. května 2014,
sp. zn. 16 Kss 12/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 29. května 2014,
sp. zn. 11 Kss 10/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 29. května 2014,
sp. zn. 11 Kss 2/2014

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. června 2014,
sp. zn. 13 Kss 12/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. června 2014,
sp. zn. 11 Kss 1/2014

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. září 2014,
sp. zn. 13 Kss 3/2014

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 3. října 2014,
sp. zn. 16 Kss 3/2014

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. října 2014,
sp. zn. 13 Kss 5/2014

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. října 2014,
sp. zn. 11 Kss 5/2014

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. listopadu 2014,
sp. zn. 13 Kss 4/2014

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. listopadu 2014,
sp. zn. 16 Kss 4/2014

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. listopadu 2014,
sp. zn. 11 Kss 6/2014

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. listopadu 2014,
sp. zn. 16 Kss 6/2014

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. února 2015,
sp. zn. 13 Kss 6/2014

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. března 2015,
sp. zn. 13 Kss 7/2014

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. března 2015,
sp. zn. 16 Ks 5/2014

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. dubna 2015,
sp. zn. 11 Kss 4/2014

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. dubna 2015,
sp. zn. 11 Kss 7/2014

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. května 2015,
sp. zn. 13 Kss 1/2015

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 11. června 2015,
sp. zn. 16 Kss 7/2014

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. června 2015,
sp. zn. 11 Kss 1/2015

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. října 2015,
sp. zn. 13 Kss 2/2015

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 2. listopadu 2015,
sp. zn. 11 Kss 5/2015

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. listopadu 2015,
sp. zn. 11 Kss 8/2014

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. listopadu 2015,
sp. zn. 16 Kss 1/2015

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 4. prosince 2015,
sp. zn. 11 Kss 2/2015

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. prosince 2015,
sp. zn. 16 Kss 2/2015

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 11. února 2016,
sp. zn. 16 Kss 3/2015

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 11. února 2016,
sp. zn. 16 Kss 4/2015

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. března 2016,
sp. zn. 13 Kss 3/2015

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. března 2016,
sp. zn. 11 Kss 3/2015

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. března 2016,
sp. zn. 11 Kss 4/2015

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. dubna 2016,
sp. zn. 16 Kss 5/2015

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. dubna 2016,
sp. zn. 11 Kss 3/2016

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 4. května 2016,
sp. zn. 13 Kss 1/2016

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. května 2016,
sp. zn. 13 Kss 9/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. května 2016,
sp. zn. 13 Kss 6/2013

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. května 2016,
sp. zn. 13 Kss 2/2016

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. června 2016,
sp. zn. 11 Kss 6/2015

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. června 2016,
sp. zn. 16 Kss 1/2016

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. června 2016,
sp. zn. 16 Kss 3/2016

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 11. srpna 2016,
sp. zn. 16 Kss 4/2016

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. září 2016,
sp. zn. 16 Kss 2/2016

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. září 2016,
sp. zn. 16 Kss 2/2016

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 29. září 2016,
sp. zn. 11 Kss 1/2016

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. října 2016,
sp. zn. 13 Kss 4/2016

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 2. listopadu 2016,
sp. zn. 13 Kss 5/2016

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. prosince 2016,
sp. zn. 16 Kss 3/2016

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. prosince 2016,
sp. zn. 11 Kss 2/2016

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. února 2017,
sp. zn. 16 Kss 5/2016

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. března 2017,
sp. zn. 16 Kss 4/2016

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. dubna 2017,
sp. zn. 11 Kss 5/2016

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. dubna 2017,
sp. zn. 11 Kss 2/2017

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. dubna 2017,
sp. zn. 13 Kss 1/2017

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. dubna 2017,
sp. zn. 13 Kss 2/2017

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. května 2017,
sp. zn. 16 Kss 1/2017

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 7. června 2017,
sp. zn. 13 Kss 3/2017

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. července 2017,
sp. zn. 11 Kss 6/2018

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. září 2017,
sp. zn. 13 Kss 5/2017

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. září 2017,
sp. zn. 13 Kss 6/2017

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. září 2017,
sp. zn. 13 Kss 7/2017

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. listopadu 2017,
sp. zn. 16 Kss 5/2017

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. prosince 2017,
sp. zn. 13 Kss 3/2016

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. ledna 2018,
sp. zn. 11 Kss 1/2017

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. ledna 2018,
sp. zn. 11 Kss 1/2017

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. února 2018,
sp. zn. 13 Kss 9/2017

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 7. března 2018,
sp. zn. 16 Kss 7/2017

rozhodnutí kárného sp. zn. 11 Kss 4/2017	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne	29. března	2018,
rozhodnutí kárného sp. zn. 11 Kss 5/2017	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne	29. března	2018,
rozhodnutí kárného sp. zn. 11 Kss 7/2017	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne	29. března	2018,
rozhodnutí kárného sp. zn. 16 Kss 6/2017	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne	11. dubna	2018,
rozhodnutí kárného sp. zn. 16 Kss 9/2017	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne	11. dubna	2018,
rozhodnutí kárného sp. zn. 13 Kss 1/2018	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne	23. května	2018,
rozhodnutí kárného sp. zn. 16 Kss 2/2017	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne	30. května	2018,
rozhodnutí kárného sp. zn. 16 Kss 3/2017	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne	30. května	2018,
rozhodnutí kárného sp. zn. 16 Kss 1/2018	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne	30. května	2018,
rozhodnutí kárného sp. zn. 16 Kss 3/2018	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne	30. května	2018,
rozhodnutí kárného sp. zn. 11 Kss 8/2017	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne	31. května	2018,
rozhodnutí kárného sp. zn. 13 Kss 8/2017	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne	20. září	2018,
rozhodnutí kárného sp. zn. 13 Kss 4/2017	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne	26. září	2018,
rozhodnutí kárného sp. zn. 13 Kss 4/2018	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne	5. prosince	2018,
rozhodnutí kárného sp. zn. 16 Kss 2/2018	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne	9. ledna	2019,
rozhodnutí kárného sp. zn. 11 Kss 4/2018	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne	18. ledna	2019,
rozhodnutí kárného sp. zn. 11 Kss 2/2018	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne	18. ledna	2019,

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. ledna 2019,
sp. zn. 11 Kss 7/2018

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. ledna 2019,
sp. zn. 16 Kss 4/2018

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. ledna 2019,
sp. zn. 13 Kss 3/2018

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. února 2019,
sp. zn. 11 Kss 5/2018

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. dubna 2019,
sp. zn. 11 Kss 8/2018

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. dubna 2019,
sp. zn. 13 Kss 5/2018

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 4. června 2019,
sp. zn. 13 Kss 3/2019

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. června 2019,
sp. zn. 11 Kss 1/2019

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. června 2019,
sp. zn. 11 Kss 2/2019

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. června 2019,
sp. zn. 11 Kss 6/2017

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. června 2019,
sp. zn. 11 Kss 3/2018

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. srpna 2019,
sp. zn. 16 Kss 5/2018

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 3. září 2019,
sp. zn. 13 Kss 1/2019

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. září 2019,
sp. zn. 16 Kss 2/2019

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. září 2019,
sp. zn. 11 Kss 3/2019

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. října 2019,
sp. zn. 11 Kss 4/2019

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. října 2019,
sp. zn. 13 Kss 5/2019

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. října 2019,
sp. zn. 13 Kss 2/2019

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 4. prosince 2019,
sp. zn. 16 Kss 5/2019

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. ledna 2020,
sp. zn. 16 Kss 4/2017

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. ledna 2020,
sp. zn. 16 Kss 3/2019

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. února 2020,
sp. zn. 11 Kss 5/2019

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. června 2020,
sp. zn. 11 Kss 2/2020

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. června 2020,
sp. zn. 11 Kss 1/2020

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. července 2020,
sp. zn. 13 Kss 1/2020

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. července 2020,
sp. zn. 13 Kss 6/2019

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. listopadu 2020,
sp. zn. 13 Kss 4/2020

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. listopadu 2020,
sp. zn. 13 Kss 2/2020

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. listopadu 2020,
sp. zn. 11 Kss 4/2020

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 2. prosince 2020,
sp. zn. 16 Kss 1/2020

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 2. prosince 2020,
sp. zn. 16 Kss 2/2020

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 2. prosince 2020,
sp. zn. 16 Kss 3/2020

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 2. prosince 2020,
sp. zn. 16 Kss 4/2020

rozhodnutí kárného sp. zn. 13 Kss 4/2019	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne 2. prosince 2020,
rozhodnutí kárného sp. zn. 11 Kss 3/2020	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne 7. prosince 2020,
rozhodnutí kárného sp. zn. 13 Kss 3/2020	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne 7. ledna 2021,
rozhodnutí kárného sp. zn. 11 Kss 7/2020	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne 18. ledna 2021,
rozhodnutí kárného sp. zn. 13 Kss 6/2020	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne 11. března 2021,
rozhodnutí kárného sp. zn. 13 Kss 7/2020	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne 11. března 2021,
rozhodnutí kárného sp. zn. 16 Kss 5/2020	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne 7. dubna 2021,
rozhodnutí kárného sp. zn. 16 Kss 2/2021	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne 7. dubna 2021,
rozhodnutí kárného sp. zn. 11 Kss 6/2020	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne 10. května 2021,
rozhodnutí kárného sp. zn. 11 Kss 8/2020	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne 10. května 2021,
rozhodnutí kárného sp. zn. 13 Kss 5/2020	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne 18. května 2021,
rozhodnutí kárného sp. zn. 13 Kss 1/2021	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne 18. května 2021,
rozhodnutí kárného sp. zn. 16 Kss 1/2021	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne 26. května 2021,
rozhodnutí kárného sp. zn. 16 Kss 6/2020	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne 26. května 2021,
rozhodnutí kárného sp. zn. 13 Kss 8/2020	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne 17. června 2021,
rozhodnutí kárného sp. zn. 13 Kss 3/2021	senátu	Nejvyššího	správního	soudu	ze dne 17. června 2021,

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 11. října 2021,
sp. zn. 11 Kss 2/2021

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 11. října 2021,
sp. zn. 11 Kss 3/2021

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 11. října 2021,
sp. zn. 11 Kss 1/2018

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 11. října 2021,
sp. zn. 11 Kss 5/2020

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. listopadu 2021,
sp. zn. 16 Kss 3/2021

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. listopadu 2021,
sp. zn. 13 Kss 4/2021

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. ledna 2022,
sp. zn. 11 Kss 4/2021

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. ledna 2022,
sp. zn. 11 Kss 1/2021

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. ledna 2022,
sp. zn. 11 Kss 5/2021

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. února 2022,
sp. zn. 11 Kss 1/2022

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. března 2022,
sp. zn. 13 Kss 5/2021

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. dubna 2022,
sp. zn. 13 Kss 2/2022

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. května 2022,
sp. zn. 11 Kss 7/2021

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. června 2022,
sp. zn. 16 Kss 1/2022

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. června 2022,
sp. zn. 16 Kss 2/2022

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. června 2022,
sp. zn. 16 Kss 4/2022

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. června 2022,
sp. zn. 16 Kss 7/2021

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. června 2022, sp. zn. 13 Kss 6/2021

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. července 2022, sp. zn. 13 Kss 2/2021

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. července 2022, sp. zn. 16 Kss 6/2021

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. září 2022, sp. zn. 16 Kss 5/2022

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. září 2022, sp. zn. 13 Kss 3/2022

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. září 2022, sp. zn. 13 Kss 4/2022

rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. září 2022, sp. zn. 13 Kss 5/2022

rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 20. září 2006, sp. zn. 1 Skno 8/2006

rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 13. dubna 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010

rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 28. června 1978 ve věci König proti Německu, stížnost č. 6232/73.

rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 28. června 1984 ve věci Campbell a Fell proti Spojenému království, stížnost č. 7819/77 a 7878/77

rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 20. února 1991 ve věci Vernillo proti Francii, stížnost č. 11889/85

rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 26. května 1993 ve věci Bunkate proti Nizozemsku, stížnost č. 1346/88

rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 8. února 2001 ve věci Pitkevich proti Rusku, stížnost č. 47936/99

rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 10. července 2002 ve věci Beljanski proti Francii, stížnost č. 44070/98

rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 7. ledna 2003 ve věci Bořánková proti České republice, stížnost č. 41486/98

rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 22. července 2003 ve věci Schmidtová proti České republice, stížnost č. 4856/99

rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 2. prosince 2003 ve věci Matwiejczuk proti Polsku, stížnost č. 3746/97

rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 25. února 2003 ve věci Tímár proti Maďarsku, stížnost č. 36186/97

rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 29. června 2004 ve věci Voleský proti České republice, stížnost č. 63627/00.

rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 27. září 2005 ve věci Tetourová proti České republice, stížnost č. 29054/03

rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 18. dubna 2006 ve věci Patta proti České republice, stížnost č. 12605/02

rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 23. května 2006 ve věci Heská proti České republice, stížnost č. 43772/02

rozsudek Evropského soudu pro lidská práva 9. ledna 2007 ve věci Kříž proti České republice, stížnost č. 26634/03

rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 5. února 2009 ve věci Olujić proti Chorvatsku, stížnost č. 22330/05

rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 23. března 2010 ve věci Oyal proti Turecku, stížnost č. 4864/05

rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 9. ledna 2013 ve věci Volkov proti Ukrajině, stížnost č. 21722/11

rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 30. dubna 2015 ve věci Mitrinovski proti Bývalé jugoslávské republice Makedonie, stížnost č. 6899/12

rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 23. června 2022 ve věci Grosam proti České republice, stížnost č. 19750/13

rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 8. února 2001, sp. zn. 25 Cdo 38/2000

rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 9. září 2020, sp. zn. 30 Cdo 3639/2019

rozsudek Velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 16. září 1996 ve věci Süßmann proti Německu, stížnost č. 2024/92

rozsudek Velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 27. června 2000 ve věci Frydlander proti Francii, stížnost č. 30979/96

rozsudek Velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 17. září 2009 ve věci Scoppola proti Itálii (č. 2), stížnost č. 10249/03

usnesení Ústavního soudu ze dne 9. července 2013, sp. zn. IV. ÚS 1335/12

usnesení Ústavního soudu ze dne 15. října 2013, sp. zn. IV. ÚS 2047/13

Nečinnost a průtahy v řízení jako kárné provinění soudce v České republice

Abstrakt

Předkládaná rigorózní práce se zabývá tématem kárné odpovědnosti soudců v České republice, specificky kárným proviněním spočívajícím v nečinnosti a průtazích v řízení jakožto nejčastěji kritizovaného neduhu českého soudnictví, ať už jde o laickou či odbornou veřejnost.

Práce na jedné straně definuje teoretický rámec a právní úpravu, ze které problematika kárných provinění nečinnost a průtahů v řízení vychází (zejm. zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věch soudců, státních zástupců a soudních a soudních exekutorů ve znění pozdějších předpisů). Současně na straně druhé je v ní prezentována bohatá judikatura jednak Evropského soudu pro lidská práva vztahující se ke kárnému řízení v České republice, jednak soudu Ústavního a v neposlední řadě zejména judikatura kárných senátů Nejvyššího správního soudu. V práci je předložena analýza rozhodnutí kárných senátů Nejvyššího správního soudu v letech 2008 – 2023, přičemž v rámci analýzy jsou zkoumány způsoby rozhodování, pokud jde o kárné provinění spočívající v průtazích v řízení nebo v nedodržení lhůty. Dále je předmětem práce podrobné zkoumání skladby ukládaných kárných opatření ve shora vymezeném časovém období.

V části práce věnující se průtahům v řízení v souvislosti s principem přiměřenosti délky řízení definuji, proč je přiměřenost délky řízení a snaha o její zachování pro soudní systém zcela zásadní, když tyto principy jsou základem pro samotnou existenci kárného řízení. V práci dále předkládám výběr rozhodnutí, které mne svou specifičností v rámci studia rozhodnutí kárných senátů Nejvyššího správního soudu zaujala nejvíce. V neposlední řadě se pak také věnuji úvahám *de lege ferenda*, kdy vyzdvihuji dle mého názoru problematické pasáže současné právní úpravy s nastíněním možných budoucích řešení.

Klíčová slova:

Soudce, kárná odpovědnost, průtahy.

Inaction and delays in proceedings as disciplinary offenses of judges in the Czech Republic

Abstract

The present rigorous thesis deals with the topic of disciplinary liability of judges in the Czech Republic, specifically the disciplinary offence of inaction and delays in proceedings, as the most frequently criticized ailment of the Czech judiciary, whether it is the lay or professional public.

On the one hand, the thesis defines the theoretical framework and the legal regulation on which the issue of disciplinary offences of inaction and delays in proceedings is based (in particular Act No. 6/2002 Coll., on Courts, Judges, Judges and the State Administration of Courts and on Amendments to Certain Other Acts, as amended, and Act No. 7/2002 Coll, on proceedings in respect of judges, public prosecutors and bailiffs, as amended), but at the same time the rich case law of both the European Court of Human Rights relating to disciplinary proceedings in the Czech Republic and the Constitutional Court is presented, and last but not least the case law of the disciplinary chambers of the Supreme Administrative Court. The thesis presents an analysis of the decisions of the disciplinary chambers of the Supreme Administrative Court in the years 2008 - 2023, whereby the analysis examines the methods of decision-making with regard to disciplinary offences consisting in delays in proceedings and failure to comply with the time limit, and then examines in detail the composition of disciplinary measures imposed in the above-defined time period.

In the part of the thesis dealing with delays in proceedings in the context of the principle of the reasonableness of the length of proceedings, I define why the reasonableness of the length of proceedings and the efforts to maintain it are essential for the judicial system, since these principles are the basis for the very existence of disciplinary proceedings. In the thesis I also present a selection of decisions which, in their specificity, caught my attention in the course of studying the decisions of the disciplinary chambers of the Supreme Administrative Court. Last but not least, I also deal with *de lege ferenda* considerations, where I highlight, in my opinion, problematic passages of the current legislation with an outline of possible future solutions.

Keywords:

Judge, disciplinary liability, delays.